

308575 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

జెన్నవట్టణము 1915 సం॥ ఆగస్టునెల 23 వ తేది సోమవారము

No 124

చంద్రమణి. ౨

రాక్షసనామ సంవత్సర శ్రావణ శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

సంచిక ౧౨౪

ఆంధ్రపత్రిక - దినపత్రిక

చందా వివరము.

12 మాసములకు	...	రూ. 15-0-0
6 "	...	" 7-8-0
3 "	...	" 3-12-0
1 మాసమునకు	...	" 1-4-0

ఆంధ్రపత్రిక - వారపత్రిక

12 మాసములకు	...	రూ. 2-8-0
సంవత్సరాది సంచికతో	...	" 3-8-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.
చెన్నై ప్రెస్.

తుపాకులు! తుపాకులు!

తుపాకులు, రివాల్వర్లు, తోటాలు, మందు మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా విక్రయించబడును. వలయువాడు క్యాటలాగులు ఈ అక్షసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

యస్. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కో,
12, పాపన్న బ్రాహ్మ్య, మదరాసు.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్ష పుష్టియు సరఫరుత్వము కారణములు రక్ష పుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీర్ణోదయత్వము వలనను గలుగును.

తయారైనది. యుద్ధచరిత్రము. సిద్ధమైనది.

సంవత్సరాది సంచిక! సంవత్సరాది సంచిక!!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమయినది. ఆ సంచికయందు విద్యానంతరైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీచి దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హింసజాత్యుద్ధరణము, యోగవిద్ర, ధీరా రాధన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడియుండుటయే కాక నిపుడు లోకమునంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసాగ్రామచరిత్రము సముత మిక్రింది విషయము లోకమునందెరిగిబడినది:—

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు;
2. యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పోక్షకారణములు;
3. యుద్ధ వ్యూహములు, వానిపటములు;
4. భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వానిపటములు;
5. దుర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వానిపటములు;
6. నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు;
7. రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు;
8. యుద్ధ ప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు;
9. యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందఱువారునుండగలదు. పెద్దయాకృతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను, ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు

మెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	0	12	0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	1	0	0
ఇతరులకు	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు పేరుగ వసూలు చేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయకొను రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దిరిఘాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగవచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుచూత్రము ముద్రింపబడినవి.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
సీసా 1 కి 0-8-0 అణలు మాత్రమే.
పంచభాష చీటి దానికొనిన మోసము గలుగదు.

AMRUTANJN

Best Indian Pain Balm.

తలనొప్పుల మాన్పుచు వాయువుపోల్ల బాపును. పార్శ్వపురోష్ఠ బారదోలును. పోల్లపోనోట్టును వనమూలికలచే హిందూదేశీయము. తయారుచేయబడు మంచియందు. సువాసన గలిగి యుండును. దీనిని విదేశములలో కూడ నాడుచున్నాము. ప్రతిఇంటనుండదగిన చవుకయైన వైద్యసాధనము. అమృతాంజనం డిపో, 109, ప్రెస్ బుల్డింగ్, లోను ప్రతి 7, తంబు శెట్టివీధి.

వృత్తాంతలేఖలు

నెల్లూరువార్తలు.

(గ్రామీణులశ్రేయమునకు)

కాలమాసము.

నెల్లూరు ఆగస్టు 20:- ఎడతీగ్రామ జెన్మలేదు. రెండు వారాలకుండు కొంతమంది వాడకుండునని గాని మరల మెల్లూరు కడకుండులేదు.

జలనశిత.

సూర్యుడు కంఠవానుడలవేలవాడకి ఏటిగిరు తప్ప జేరునీరు మున్నాటిమంది వాడకారు. తొలి ఏకాదశి మొదలు ఏటిగిరు ఇంత బిగ్గివుంటు ఎప్పుడును లేదు. ఈ కంఠవానులై నెల్లూరు వాడకుండుననియున్నది.

మరికీకాలము.

పీటిపదావము నాలుగునెలలవాడే నెల్లూరువార్తలలో వ్రాయబడియుండెను. కలకత్తా ప్రతిమయ అనాడే తెలుపబడెను. ప్రతిమయ నెల్లూరు ఇప్పుడు అనుభవించుచున్నది. ఏ మూలమూదిను తైళాంబు జ్వరములవాడ అధికమైంది. రంగనానుకులపేటలో మాత్రము పనిమూడి వచ్చియున్నది. కాన్సెల్ పదవి కారలసిగిచ్చింపుడు ఊక తిరిగెను. కాని పని జరుపలసిగిచ్చింపుడు వెళక ముందు జానెనరు. ఏ యూగ జూదిన వున్నరక మే యాయూ కవులెన్నది. ఆ తెలిసికోవలసియున్నది.

మిషన్ మురుగుడు.

ప్రభువుపేట వున్న విద్యుత్తు మిషన్ రద్దకు ఆర్టి కోట ఆగ్రహారము కద్ద మిషనువద్దకు ఒక విధమైన కంపు వచ్చుచున్నది. ఈ విషయమై చూచి యుండ రనుకొనుట పోవాలి. చూచి యూకుండు నే నెటె యన నెక్కరలేమి కాన్సెల్ పదవి చేరుమెరువేటి ప్రోమే ప్రోమే. ఏల యీ కంపు పోవుచున్నది దిగులు పడు కుడవనగానో ఇంకనైన విచారించ కోరుచున్నాము.

కొంగరములు.

రయులలో వొంగరములు (గుమ్మల) విభక్తిమైనట్లున్నది. తైలూనో సుబ్బు పెట్టెల పొడవైనా, మొదలగు కద్దముగా పడబరు కద్దువుననే నొంగిలిందు ముడ నోతలులలోవచ్చు కాఫీలెట్టుల వక్కలు కలకల వెనుక కంఠము మొదలగు కద్దువుల సంగతి చెప్పవలయునా? ఈ విషయము ప్రతిదిన నొంగిలింపబడుచున్నది. కద్ద తినుకొని పని జరగిన కొంగరములు చిక్కరక పోవు. కాన దిగుతో పనిజరపి యుద్ధమున కు వెరిగిన భగలలో కొంత మైన కద్దపడవలయు పడలకు కలిగించుచు గాక.

వాషింగ్టన్ తెలు.

మరిసిపాలిటి వార ప్రజా సౌభ్రముకై ఇట్టిందిక వాషింగ్టన్ తెలు ఒకయు అయిదు గంటలకు వెరిగింది. ఇంకొకవోట తొమ్మిది గంటలకు వెలగలదు మున్నది. విచారించగా వింకొకవచ్చుకు (ఇక్కడ వెరిగించువారు గాక) కావలసియున్నది. ఇంకొకటి తెల్ల ప్రజలకు బాడెను కలుగు ఇప్పుడు మున్నెదరు గాక.

విజయవాడ వార్తలు.

(గ్రామీణుల శ్రేయమునకు)

నీటి ఇబ్బంది

జెజురాడ ఆగస్టు 2:- మాయూరిగో నీటి ఇబ్బంది వలన చాలాభాధ పడుచున్నాడు. నాలుగు దినముల క్రిందట పిల్లూటి కాటకు ఇంజనీరు గారి పట్టణము ఈవిషయమై ఆగోరుచేయుటకై నేచేసి యుండిరి. ఆసందర్భమున కొందరు వెళ్లకుండునని వారివద్దకు వెళ్లి నీటి ఇబ్బంది గూర్చి మరల చేరుగా ఇప్పుటి నీటికంటే రెండుమూడు రెట్టికముగ కష్టముచేయుటకై ఆగోరించెదమనియు, విశేషముగ నీరు తోడనెడల వారి బ్రతిలగుననియు, అప్పుడు నీటియెముక గొప్పనెమో మరయు, అందులన విశేషముగ జాగ్రత్తతో ప్రకృతివల ముననియు వాని జవాబుసంగిరి. వాచ్చివలన వాము ప్రోతుకొనుకొనెడియున్నది. కాని ఎడతలమున వారుచేయుచు మున్నెదరు. ఒకజేత ఎడతలలోనే ఈ ఇబ్బంది నండ్ల మయ్యేనేర మయూరి వారి భాషణింప తడవకాదు ప్రభువుచేయ జూదిన కావలసిన నీరు ఉండగానేతేయుట ప్రోత్సహించు విన్నవించుచున్నాము.

మ్యూనిసిపాలిటీ

మ-రా-కా-గ్రీ రాజగోపాలాచార్యులు, బి.వి.వి.యల్. గారు నాలుగవ వార్డుకు కభ్యుధుగ నిన్నుకొనబడియుండు ఈ వార్డులో ధోర్లు నెయిట్ బాధ్యతజేటిగా ప్రయత్నించ బడింది. పీరు గన్న మెట్టు పీడకు గా మున్నాడు. అందులన ఆధికారులవద్ద పీడి పుంకుటకీ గలరు. పీడికోకూడ ఇప్పుడు నిన్నుతు పాతముగ పోలేరి మ్యూనిసిపాలిటీ అధిష్టానికి తీసికొని రాదగిన విద్యాధికులు చాలమంది కవులనుగో మున్నాడు. కనుక మ్యూనిసిపాలిటీ అధిష్టానికి తీసికొని వచ్చి తమ పదవికి న్యాయమును కలగ జేయుదురని నమ్ముచున్నాము.

మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

ఆరు మాసములకుండి ప్రతి మాసమునను ఏదియో ఒక ఎన్నిక జరుగుచు నేయున్నది. ఈ నెల 20 తేది రెండవవార్డుకు కవులగులరు ఎన్నుకొనవలయును. ఈవార్డులోని వోటర్లు అందరు జేతులు కర్తవలు. అట్టి ఈ వార్డులో నిగించెడి ఏదైతేమ్యూకో కవులగులరు నుండిన సమం జరుగున నుండెడిది. కవులగులరు నుండెడినవారు జేతులలో గలరని విషయమున్నాడు. కాని విన్నకోలు నసినీమో పంతులు గారు, కవుతో పూర్ణానందపంతులు గారు, మాత్రమే క్యాండిడేట్లుగ నున్నాడు. విన్నకోలు నసినీమో పంతులు గారు, పీడకు, భవిష్యు ఈవార్డులోని వోటర్లలో చాలమంది వాకిలి, వారి అల్లుడుగాకరి పోల్చులు మున్నాడు.

కవుతో పూర్ణానందపంతులుగారి భవిష్యు, వ్యాపారము చేయుచున్నాడు. ఇదివరలో నైపుకొగ నేమింప బకుటకై కభ్యుధుగిరి. వోటర్లలో చాలమంది వీరికి నేపీతులు. వోటర్లు తమప్రతిభి నెన్నుకొనుటలో తమయిద్ది తుకల తమ విషయగించగల సమర్థులైయున్నాడు. కనుక తమపరిగిన ప్రతిభి నెన్నుకొనుచు గాక.

హిందూమైత్రులు.

ఈ మాసము ఇంకవరలో దివాన్ బహదూరు బానికి రాజుయ్య పంతులు గారికే తమ ప్రతిభిగా నేర్పాటు చేయునెడల ఇంకవరలో మాసముల విచ్చెదమని యుండిరి. ఇప్పుడు మైత్రులకూడ ఇంకవరలో వేల రూపాయల విచ్చెదమనియు, బాసిరామయ్య పంతులుగారు చెప్పింపకుల ప్రకారం తాముకూడ జరవెదమనియు ముందుకుగిచ్చిరి. ఇందుకున్న తీర్మానముచేయుటకై 15 తేది హిందూమైత్రులులో జరగర మిటింగు జరిగెను. డబ్బు ఇచ్చే వారు, మున్నాడై పాటుపడినవారు, పాటుపడవన్నవారు ఇంకపక్షములగు ఏలైనను తీర్మానమున జరిగింది మున్నాడు రిక్లెమెంట్ కొరకై త్వరలో కభ్యుధుగవారికి తిరిగి యిది సంప్రదించవలయు ననెడి యామరకొనుండిరి. కాని ఇంకవరలో మున్నాడు గూర్చి ఏమిన్నో యొరిగిన వారు ముందుగా వారు దభిహాసు కలగజేసి కొందరు వారు ఒక దమ్మిడేమైన మున్నాడు ఈమనివారు బాసి రాజుయ్యపంతులుగారి పక్షమున కొందరు, నైపుల పక్షమున కొందరుచేరి వాగ్వాదములను పెంచి ఏపరిత్యక్త సరమో వారిని విడదాడి లేగొని ఆనగభ్యుమైట్టియు, ఆత్మ పణ కరమైకట్టియు వాగ్వాదములలో 4 గంటల కాలమును గృహదేవులు కడుకోదనియు. మున్నాడుచే మాత్రమైన అభిహాసుల వాడెట్టి సమయమున అట్లు ప్రకృతింపవలె యాధిక చెప్పవలయు తమకేమైన మరద్యులకు ఉన్నవో మరి యొకవోట వారి కరకాళిగావలయును గాని అది తగిన వోటు కాదని తెలిసి కొనవలసి యున్నది. మున్నాడు ఇప్పుడు డబ్బు అవునము, కాబట్టి డబ్బును ఇచ్చెదమని ఇద్దరు కచ్చింపుకు ఇద్దరు ఏర్పడిన మరకులను విన్నవించి అందులో నేమైన సరకణు చేరు ప్రయత్నింపబడుచుంది పద్ధతిగాని లేరని వాదములను మెరుకులన వారి విద్యకును, వారి సేరుకును, మిటింగుకును, పట్టణమునకును కళంకము దెచ్చిన వారగుచున్నాడు.

మున్నాడుగారి అభిహాసు తేప్పుకు ఆచటికి వెళ్లి మిటింగును చేరవలకంటే ఇంటివద్దనున్నో ఏదియో పని మానుకున్నో లాభము కలదు. కాని అచట వెళ్లి ఆత్మ పణ కరమైన అధిక ప్రసంగముల జరిగెనవో పరువును బో గొట్టుకొనుచు. మున్నాడు చెరుకు.

విద్యాగంధులన్న నేమియో ఎల్లంగిచ్చాకలిచ్చిపకుల వాంఛు ఏదేమిటకట్టుకున్నాన్ని తీర్మానముచేయసినమా జేతమై నప్పుడు వాంఛుతప్ప తాగియు ఎంతకార్యాదర్శులై నిన్నుతు వా తయిద్దికో ప్రకృతింకుగో మాదుకు. ఒక సారిమైనను అట్టిపమా జేతజను మా మైత్రు మున్నాడు మిటింగులో కల్గి చేసినవారు చూచి యుండుచే ఆవాడు అట్లు ప్రకృతింపియుండు.

గడవిగది గడవిగది. కగదిన ప్రయోజనములేదు. ముందు జరుగునన్న మిటింగునకై నను కట్టు మును వహించి కావ్యసాధన వాలోచించ జాలనివాడు సభకు వెళ్లవలెండగు గాత యని కోరుచున్నాము.

తిరుమలరావుగారి సత్రము.

ఈ సత్రమును గూర్చి వ్రాయబడిన సంగతులు అబద్ధములని "ఒకరు" 18 తేదీ పత్రికలో 18 వ పేజీని వ్రాసి యుండిరి. ఆ "ఒకరు" ఎవరో తెలిసినవో స్వయముగ వెళ్లి చూచుటించియుండు గాని అయిన పేరు తెలియమిచే ఈ దిగున ప్రశ్నలకు జవాబుసంగ చేచుచున్నాడు.

1. మిథాయి దుకాణమున్నట్టియు బోగమునాని ఉన్నట్టియు గదులు సత్రములో జేరునా?
2. తిరుమలరావుగారి గురుస్తాగానన్న, తుమారునికి చదువు చెప్పే పంతులుగానన్న ఉన్న భాగములు సత్రములో చేరునా?
3. తీతగాంధ్రు ఉండే భాగము సత్రములో చేరునా?
4. వైభాగములు సత్రములో చేరగలనునో వారు ఆయాభాగములలో నెట్టిదినములందు ఉన్నారు.
5. వై భాగములు సత్రములో చేరినవో సత్రము ఎచట ఉన్నదిన్న చెప్పెదరా?
6. సత్రములో దిగుచున్న వాటసారుల పట్టి ఏదైన ఉన్నదా? లేనివో ఎవరకు ఏమే ఉత్తమంధించిచ్చి ఎన్నాళ్లు ఉన్నాలో చెప్పగలరా?

మోపము:- కంభాత్రా వాస్తవ్యులగు జైలగడిరి సింహుక వాస్తవ్యులగు మరయొకరిని మోపముచేసినందుకై మొన్నటిదినము నవ ఇంపెట్టరు ఎస్. పార్థసారధయ్య గారు వేణుగోపాల ముదలిచై చార్జితెచ్చిరి. ఆకేజు పరిస్థితివిద్య:- కడవిగది సందర్శన మాతమును ఫిర్యాదీని సామ్రాజ్య పేట యందలి సామి అరు కంపెరికి సి. ఎస్. నసినీమోఆండ్ కంపెరికి కొన్నియంతులను వీ. పీ. గా పంపరలెనని వ్రాసిరి. ఫిర్యాది యుత్తరములనెటోయనుకంపెరికందకుండ సంగ్రహించి తనంతటతానే ముగులకు పంపెను. ఫిర్యాదీనిపూర్వము విప్పిచూచుకొనగా తాము కోరినందుగు లందులేకపోయెను. అందువలన వారాకంపెరిల కాపడయమై వ్రాసిరి. తమకట్టి యార్జులు రాజీదనియు తామట్టియంతులు పంపలేదనియు కంపెరిలవారు ప్రత్యుత్తరములంపిరి. ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు పి. నారాయణమూన గారు రెండుకేజులలోను ముద్దాయిచై దోషమును నిరూపించి, యొక్కొక్క కేజులో రెండేనెలల కఠింశిక్షయు రెండువందల యెంబదేనిరూపాయల జుల్కానా జను విధించిరి. జుల్కానాలు చెల్లించలేనియెడల, ఒక్కొక్క కేజుకు సంబంధించిన జుల్కానాకు బదులుగా నాలుగేసి నెలల కఠింశిక్ష ననుభవించుటకూడ విధించిరి.

గత డిశంబరుమాసమున కాకినాడలో కళత్ర వియోగముకొనిన ముల్లూరి రామమూర్తికాపుల బి.వి.ఎస్. గారు చెప్పెపురి నివాసులగు రావులచార్లరెడ్డి, రాఘవయ్య పంతులు గారి కుమారికయు, అగ్లాదివిద్యలు నేర్చుచున్నట్టియు మొకట ముప్పయ్యయన కన్యకు గతయోగవాయున వివాహము చేసికొనిరి.

నోటీసు

బొబ్బాయి హైకోర్టు న్యాయస్థానమున
పిటిషన్ నెంబరు 51/1914

ఇన్వార్వెన్స్:- ఎ. ఎ. ఈసాభాయి
అందు కంపెనీ బొబ్బాయి.

పై విషయమున డివిడెండు పంచయిచ్చుటకు నిర్ణయించబడినదని యిందు మూలమున తెలియ పఱుపబడుచున్నది. ఇంతవరకును తమకు చేరవలసిన ఋణములను ఋణావ్ర పలుచుకొనకుంక నున్న ఋణదాతలందఱు 1915 సువత్సరము నెప్టెంబరు నెల 14 తేది లోపుగా ప్రమాణ పత్రముల మూలమున నట్టియు ఋణములను ఋణావ్రపలుచుకొనని యెడల యీ డివిడెండు ఫంక్షకమున సంబంధము లేకుండ తొలగింపబడునని యిందు పలన తెలియ బడుచున్నది.

ఎస్. హెచ్. ఎల్లూరి
అఫ్ఫిడెయిట్ అనైస్సి, మద్రాసు.
బొంబాయి ఆఫ్ఫియిని అఫిసు వారియొక్క అధికారము కల ఏటంబు.

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ.

[ఆంధ్రవిద్యార్థి.]

ఆంధ్రదేశము మాతనోత్సాహ తరంగంబులకు బుట్టి నిల్చియున్నది. ఆతరంగంబుల మహానాధీశంబులు కావు నాని వ్యాసకు మేరలేరు. అట్టి తుద్యుత తరంగంబులు పక్కదా ఉండునని కావు. ఏదియో యొక కాలములో జనియెను. ఆ కాలమును గుర్తెరిగి ప్రయత్నముల కలన నాని తుండు గొట్టు కొని వచ్చిన రత్నములకు నైకొనుట మానవుని విద్యుక్త ధర్మము. అట్టి మహోత్సాహమైన కాలమునకు వదిలి తమ వాత వగవిన ప్రయోజన మానకములేదు. కాబట్టి యొక దేశ ములోని ప్రజలు కనుగొని భాగవతిని కొనుట కా కాలమే ముఖ్యమైన దని గ్రహించవలెను.

ఆంధ్రదేశములో జనించిన మాతనోత్సాహమునకు ఫలముగ ఆంధ్రోద్యమము, వెలసెను. ఆ మహోద్యమము యొక్క నిజాదర్శమును, మహోత్సాహము, మహోత్సాహమునకు వెలిసికొనినవారు మిక్కిలి తక్కువగా నున్నారు. తక్కిన యుద్యమము లన్నియు నానుచోద్యమముయొక్క కాఖ్య, ఆ యుద్యమములో దక్కిన యుద్యమములన్నియు మార్చి భవించివి. ఆ యుద్యమముయొక్క జీవమే, రక్తమే తక్కిన యుద్యమములలో గలదు. తల్లి యుద్యమ మే విభజన మొల కెత్తి, పెరిగి పుష్పించి, ఫలించునో యావిధముగనే తదితరో ద్యమములు సహితము ఫలించును.

ప్రస్తుత మాంధ్రోద్యమమునాధాని ముజీశివగారి కొన్ని ముఖ్యోద్యమములుగలవు. వానిలో శాంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ యొక్క ముఖ్యద్యమము. ఈ యుద్యమముయొక్క మహోత్సాహము తమ, నిజమైన విజయము, వెలిసికొను వారరుడుగ నున్నారు. విద్యార్థులలో నెక్కువవారికి తెలియదు. విద్యార్థులవిషయములో, శ్రద్ధకు దీసికొనని నాయకవిద్యార్థుల కంతకంటె నెక్కువగా తెలియదు. ప్రస్తుతవిద్యార్థులలో నానుచోద్యమముయొక్క ముఖ్యోద్యమములను, ముఖ్యోద్యమమునకు వెల్లెనను. సాధారణ ముగ జిత్తుకొనవలెదను. తదనంతరము నాయకభావము లందఱు దమతమ యభిప్రాయములను నిరూపించుకొని యు నవచ్చును. నానుక కి భావములుగాని, విద్యార్థులుగాని తమయభిప్రాయముల నివ్యునవచ్చును. తమ పట్టుదలయే ముఖ్యోద్యమముగ వెల్లెకొనక, ముక్తాయుక్త విజయ భావముతో, న్యాయాన్వయ విరుద్ధతతో వృద్ధులవృత్తిమైన సదభిప్రాయ మిచ్చినయెడల శాంధ్ర విద్యార్థులు కృతజ్ఞులు. నాయకులే దేశవక్తరులు ద్రిష్ట్యులు. ఒకనాయకుని భావము లొక నాయకునికి సరిపడవు. ఒకవ్యక్తిభావము లొక వ్యక్తికి కావు. కాబట్టి యొకమతమును గుఱించి యే ప్రతిపాదన ప్రకటించు విధమైన యభిప్రాయమును గలిగియుండును. అయ్యది వృద్ధులవృత్తిమైన యభిప్రాయమే యుండును. కొందఱు అట్టి పని ప్రతిపాదన యభిప్రాయము వెలిబుచ్చుకొనకమును వెలిబెయ్యి, తేక మానవసాధారణ కలనో వృద్ధులవృత్తిమైన సదభిప్రాయమును వెల్లెకొనక తదవధును నొక దురభిప్రాయమైనను, తేక దురభిప్రాయమునైనను నిచ్చెదరు. ఇయ్యది వారియొక్క ప్రవర్తనకు గొప్పగాటు. జరిగి వారిని గృహితులగుటగా కావచ్చెదను. అట్టి ప్రవర్తనకు జాపక సదభిప్రాయములను—నిషయమున కనుకూలముగ నైనను, విషయమునకు ప్రతిపాదనగా నైనను—వెలిబుచ్చిన యెడల దేశమునకు మహోపకారము జేసినవారగుదురు. ఏమనుచున్నాము జరిగించినవారి మది చెడుగులు నిలుపువడ నేరవు. కాబట్టి విద్యార్థులైన నాయక భావముల అట్టి విషయములను విమర్శించినచో మంచిచెడుగులు తెలియును. అట్లుదేయట నాయకుల విద్యుక్త ధర్మము. ప్రతికూలాభిప్రాయముల నివ్యువారిని మామియటము, విమర్శించుటయు గలదు. ఇయ్యది హేతుమైపురి. అనుకూలాభిప్రాయముల నివ్యువారిని నేవిధముగ భూషితు మౌ ప్రతికూలాభిప్రాయముల నివ్యువారిని నావిధముగ భూషింపవలెను. ఇయ్యదియే కార్యవిద్యార్థుల ముఖ్యధర్మము. ఈధర్మమును ప్రకటించునో నిజమైన పరిశ్రమైన కార్య నిర్వాహముగ నెన్నవలెదరు. ప్రతికూలాభిప్రాయములు, అనుకూలాభిప్రాయములు విమర్శించుట, రెండవ ధర్మము. విమర్శించినపిదప యేమభిప్రాయమును నైకొనుట ముఖ్యమౌ తెలిసికొని దానిని గార్యముగా వెల్లెదలెను. అంతయే కాని ప్రతికూలాభిప్రాయము నివ్యువారిని దూషణకు మొదలుపెట్టుట మిక్కిలి గొప్పతప్పుని నాయకాభిప్రాయము.

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభను కుటించి యనేకవిద్యార్థులు తమ యభిప్రాయములను వెలియవలెదని. కాని కార్యము విశేషవాద్యంతోగూడినది. దానంతటి యొక్కరైనను ముందుకువచ్చుటకు భయముజెందుచున్నారు. విద్యార్థి జీవితము ఆంధ్రదేశములో నింకను వికసించలేదు. వికసితమగు మాట యేలేదు. దేశాభిమానము నడిచివచ్చుచున్నది. కాని సోదరభావ మేలూ జ్యోతి. సత్యతయొక్క. జేమేలే! లోపము లసంఖ్యాకములు. ఇట్టిస్థితిలోనున్న ఆంధ్రవిద్యార్థులలో ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభను స్థాపించుకొనిన నేమైనను లాభముగలదా? ఈ ప్రశ్నకు జవాబిచ్చినపిదప వచ్చుచున్నది ప్రశంసించెను.

ఒక కామ్రాదలకు నంటి యొక విద్యార్థి సుఖముండు టందఱకు వికదమే గదా! ఒకపట్టణములో నాలుగైదు కామ్రాదలు ఉన్నత పాఠశాల లండన్లో నాయా విద్యార్థులందఱు తేకమై తమ విద్యార్థివృత్తియే యొక సుఖముగా నేర్పడియుండుట చోద్యముగాదు గదా! ఆ సుఖముపట్టు విద్యార్థులకు జెందవలెదా! ఆ పట్టణ విద్యార్థుల సుఖమును ప్రాపించుటకు లాభమేమైన గలదా యని విచారించెను. నవ్వుచునుండ తమవార నేర్చుకొనెదను.

మొట్టమొదట విద్యార్థులందఱకు సమావేశ యశనేమో, సోదరత్వము, సోదరభావ మననేమో తెలియునుగదా! అలాగు సుఖముగా నుండక యెరగగదిలో వారుండి విద్యనభ్యసించినచో కమనశ్యము, సోదరభావము అతభవములలోని కెల్లువచ్చును! ఈవిషయవిద్యార్థులే చెప్పిపోయి లనియు, దేశభావి వృద్ధివారినిదా శాధారణములవృద్ధులను మనము జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలయును. మఱియు జిన్న నాడలదేక బుద్ధితే వెదనానుగూడ నుండుననుట నిర్వివాదాశయము. ఈయంతయులను బట్టి సంఘములో వారు తప్పుక నేర్చుకొనవలసి న కామ్రాదలు విద్యార్థి కాలమే. వికమత్య మభివృద్ధి జెందుటకు సంఘమే ప్రథమ సోపానము. విద్యార్థులకు గ్రంథములలో ననేక విషయములు బోధపడును కాని వాని నతభవములలోకి దీసికొనుట కాసంఘమే యొక పాఠశాలయని గ్రహించవలెను. ఆ సంఘములోనికి దనకంటె తెలివినవారు వచ్చెదరు. తెలివి తక్కువ వారు వచ్చెదరు. కాబట్టి వారిని జూచి తాను నేర్చుకొనుటకు వీలుగా నుండును. మఱియు దన్ను జూచి పురుగు నేర్చుకొనుట కనుకూలముగా నుండును. ఇట్లు సంఘములో నొకరిని జూచి యొకరు వృద్ధిబొందుటకు ప్రయత్నములు చేసెదరు. అంతయే కాని యెరగి యింటిలో వారు కూర్చుండి తపస్సులు చేయుచున్న వృద్ధులు గుట కట్టి యనకాములేదు. నైవానాన పుట్టుటతోడ నే పాఠశాలకు ఇవతచెప్పలను దొడిగెదరు. వారిని వెదనారచుకొని కావిధముగనే యుంచెదరు. ఆ పాఠశాల వృద్ధి బొందక వెదనారచన జన్మిగిగింపును. వారిపట్లు కట్టివెట్టక వికాలముగ వెరగ నివ్వకచక్కగా వెరుగును గదా అలాగునకే మన బుద్ధిని వెరగ నివ్వక వెరుగును. లేదా ఫట్టిన నాట నేరవును యుడో? మరణించునా దావిధముగనే యుండును. సంఘముతో సభ్యులు వికాసమునకు గారణమై యున్నది.

ఆ సంఘములో మఱియొక విషయము జన్మించు కొనుట సహజము తమ మేధాభివృద్ధికిరయు లగు సాంఘికావస్థలకు వారు జేసికొనుట కదియే ముఖ్యమయిన రంగంబులము తమకు సంబంధించినట్టి యుతమలలోబడినట్టి సాంఘికసమస్యలకు జన్మించి దురాచారములకు ఖండితులకు వారికి స్వార్థాత్మకము గలదుగదా! అట్టివానిని జన్మించుటకు సంఘమే న్యాయసాక్షులుగదా! సాంఘికసమస్యలకు గొన్నింటిని చెప్పెదరు. (౧) వక్రబుగ్గుములను ఖండితులు. (౨) దుర్భావసములను బోగొట్టుకొనుట (౩) దేశాభిమానము విద్యాపీఠాల్లోని వాగుజేయకూతులు (౪) అపరాధములను సహాయముజేయుట (౫) విద్యార్థి వృద్ధి జేసికొనుట. ఇట్టిసమస్యలకు సంఘములో జన్మించి యాచరించుటకు వారికి స్వార్థాత్మకము లేదా! ఎవరికి వారెందుకు జేయగూడదు. అని అనుగవచ్చును. అయ్యలా! అందఱు సదభిప్రాయములను, సన్మానముల గలిగియుండురా? కొందఱు సన్మాన్లు లండుట సహజము. దుర్భావ తక్కువగా నుండుటసహజము. దుర్భావలలోగొందఱు సన్మాన్లుదర్శకులు లేమింటి జేసికొనుటయు గలదు. కాబట్టి సన్మాన్లుదర్శకులను బుట్టినిల్లు సంఘముగదా! సంఘ మావత్సకముగదా! ఇట్టి సాంఘిక సమస్యలు విద్యార్థులకు జెందివి గదా! రాజకీయ సంబంధమైన విషయములలో విద్యార్థులు కలగజేసికొని యల్లచేయుచునని నాయకులు భయపడుచుండ

వచ్చును. సంఘమును సాపించి సభకు నేర్పడుచునా తెను? నాయకులుగాదా? అట్టివో నాభావ మేలకలగవలెనో తెలియవచ్చును. విద్యార్థివిషయములో నేవిషయమైనను విద్యార్థులకు గట్టుగా నుండినో నాయకులకు తెలియ జెప్పుకొనుట రాజద్రోహమా? మఱియు రాజకీయ విషయములను మీద జేరికొని నాయకులను వాధించునో తెలియదు. సంఘముల తరపున భావావిషయక ప్రసంగములు, జేవోకోగ్య సంబంధమైన విషయములు, విమర్శించుకొనుట, చర్చించుట, ఆచరించుట రాజద్రోహములు కావుగదా! భావావిషయక ప్రసంగములకునుకూడ విద్యార్థులే మిచేయగలరు? అని ప్రశ్నించవచ్చును. ఒకానొక తెలివిన విద్యార్థి తనబుద్ధిని ఉపయోగించి గణితకామ్రాదలలో గాని, కామ్రాదలలో గాని మంచియుపన్యాసములను దన సోదరులకు తెలియపరిచి విజ్ఞానమును బాటుట రాజద్రోహము గాదుగదా! నూతనముగా ననేక పదార్థములు, వస్తువులు కనుగొనవలెదని. వాని వర్ణనలతో నిండిన ఉపన్యాసములు, రాజద్రోహము లేనవా? కావు అని తెలిసిన విద్యార్థులలో కొందఱు “ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ” అననరమని వచింపుచున్నారు. వైక జెప్పిన వివిధవిషయము లొక పట్టణవిద్యార్థి సంఘము వారలందరియందు మనోబుద్ధులు. వారు రాజద్రోహములని యిదికల కెన్నదైనను దృఢపట్టుబడినవా? ఇతరులు పట్టుపగలరా? ఇక ముందెప్పుడైన చేయగలరా? చేయలేరు. అట్టివో పట్టణ విద్యార్థి సంఘముట్టి చెడవడతలను జేయుచో పట్టణవిద్యార్థి సంఘములొక కేంద్రస్థానమునకు జేర్చుచో కొనుటలతె నల్లచేయుట కవకాశ మిక్కడిది? ఒక పట్టణములో గొందఱు విద్యార్థులు మాత్రమే చేరినను గొన్ని యంతయులను నేర్చుకొనుట కవకాశముగలదు. పట్టణముల విద్యార్థి సంఘములు గూడిన కేంద్రస్థానములో ననేక గొప్పవిషయములను నేర్చుకొనుట కవకాశము గలదు. మనదేయింటి కేంద్రస్థానము, ఆత్మసభ్యులకు వెల్లి విద్య నేర్చుకొనుటలకు బుద్ధి వికసించునగదా! ఇకములో దిగుటలను ప్రపంచభావము వృద్ధిచునగదా! మాపట్టణ మందాకము వలె నుండినో విద్యార్థులు ముసలివాండ్రే గదా! కాబట్టి విద్యార్థుల కొకసంఘ మనసరము. మఱియు గొందఱు విద్యార్థులు సభనల విద్యార్థులకు ఫన వ్యయ ముచున్నది యని ఆలంకము చెప్పెదరు. ఆంధ్రదేశములోని విద్యార్థులు ఆంధ్రదేశములో నే మూలనో సభనుజేసి కొనెదరు గాని ఇంగ్లాండునకు బోవుటలేదు. ఆమెకావ వెల్లుటలేదు. జాంబాయి నెల్లుట లేదు. కలకత్తా వెల్లుట లేదు. తులన తులనము చెప్పెదరు. చెప్పెదరు. ప్రత్యమును వ్యయము జేసికొని వెళ్లకక్కరలేదు. ఆంధ్రదేశములో నేమూలనో జరుగుచుగదా కొద్ది ప్రత్యమునో బోవగలరు. వారికి విద్య చెనునని కొందఱు తెలచుచున్నారు. వారు విద్యార్థుల కాలములో నిర్వర్త భారమును నెల్లివైది కొనుటలేదా? జేసి కాలములో గదా! జేసి నెల్లివైది నే కావ్యమును నేయి యుండును. అప్పుడే కార్యములో నొక పని దినములు గడవలేదా?

ఇట్టిమహాసభలకు మహా గురువు లగ్రాసవాధిపతులు గను, కొంతమంది విద్యార్థులు లంకాస్వామియును వచ్చుట సహజముగదా! మహాగురువుల ఉపదేశములు విద్యార్థుల మారన భావములు విద్యార్థులు విడిచి దేశ రాజద్రోహులగురా? విన్న నాటుచుండియు మహాగురువుల నేమనునలన మహాత్మ్యమైన యాదర్శములు, సన్మానములు మహా జనించుట సత్యముగదా! అట్టివో నే పట్టణవిద్యార్థుల లాపట్టణములో నుండినయెడల నట్టి భాగ్యమువచ్చు కట్టి యనకాముగలదు?

విద్యార్థులు విద్యార్థివలలో రాజకీయవిద్యను, సాంఘికాధికవిద్యలకు జరిగినో రాజద్రోహమా? ఆసమస్యలలో బోధమును గూడజేసికొనవలెద విషయము నేర్చుకొనవలె విద్యార్థి జీవితము కడవన పిదప పాఠశాలయను కక్కరకు రాదా? కాబట్టి విద్యార్థులు కొనుటలతె నల్లచేసి నాయకుల గౌరవమును వాగుజేయుచు నుండు మాట కల్లు.

ఈ ఆంధ్రవిద్యార్థిసభకు గుఱించి ప్రతికూలాభిననేక విద్యార్థులు చర్చించిరి. విద్యార్థిలోకమునకు సమ్మతించి గత ఆంధ్రపురహాసభా సమయమున యొక కార్యనిర్వాహక సంఘమును గూర్చినది. ఆసంఘమునా ప్రసంగతరము సభకు జరుపరలెనప్రయత్నములు నేయుచున్నట్లు కానించుచున్నది. ఇట్లుండ బృంకారన పురమునండి శ్రీయుత వ్యూహి నూన్యవారానురావు పంతులుగారు శ్రీయుత నేమూరి వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు రెండు శీర్షికలను శ్రీమత్ప్రతికూలాభిప్రాయము ప్రసంగిరి. మొట్టమొదటి వారు ప్రతి

కూలముగ ప్రాచుర్యం దేవ వారసు కూలముగ వారి యందు మొట్టమొదటివారి యభిప్రాయమును విమర్శించి, వీరి చర్యలకు ప్రస్తుతము ఈవిషయమును జన్మించి, ఇంతటితో సూక్ష్మ ప్రశ్నలకు వలకు పడదు. ఆంధ్రదేశములోనున్న సైన్యబంధమును నడుపుచు నిల్చి ప్రాచుర్యములను బ్రతికాములును, నెలలున్నాచో మిక్కిలి బాగుగానుండును. ఎవరోయొకరు ప్రతికూలముగ ప్రాసనాన గదా యని యొందింక తాము వారితో సంకీర్ణించుచున్నామని ప్రాయోగము, నడుంబడుము గాను. ప్రతికూలముగాక అతకూలముగా నున్న వారితో సేకీర్ణించుచున్నామని ప్రాయోగము, సమంజసముగాను. న్యాయపూర్వకమైన యభిప్రాయములను బాంధువుల చింతన క్రేతు సమరముగ నుండును. వారా సభాకర్తృత్వము గ్రహించుటకు మైదెప్పిన యంశములనే గాక యాక్రంద తెప్పించిన ప్రక్షల్పకూడ గమనింపవలెను. (1) విద్యార్థులకొక సభ యగత్యము? (2) ఆగత్యమైనచో నేడెట్టివిధమునందరలకు. (3) నాయకుల తోడ్పడుటకనగా? వీని విమర్శించి తమ యభిప్రాయములను తెలుపుట నడుంబడుము.

ఓ నాయక శ్రేణులారా! పారదాటులక నొందఱు విద్యార్థులు ప్రతికూలాభిప్రాయముల నిచ్చినవారిని నిరసన భావముతోడను, నూతనభావముతోడను, విమర్శించుచున్నాడు. ఇదంతయు విచారించున గలది. అట్టి విద్యార్థులు వికాల న్యాయములగారిని తలంచి వారియందెంతమాత్రమును గ్రోధమునుబూనిక, విద్యార్థిసభయందు బహుపాతము లేకుండ మీరూ సభిప్రాయములను తెలియజేసెదరు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాడు.

ఓ సోదర విద్యార్థులారా! మీరు త్వరపడి నాయకుల చిచ్చున యభిప్రాయములను నిర్ణేయపుగ ఖండించుట మిక్కిలి తాపము. నాయకులయొక్కయు, విద్యార్థులయొక్కయు సభిప్రాయములు—ప్రతికూలాభిప్రాయములు, అతకూలాభిప్రాయములు—తెలిసికొనిన పిమ్మట మనము విమర్శించుట యుచితము. అవిమర్శయైనచు విధేయతతో జేయులెడుగాని నిరంకుశ ప్రభుత్వమువలె జేయుట నడుంబడుము గాను. సేవకు సేవానాయకుడు, నొచ్చెలందుకు గొల్లవాడు ఎటువంటి వారలో మనకు ను న నాయకుల లటు వంటి వారలు. వారి సలహాలను నిరసన వహింపవలెను. కాని త్వరపడి 17 వ తేది ఆంధ్రపత్రికలో మనసోదర విద్యార్థి శ్రీయుత కల్లూరి స్వామ్యరామయ్య రావుగారిమీద దండెత్తింపుట దండెత్తుట మనగౌరవమునకు, భంగమున నొక్కిడునని చెప్పుచున్నాడు. ఇకనైనను అట్లు చేయుటకుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాడు.

ప్రాసనకాలమునండియు మనయాద్యులు ఉత్సాహముల కనియు, వెద్దవెద్ద సంతోషమున మారదేశములకు బోవుట గలదు. అట్టిదేశయాత్రలనను, సుఖసృష్టలనను మానవులలో నూతనోత్సాహము, నూతనభావములు ఉదయించును. వ్యక్తియు క్ల సంగీతము, ఉత్సాహము, శక్తికంఠ సంగీతముయొక్కంతోడను, ఉత్సాహము శక్తివేయిరెట్టికను. ఏమానవుడు వ్యక్తిగానుండి సంతోషమును జెందును? ఏమానవు డేకాంత వానుడై నుండును? ఏమానవు డొంటరిగానుండి యత్నా హంతుడగును? వ్యక్తిక సంతోషములేదు. సంఘము మహోర్జిస్తమైంది. నవీభావములకు బట్టిల్లు నూతనోత్సాహము కు బట్టుగొమ్మ. మహానందమునకు జన్మస్థానము అట్టిసంఘములో నున్న వ్యక్తియొక్క మహానందము, మహాశక్తి, నవీనోత్సాహము నూతన భావము మహోదాసము కల్గ నాత్మీయము. అస్మితీయము. ఆ, అందమేమి? ఆకీర్తియేమి? ఆ గౌరవమేమి? ప్రజలు వెల్లువల వలె వచ్చుచుండ నొక మూల గొండలొక : మమమును గుఱించి తర్కించుచుండ, మఱి యొకమూలను గొండ అనునానంబు లిచ్చుచుండ, మఱియొక మూలను గంతోషమును బట్టిబాలక క్రీడాపరాయణులగుచుండ ఇంకొకమూల విహారము సేయుచుండ మామవారలకు గమ్మల పండువు సేయుచున్నాడు. విద్యార్థులకు సభయట్టిదేగా! సభా సమావేశమనాడు కలన్నియు నిజములగును. విద్యార్థులకు ఒడలు పులకించుట, మాతృదేవతలకు ఆంధ్రమాత తనపిన్న పుత్రులను గొగిలచేయుకొనగా విద్యార్థులందఱు మాతృగతము నువాడి యామె పాదములపొదబడి మొక్కిపూజించుచుండ అప్పటి సంతోషము, మాతృప్రేమ, శ్రేణిభక్తి, గురుభక్తి విద్యార్థులకు గలకాలమునందగునదిగా! ఈవిషయమునకు ముగిసినమా! ఏ సంఘమును సాపించున, ఏ గ్రంథ భాండాగారమును సాపించినను, ఏ సమాజమును సాపించినను, ఏదేశసేవ కా సంఘమును సాపించినను, దేశోపకారమునచేసినను వెద్దలతోబాటు కష్టాలనూడ పాటుపడుట సహజముగానున్నది. ఏ కాన్యము నైనను త్యాగముతో జేయువారు విద్యార్థులుగారా? వరదలు నిచ్చినప్పుడుగాని, దక్షిణాఫ్రికాలో సోదరులు బాధ జెందుచున్నప్పుడుగాని విద్యార్థులుగాదా స్వాధీనత్యాగపరాయణులగునామన. అట్టి దేశ సేవా తత్వములగు విద్యార్థులకొక మహా సభ యావశ్యకమనియే వా మనః ప్రాప్తమైన యభిప్రాయము. దైవమీ యభిప్రాయమునకు తోడ్పడు గాక?

జాబులు.

I విద్యార్థుల కు స్త్రీబహుమతులు.

ఒకబంధువు పోకము:—ఒక వెండిపతకము!!

రెండు బహుమానములు.

అయ్యా, విద్యార్థులయందు దేశభావమును ప్రగల్భమును వృద్ధిజేయుటకు గాన సంఘమువారు విద్యార్థులలో రాబోవు దశరా పండుగ, రోజులలో కుస్తీల నేర్పాటుచేయు వారు. కావున విందులక విద్యార్థులు పోటీకి నిల్చిగా, యతకలను ప్రోత్సహము చేసి, యాయుధ్యమునకు తోడ్పడకొర బకుచున్నాడు. ఉపాధ్యాయులును దేశీయ వ్యాయామములను ప్రోత్సహముచేయుట కేర్పాటులయిన ఈసంఘమునకు సహాయముచేయవలెనని ప్రార్థించబడుచున్నాడు. దరఖాస్తులు సెప్టెంబరు 31-వ తారీఖులోగా నెక్రిటరీ గారికి చేరవలెను. దరఖాస్తు రుసుము అర్ధరూపాయ.

కొన నీకారామరావు

మరిలీపట్టణము కైకటరీ, దశరాసంఘము

II

బందరు పురవాసుల కొక మనవి.

అయ్యా, బందరు పురవాసులు భాండాగారాధ్యక్షములు బాపుచున్న యశ్రద్ధన, పురజల యుపయోగముకై, భర్తపు ప్రకభాండాగారముయొక్క యావశ్యకతను గూర్చి విద్యార్థి యువ నాయకుతో వాగ్వివాదమును జూచి గతసంతోషించి తిని నిజముగ బురవాసులు మేల్కొంచి జ్ఞానాభివృద్ధి గావించవలసి గున్నాడు. బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహాచార్య వచించిన వాక్యముల గమనింపుడు. “వాయు వెల్లువారికి నెల్లు స్వాధీనమైయున్నచో జ్ఞానముకూడ నెల్లు స్వాధీనము కావలయును. ఉదక మెల్ల వారికి నెల్లు సేవ్యమై యున్నచో జ్ఞానము నెల్లు సేవ్యమై యుండవలయును. నూతనచంద్ర మండలముల లేజు ముల్లలవారికి నెల్లు సోభ్యుడదనుగానున్నచో జ్ఞానము సోభ్యుడదనుగ నుండవలయును.” ఈనితివాక్యములు మానవుడ సమకాలప్రతికారి న్యాయమును గట్టిక మానవు. బందరు పురమున గల స్వచ్ఛంద విద్యార్థి సంఘము (స్టూడెంట్స్ సెల్లిం ప్రూచింగ్ సొసైటీ) వారమును మేము జనసామాన్యమున కుపయోగమును, జ్ఞానాభివృద్ధికరము నగు పనిని కొలదికాలమునండి ప్రారంభించితిమి పురజల యుపయోగమునకయి యొక్క శతకంబులయొక్క గూడిన భర్తపు ప్రకభాండాగారమును స్థాపించవలెనని మేము నిర్ధారణజేసి కొంటిమి. మే మొకచిట్టి భాండాగారమును సమకూర్చితిమి గాని అందుమెల్ల గ్రంథములు లేకపోవుటచేత నింతవరకు సభికుల యుపయోగమునకు మాత్రము యోగ్యము చేసితిమి కాని రెండుమాసముల క్రింద మాపురమునందలి హిందూ మతబాలసమాజము వారి గ్రంథభాండాగారము నడిగి తీసి కొంటిమి ఈభాండాగారము బుట్టువ్యపేటలో, వెద్దకోడ్డు తిత్తనూజమువారిచే నిర్మించబడినది. విశేషానందమందిరమునక గలదు. మాసంఘమును కొలదికాలము క్రిందటనే విశేషానంద మందిరముకు మార్చితిమి. మార్చిది గ్రంథములను వీటితో జేర్చితిమి. ఇప్పుడు సుమారు మిడివందల గ్రంథములు సంస్కృతాధి) శాస్త్రసభావలయుండు గలవు. మాపురమునగల దివ్యజ్ఞానసమాజము వారు తమభాండాగారమునకూడ దీనికి గలిపెదమని వాగ్దానముచేసియున్నాడు. అందు మూడు రెండు మూడువందల గ్రంథములుగలవు. మొత్తముమారు 1000 గ్రంథములగును. పూర్వము హిందూమత, బాలసమాజమువారిచే సాపించబడిన ఆ బిర్రులు భర్తపుతన మందిరమునకూడ నీ భాండాగారమునకు జేర్చితిమి. ఆగస్టు మొదటితేదినండియు బ్రతికెను భాండాగారము పురజల యుపయోగమునకై దేరువంబడుచున్నది. దీనికి హిందూవిద్యార్థి భర్తపు ప్రకభాండాగారమని పేరేడితి. ప్రతిదినము ఆనెకుంది పాఠములు వచ్చి చదువుకొనుచున్నాడు. హిందూ (వారపత్రిక), కృష్ణపత్రిక, ప్రబుద్ధభారతి, సెంట్రల్ హిందూ కాలేజీ, యండి యన్ విప్లవ అను పత్రికలును మ-రా-రా-శ్రీ భగ్నా వెంకట శివరామ కృష్ణ శాస్త్రి, బి. ఏ. బి. ఎల్. గారొసంగుచున్నాడు. హిందూస్థాన్ విప్లవ నోబుల్ కాలేజీ లీడరు, దివ్యజ్ఞానదీపిక, భర్తసాధన, విజ్ఞానవల్లిక, ఆంధ్రానందపత్రిక మున్నగు పత్రికలు భాండాగారము కలంకరించుచున్నవి. ఇంకను గొన్ని ప్రతికారాజముల సంపాదించి యత్నించుచున్నారము. మా శక్తికొలది

మేము ఈ భాండాగారమును భర్తభాండాగారముగజేయ యత్నించుచున్నారము. ఇంద్రివిధములగు గ్రంథరాజములు సమకూర్చి నెత్తించుచున్నారము. ఒక్క మతగ్రంథములే గలవని భ్రమపడవలదు. విద్యార్థుల భాండాగారముగలదనియూ నది ప్రజోపయోగమున కంతగా సాహాయ్యము చేయుట లేదనియు విద్యార్థి ప్రాసనమున్నాడు. ఇదివరలో జనోపయోగమునకు దెలువబడినూట నిజమేగాని, యిప్పుడీ భాండాగారమెల్లు వృద్ధిచొంది జనసామాన్యమున కుపయోగముగ నొనర్పబడుచున్నచో గమనించుట పురజలయొక్క ిధి. ప్రతిదినము 4 ఘంటలకుండి దేరువంబడుచున్నది. వెల్లుమందివచ్చి చదువుకొనుచున్నాడు. కాని యీ భాండాగార విషయమై కట్టుదలతోను, ఆ సక్తితోను పనిజేయుచున్న మాలో వెల్లుమంది విద్యార్థులే యగుటకులక ఏపనికై యత్నించినను ‘ధన మూలమిదం జగత్తే నడి మహానది దాట వలసి వచ్చుచున్నది. దాని దాటబాలక నిరత్యాచుల మగుచున్నారము. ఇదివరలో రాత్రి పాఠశాలల సంఘ సావకులగు నేమూరి రాంజీరావు పంతులుగారిని వారిదగ్గర నున్న వీరేశలింగ పతనమందిరము తాలూకు గ్రంథరాజముల నొసంగవలయునని ప్రార్థించియుంటిమి, వారును యోచించెనని దలయుచిరి. కాని నేటివరకును జనావిద్యురైరి. కావున వారు త్వరలో తమగ్రంథముల నొసంగి సాయముచే నెదరని ప్రయత్నముచున్నారము. పురవాసులారా! మేల్కొందు. వెద్దపట్టణము. పద్దెనిమిది పేట. బందరులో పేటకొక్క భాండాగారము సాపించినచుకలవుతీయ. ఎంతయందో విద్యార్థి కలచేతను, ఎంతయందో న్యాయవాదులతోను, ఎంతయందో వాణిజ్య నిపుణులతోడను బ్రకాశించుచు, కృష్ణామండలమునకు బ్రధాన నగరమై యుండును, నీతి మత సాంఘిక విషయములలోనే గాక రాజ్యకార్యవిషయములలోను ముందంజజేయుచు, పురాతన ప్రసిద్ధిగొన్నదై ప్రకాశించుచున్న యీ బృందావన పట్టణమునకు గలిగిన శంకమును దీసివేయు ప్రయత్నింపుడు. స్వాధీనభరత్వమును వీడి నిన్ను జాత్యుద్ధరణమునకు గడంగుడు. లెండు. మేలుకొనుట. ఇప్పుడిప్పుడే యుగయుగులున్న హిందూ విద్యార్థి భర్తపు ప్రకభాండాగారమును నొక మీ దృష్టి ప్రసరింపుడు. మీరు సర్వవిధముల సాయముచేయుడు. విద్యార్థి యన బాతశాలకేగి విద్య నాభిండుచువాడేయని తలంపకు. జ్ఞానసంపాదకమునకై పరితపించుచున్న మీరందరు విద్యార్థులే యైయున్నాడు. మీ సోదరుల యుద్యమము జలుప్రదనుగు నట్లు మీరందరును సాయముచేయుడు. ఇదిమేమి కష్టము. జ్ఞాన భిక్షమును భరించి యజ్ఞానమును విడిపడేయు. ఇదియే నాయొక్క ప్రార్థన.

పెమ్మరాజు వెంకటచలపతిరావు.

యుద్ధనిధి:—యుద్ధనిధిగాను శ్రీ క్షేటి శ్రీ భక్త సమాజపువారు లెజవాడ తాలూకా తహశీల్దార్ గారిపరముగా మిక్కిలి భక్తితో నెల్లించుకొన్నది. ఈ రెండు అయిదు రూపాయలు. ఈ యుద్ధము త్వరలో సానుకూలము మారు మా మిత్రమండలి రాజ్యములకు జయము గలుగుగాక యని మేము యాశ్చర్య గూర్చి మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాము” అని కైకటరీ ఆగ్రా నూర్యవారాములు గారు వ్రాయుచున్నారు.

గ్రంథ స్వీకారము.

గ్రంథ స్వీకారము:—నెమలి సుబ్బారావుగారిచే ప్రకటింపబడిన ‘రావణునిచరిత్ర’ మా కార్యస్థానమునకు చేరినది.

శ్రీ వాసిరెడ్డి వెంకటసుబ్బారావు గారిచే రచించిన “వాసిరెడ్డి వంశచరిత్ర” మను 348 పుటలగు గవ్యరద్యాత్మక గ్రంథము మా కార్యస్థానము నలంకరించినది.

భర్తవరము కాపురమును శిరిసి ఆంజనేయులుగారిచే ప్రచురింపబడుచున్న, విజ్ఞానవల్లికా యను మాసపత్రికయొక్క మొదటి నామగు సంపుటయును మా కార్యస్థానమునకు వచ్చినవి.

శ్రీ రామ భాస్కరము:—అను చిన్న పాత్రమును గోరేబిడనూరుతాలూకా మండేల్లిలో తల్లం సుబ్రాహ్మణ్య శెట్టి గారు ఉచితముగా పంచిపెట్టుచున్నారు. కావలసినవారు వారికి ప్రాసనయెడల పడయగలరు.

శ్రీ వైభావగ్రంథమాలా ద్వితీయకుసుము శ్రీ కా పూరి యల్లనకవి ప్రణీతమున నగు శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము మా కార్యస్థానము నలంకరించినది. ఈ సదగ్రంథమును యస్. బి. డి. శేషచార్యులుగారు ప్రచురించిరి.

WANTED:—Gentlemen every where to start a business for their own. No capital or ex-perience is necessary. Write for particulars and plan, with 6 annas only by, M. O. to M. W. Row, c/o Postmaster, Mount Road, MADRAS.

విషయమునకుఁ

వృత్తాంతములు	2
ఆంధ్రవిద్యార్థి సమావేశము	3
జాబులు, గ్రంథస్థితములు	4
స్థానిక వార్తలు, వృత్తాంతములు	5
గౌరవనీయులగు శ్రీమంత్రిగారి వార్తలు	5
ప్రధానవ్యాసము :-	
యుద్ధము	6
సంక్షిప్త సంగ్రహము :-	
విశేషతంత్రములు	7, 8-9
దేశీయతంత్రములు	10-11
ఇంగ్లీషు తంత్రములు	12, 12a, 12b, 13
బందనమునకు హామ్యములు	14
క్రీడా వార్తలు	15

ఆంధ్రపత్రిక

1915-వ సం॥ ఆగస్టునెల 23-వ తేదీ

సోమవారము

యుద్ధము.

యుద్ధమునకుఁ జరుగుచున్నది. వార్తా దొరకైనదివలన కలుగుచున్నది. యేనైపుకు దిగునా యని లోక మాలోచించుచున్నది. నడచిన ముందునకునడచి రుష్యావైకి దాడినెడలనైన వెడలును. ఇచ్చిమరంగమునకు హెచ్చుబలములనైన ననువును. ఇట్టివైపునైన దృష్టి మార్పును స్వయానైన నెక్కజూచును. తుర్కీనైన సహాయ ముంపును. అని ఈవిధముగావ లువురు పలుభంగు లాలోచించుచుండిరి. అయిన కలుజరునకు మాత్రము రుష్యావైపునలే యెల్లప్పుడు భయావహములై యున్నవనుట ఆతనిచర్యవలన విశేషమగుచున్నది. ఆనైపుము లెంతవరకును విరుగకయుండునో అంతవరకును నెన్నంటుట మానరాదని అతడు నిర్ణయించుకొనినా దనుట స్పష్టము. గ్రాండుడ్యూకు నికేసు ఇంతకంటెను నెక్కుడు నిశ్చలమానసము కలవాడు. ఎంతకాలము జర్మను కేయజరు విడవక తనవెంటనంటునో అంతకాల మాతనికి తననైపుముల చిక్కనీక ఆతనిని లాగు కొని తీసికొనిపోయి సమయమువచ్చినప్పుడు తగిన శాస్త్రచేయవలయునని నిర్ధారణ చేసికొనినట్లు న్నాడు. వార్తా పడినపిదప పోలండుంతయు సులభసాధ్యమగుట యొకవింతలోనిది కాదు. అట్లుండియు గ్రాండుడ్యూకునికలసు జర్మను అనీకములను సాధ్యమయినంతవరకు 'విచ్చిన్నము చేయుక వెనుకకు నొడగు' లేదు. అందుచేత మిత్రమండలికి కాలము కలసిరావలయు ననుట ముఖ్యదేశము. కోవైవద్ద సంకులసమరము జరిపినది, అందుకే నోనోగోర్గవిష్ణువద్ద పట్టుదలపోరాట మగుచుండు నదియు నందుకే నాయనదీ ప్రాంతభండనమును ఘోరముచేసినదియు నందులకే. ఇప్పటికి జర్మనులు వార్తానుదాటినప్పటినుండి పోలండు తుర్కు సరిహద్దులలో సనిచేయుచున్నారు. బ్రెస్టులిజెన్సికిరింకను కొంతదూరమున నున్నారు. ఇతరప్రాంతముల యందును రుష్యాలో జర్మనులు సాహసముగ బ్రవేశించుచుండుటయే కానవచ్చుచున్నది. ఈ పనికై వారు నావికాబలమును కూడ నుపయోగించుచున్నారు. బాల్టిక్ సముద్రమున రుషియా సరిహద్దున రెండు ముఖ్యముయిన యాఖాతము లున్నవి. వానిలో రీగా యాఖాతము దక్షిణ తమము. జర్మనీకి మిక్కిలిగర్గరది. ఇచ్చట రుష్యా నావికాదళమున నొక కొంతభాగ మున్నది. అది స్వల్పభాగమే. కావున జర్మను నావికాదళభాగము చొచ్చి పోరునప్పటికీ బలము తగ్గి రుష్యానావికా నైపుము సలది యొరుగుకొనవలసి వచ్చినది. రీగా చేవు ముట్టడినది దుర్గత లాదినది. రుష్యావారు

దానిని వదల నిద్ధవడినారు. దక్షిణమున మార్షి, మిచైల ప్రాంతమున యుద్ధమునకు దిగి కూర్చాడు. కొవ్వొ, విల్నా మండలములలోనికి దూరుచుండు నైపుములకు నుత్తరమునుండియు తోడ్పడు నభిప్రాయముతో జర్మనులు నాకాదళబల ముపయోగింప బ్రారంభించివారనుట స్పష్టము. అది కారణముగ రుష్యాలో యుద్ధప్రస్థానము వంకరలు మాని కొంచెమించుమించుగాగోనాండికోవ్వొ, గ్రోడొవ్ బ్రెస్టులిజెన్సునా కోలులవరకును సమరేఖగా తీసుచున్నదనుట యూహింపదగియున్నది. క్రఫ్తాము ప్రాస్యచుయును కూడ జర్మనునైపుము లెంతో యితరప్రాంతములకు బోవుచున్నట్లు నిదర్శనములు లేవు. ఒకవైపున నిటలీవారు ఆఫ్రియ నుల నొత్తిడిపెట్టుచునే యున్నారు. సర్వియా పక్షమున నేమియు జరుగుచున్నట్లు కనరాదు. పశ్చిమరంగమున జర్మనుల బలమేమియు కానరాలేదు. వీని న్నటిన బృహత్ కలుజరుగారు తుర్పురంగమునుండి దృష్టి మరల్చరాని స్థితియందుంటు తోచుచున్నది. రుష్యా వారి నెత్తనను నోడింపవలెనని కలుజరును, నొక్క తావుననైన నాతని మాయలకు దొరకరాదని గ్రాండు డ్యూకునికలసుచు, దాగురుమాత్ర లాడుచున్నారు. జర్మనీనైపుములు తప్పత్రాగి యొడతెగుని మానిసినలె దూరము దూర సాహసించుచుండుటవిదితము. రుష్యాముఖ్య స్థానముగు పెట్రో గ్రాడునుగూడ జర్మనులు ముట్టడించి తీసికొన బ్రయత్నించినను బ్రయత్నింతు రనియే రుష్యా వారు ఇప్పటినుండి గణించుకొను చున్నారు. పెట్రోగ్రాడు సులభసాధ్యము గాదు. ప్రకృతిచేతను మనుష్యనిర్మితప్రములచేతను నావట్టణము సుసంరక్షితము. అట్టిదానికిగూడ జర్మనులు బాగులు సాదింతురని రుష్యావారికి నభిప్రాయము కలిగి యున్నది. ఆముఖిప్రాయము కలిగియు కూడ రుష్యావారి మాత్రమును నిరాశ నొందలేదు. జర్మను అనీకములు రుష్యాలోనికి చొచ్చిరావల యుననుట రుష్యావారి యిష్టము. ఆనచ్చుటనెంత యాలసింపగలిగిన సంతముచిది. అక్టోబరు మాసాంతమునకు యుద్ధము ముగియునని నిర్ణయించి యందు కలుజరు అప్పటికి రుష్యాదేశపు షిమ మనకు గురియై రుష్యానైపుము యొక్క పరాక్రమాన్నికీ నింధనము కావలెనని వారి కోరిక. ఇట్లొక ప్రక్కన జర్మనీదృష్టులను నిలప ఆనైపున కొంత జయముగలుచేత ఆ తాత్కాలిక స్వల్పజయ గర్వముతో నెప్పటికంటె నెక్కువగా లోకమున గౌరవము పోనాడుకొను చున్నది. తటస్థరాష్ట్ర మగు నార్మేనియాను నడపించి ఆరాష్ట్రపు కినుకకు పాత్రమయినది. అమెరికాకు పోవుచుండిన 'అర్రాబిక్' అను నావనుముంచి అందులో 20 గురు అమెరికనుల ప్రాణములను గొని ఆఖండమున రోహిన్నిని ప్రజ్వల్ల జేసికొనినది. అచ్చట కీ వార్తలు చేరుటొక్కటియేగాక జర్మనీ ఆదేశమున కొన్నిరహదాదీట్లు మున్నగునవి తనజనులకు సుపాదించుట కొరకునై చేయించిన భోజనీలు ఇచ్చినలంచములు కలిగించిన యల్లములు బయటపడుచున్నవి. అమెరికాయందలి పత్రికలలో ననేకములు తమకోపాన్నిని స్పష్టముగా వ్యక్తపరచుచున్నవి. ఇట్లయ్యును నమెరికా ప్రభుత్వము వారు ఆరవిను జర్మనీవారు శత్రునౌక యను కొనిరా ఆరవిను జర్మనీ సముద్రాంతర్గామిని తాక ప్రయత్నించెనా మున్నగు ప్రశ్నల నడుగుచు ఏదో యొకమిష గల్పించుటకు జర్మనీకి నవకాశ మిచ్చుటయు సరికాదని కొందరు, వాకొనుచున్నారు జర్మను పక్షపాతమును మాయుపవలెనని క్రజకుద్రేకము ప్రారంభమయిన పిదప విల్నను

గారి శాంతపక్ష మొత్తోకాలము నిలువగలదని నమ్ములేకున్నాము. రుష్యా జర్మనీ సుబంధము ను జర్మనీ అమెరికాల సుబంధమును నీరీతిగా నుండ నితరప్రాంతములకు దృష్టిత్రిప్పితిమేని జర్మనీకి ననుకూలపక్ష మెచ్చుటను కానరాదు. డార్డనల్లు ప్రాంతమున విశేషసంభవము లేమియులేవు. మన నైపుములు సువాఖాతము అనుమరియొక ప్రాంతమున లంగరువైచి యుద్ధమారంభించిచి అచ్చటను తురుష్కు లెదురుటచే నిలువనలసి వచ్చినదని వార్త తెలుపుచున్నది. మననైపుములు పట్టిస్థానములకు భంగమే మాత్రమును లేదు. దినదినమును దృఢపడుచున్నవి. నేటి తంత్రవార్తలలో మరియొకదానినిబట్టి శుభసూచక లగు మిచుచున్నది. ఇట్టివారు తుర్కీనైపుము ప్రకటించినారు. ఇప్పటికి నిటలీట్రిపుచేరువకవచ్చి యుండుటంజేసి ఆపక్షముగా విజయముగు చుండుటచేత త్వరలోనే మిత్రమండలితోడ గూడ డార్డనల్లు భేదనమునకు కనిచేయగలదను నభిప్రాయము. ఊహింపదగి యున్నది. పశ్చిమ రంగమునను మిత్రమండలి బలపడుచున్నట్లే యర్థమగుచున్నది. ఇట్టివలనైన హుగ్గు విజయముచే మిత్రమండలివారి మడిగుండు తుపాకులబలము జర్మనీ నుక్కడంపగలదని నిర్ధారణమయినది. అట్టిమ దుగుండుసానుగి చేయు కర్మాగారము లిప్పటికి 500 ఆంగ్లమంత్రి మండలి యధికారమున పనిచేయుచున్నవని లాముడుజ్జాగారే తెలిపియున్నారు. మరియొక జర్మనధినివేశము ఆఫ్రికాలోని 'కామరూన్సు' మిత్రమండలికి కొంచెమించుగా స్వాధీనమై పోయినది. జనరలు జోఫ్రెఫెంచులు తరుణమువేచి ప్రశాంతముగా యుద్ధప్రపాహమును నడిపించుచున్నారు. ఇదివర కనేకపర్యాయములు చెప్పబడిన రీతిని జర్మనుల పెరుగుటలు విరుగుటకొకే యని యావిరమట కేప్పిిన తమకు నిర్ణీతక్షణ మెప్పుడు వచ్చుననుని జాగరూకులయి కనిపెట్టుకొని యున్నారు. ఆ గ మొత్త త్వరగావచ్చిన సంత ముచిది యి ప్రతిన్యాయపక్షవాదియు కోరుచుండుట నిజమేయగును. కాలపరిచాకము కానిది ఆక్షణమును రాజాలదు గావున జర్మనీ బహుకాలముగా జేసిన సంపూర్ణ సన్నాహములను నిష్కడు రగుల్కొని విజృంభించియుండు మహాసంగ్రామా నలవ్యాప్తిని నాలోచించి యోషికతో నంపుట యెల్లరకును కర్తవ్యమని మేము వేరే వ్రాయబనిలేదు.

శ్రీబగ్దాద్ గైక్వారుగారి వితరణబుద్ధి యపారమునట చర్చితచర్యణము. వారి సంస్కరణ సంపాదన ప్రయత్నము లన్నియు జేకోద్ధార మనస్కులకు మార్గదర్శకములు. వారికి స్థలవిషయత యవసరములేదు. ఎచ్చటనైనను సరియే. వారు పాటించినది యర్హతా శరత్ విచారణ తప్పవేరు పరిశు లేదనుటకు వారిటీవలను అరవభాషాకోవిదులగు పొన్నంబళము పిళ్ళగారి కొసంగిన ప్రాపకసె యువాహరణము. అరవగ్రంథము లలోనత్యంత ప్రాచీనమగు కోల్లొప్పీయ మున వ్యాకరణ గ్రంథమొక్కటి కలదు. ఇయ్యది 10 శతాబ్దము కంటెను భూర్యమునరచింపబడినది. ఈగ్రంథమును నాంధ్రీకరించుటకు శ్రీయుతపొన్నంబలము పిళ్ళగారిని గైక్వారుగారు కోరిరట. తమ సంస్థానమునకు సంబాధము లేని యరవభాషను నాదరించుట యత్యంత సంస్తవనీయం బగుట యటుండ, ఈసోషణ కార్యరూపమున జేభాషా సంపాదనము మన సంస్థానాధీశుల విద్యుక్తకార్య మగుట శ్రీగైక్వారుగారి నిరూపణమని భావించుచున్నాము.

1915 వ సంవత్సరము మార్చి నెల 31 వ తేదీ తో సంపూర్ణ సంవత్సరపు స్థాంపు లెక్కింపు జరిగినది. ఈ సంవత్సరమున మొత్తము 1,39,00,881 రూపాయల స్థాంపుల మొత్తము ఉన్నది. ఆ మొత్తములో స్థాంపుల విక్రయాదాయముల నిమిత్తము 471,507 రూపాయలును పై పరామర్శల నిమిత్తము 17,693 రూపాయలును మొత్తము 4,89,203 రూపాయలు కట్టబడినవి. అనగా అమ్మబడిన స్థాంపులకు సుఖిరీతు తక్కువగా, 1,34,11,678 రూపాయల సంవత్సరము లాభమునకు వచ్చినట్లు తేలుచున్నది. అమ్మబడిన స్థాంపుల యనలు ఖరీదు తెలిసికొనుటకు తగిన లెక్క లేమియు నియ్యబడలేదుగాని యాసంవత్సరము సప్లయ చేయబడిన స్థాంపుల ఖరీదు 1,14,851 రూపాయలని మాత్రము తెలియవచ్చుచున్నది. సంవత్సరారంభమునను సంతృప్తరాలమునందు మిగిలి యున్న స్థాంపుల వెలకూడ తెలిసినచో ఆ సంవత్సర మమ్మబడిన స్థాంపుల యనలు ఖరీదు తెలిసికొనుట కనువగునుగాని యట్టి మార్గము కూడ నిందుగా న్నివ కున్నది. వాదము నిమిత్త మా సంవత్సరము సప్లయ చేయబడిన స్థాంపులే యాసంవత్సర మమ్మబడిన స్థాంపులని గ్రహించినచో, ఆసంవత్సరము స్థాంపుల యమ్మకము వలన ప్రభుత్వము వారికి 1,32,96,827 రూపాయల నికరాదాయము వచ్చినట్లు తేలుచున్నది. ఇంచు మించితలాభము వచ్చుచున్న యాశాఖలో స్థాంపుల యమ్మకము నిమిత్తము 9,486 మంది విక్రేతలు నియోగింపబడినట్లును వారి కాసంవత్సరము 2,88,001 రూపాయల డిస్కంట్ యిం బడినట్లును తెలియవచ్చుచున్నది. అనగా నొక్కొక్క విక్రేతకు సగటున నెల 1కి రూపాయలు 9-3-5 ల కొప్పున డిస్కంట్ కట్టినట్లు సుప్రమగుచున్నది. స్థాంపులకు కొని నిలువచేసి కొను నిమిత్తము విక్రేతలు పెట్టవలసిన పెట్టుబడి మీది వడ్డీకూడ ఈ 9 రూపాయల డిల్లరనుండి యే యియ్యబడ వలసియుండును. పైలెక్కలను బట్టి మొక్కొక్క విక్రేత సగటున నెలకు 466 రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టవలసియుండును. అనగా అధమవక్షయు నెల 1కి రూ 4-10-5లు వడ్డీ కట్టవలసియుండును. అప్పు డా విక్రేతకు వచ్చేదిలాభ మేమి? నెల 1కి రూ 4-9ల కొప్పున లాభము కట్టెను. విక్రేతల కష్టముఖము లటుండ నిండు, ఇంతలాభదాయకమైన శాఖకు ప్రభుత్వము వారు సరియైన వేతనము లిచ్చి శాశ్వతోద్యోగులను నియమింపక పోవుటయేకాక యిప్పుడున్న తాత్కాలికపు విక్రేతలకు బండ్లొత్తు జీత మంతయునను లాభము లేని ప్రతిఫలము నిచ్చుచుండుట మిగుల శోచనీయము.

విద్యాభ్యాసము, ఈజిప్టు,

అలహాబాద్ ఆగస్టు 21:—కెయికోలోనున్న విశిష్ట పయోగితులపత్రికట్లు తంతివార్త సంపెను. ఈజిప్టులో విద్యాభ్యాసము మునుపటికంటె అధికమయ్యెను. విద్యాభ్యాసాన్ని అతితక్కువగా గలిగియుండెననియు, గాని విద్యాభ్యాసము నుచితరీతిని లేదనియు కొందరు హింపించుచున్నారు. ఇదినిజమే. లెక్కల నొక్కసారిచూచిన విద్య ఎంతవర కభివృద్ధి నొందినదో తెలియగలదు. 1890 విద్యాభ్యాసము విషయమై 81000 పాండు భవము ఖర్చు అగు నని ఊహింపబడెను. గత సంవత్సరమున 525000 పాండువలయునని ఊహ చేయబడినది 1891 వ సంవత్సరమున దొరతనమువారి పాఠశాలలలో మూడు 10,000 విద్యార్థులుండిరి. ప్రస్తుతమున దొరతనము వారికి 198 పాఠశాలలున్నవి. 4501 పాఠశాలలకు దొర తనమువారు సహాయ మొనర్చుచున్నారు. ఈ పాఠశాల లన్నిటిలో మూడు 80000 విద్యార్థులున్నారు. ఈ మొత్తమున నూటికి 10 మంది స్త్రీలు.

బెర్రోవా మహా సంగ్రామము

రీ గా జల సందిలో నౌకాయుద్ధము.

అరబికు నౌకను ముంచుట - ప్రజల గ్రహాపేకులగుట.

ఇ 13 జలాంతర్గామిని ముంచుటను గూర్చిన వివరములు.

ఒక జర్మను కూసరును బార్బెడోతో కొట్టుట.

జర్మనులు పెట్రోగ్రాదుపైకి దాడివేడటముగూర్చి చర్చించుట.

ఇటలీవారు టర్కీవారిపై యుద్ధము ప్రకటించుట.

నౌకాయుద్ధము.

అరబికు నౌకముంచుట

అమెరికావారి యుద్ధము.

లండను ఆగస్టు 21:—న్యూయార్కు అరబికు యోధుడు ముంచుటనే నమోకాడేము లెల్లరకు గగహ్యము పుట్టెను. క్రితము అమెరికావారు లేఖనంపేసి మొదలు ఇక డిట్టి కార్యములు జరిపిన స్థితిగతులను మరింతశోచనీయముగా చేయవలయు ద్యోగము నుకొనిరి. ప్రెసిడెండు విల్బ్రాగ్ గారు చీకాగోనుండి వివరములొరకు యుద్ధార్థాన సేవకు మారుచున్నారు.

ఫలికాభిప్రాయము.

అమెరికాపత్రిక లీవింగ్సును మిక్కిలి కఠినముగా వ్రాసినది. అమెరికావారి రంపిన లేఖనాని విషయములను వ్రాయుచు నీలేఖకు జర్మనీవారు బహుగ నరబికు యోధుడు ముంచరా యని ప్రశ్నించుచున్నది. ఇట్టి తృప్తికరణముల కింకను ఓరిక కబట్టి యమెరికా దొరతనమునకు రక్షణమునకు సహింపనేరరని వ్రాయుచున్నది.

జర్మనీవారి ప్రతిఘటన

జర్మనీవారి ప్రతిఘటన పై న్యూయార్కు వర్ణన ఫలిక మొసిన వేరముల విషయమై విచారించుచు అటార్నీ జనరలు గారు చెప్పిరి. ఈవిషయమున జర్మనీవారి రాజుబారపుటు ద్యోగములు గూడ తేర్చబడి యుండుటవలన కలిగిన చిత్తును గూర్చి విల్బ్రాగ్ గారు లాకొనింగు గారును బహుశా కొలదికా లములానే చర్చించురు.

హతులైనవారి సంఖ్య

లండను ఆగస్టు 20:—అరబికు యోధుడు ముంచుటపుకు ప్రయాణికులైన నైరుగురుకు కరాసీలలో 25 యుగ గగపడుట లేదని యుద్ధాగ్రీముల లెక్కలన నెలియుచున్నది.

కెనడావారి కోపము.

కెనడావారందరు నీడువృక్కయములమున కుపిత పూరితులై. ఇందువలన గలిగిన పాతకము నెన్నటికిని జర్మనీ వారు తుడిచివేసికొనబాలరని వారకుచున్నారు.

నష్టమైనవారు

అరబికు యోధుల నున్నవారిలో గురులు పుచ్చుకొనిన వారు 12 ము 12 వడపునా రాయుకు, కరాసీలు 39 మంది యు గగపడుట లేదని యుద్ధాగ్రీముల దెలుపుచున్నారు.

అమెరికావారి వర్ణన.

బెర్లిన్లోనున్న అమెరికావారి గానుబారి అరబికు యోధుడు ముంచుటవలన సుఖముపీల నడుగు చున్నారు. ఇంత లో దొరతనమువారు వివరముల తెలిసికొనుచున్నారు. సం యుక్తగావ్వులు వారీవిషయమున నేమిచేయవలసినదియు నిర్ధారణనీయుటకు కొన్ని దినములు పట్టును ఈ విషయము మిక్కిలి తీవ్రముగా వాగ్విమర్శించుచున్న దనుటకు సందేహములేదు. జర్మనీవారితో విరోధ పడుట తమ కిష్టము లేదని యుద్ధాగ్రీముల సుప్రమగు జెప్పచున్నారు. కాని గౌరవము నిలువకొనవలె ననుచున్నారు. జర్మనీవారిపై సంహ యిషీ గాని తుహుపణకు గాని యాలోచించుటకు దొరతన ము వారు ఇష్టము కలిగియున్నారు. కాని రాజ్యశంక్రెజ్ఞు లిట్టిచేయు జర్మనీవారి వ్యవస్థచున్నారు.

కనబడినవారు.

లండను ఆగస్టు 21:—అరబికు నౌకకు ముంచిన సం దర్భమున దానిగొనున్న వారిలో నిర్ధరమెరికావారును తొ మ్మంతుగు రాండ్లములకు వావితులలో 40 మందియును కనబడుట లేదు.

నౌకలొనివారి వైర్యసాహసములు

ఈనౌకలొనివారు చూపిన వైర్యసాహసములు నౌకా

యుద్ధచరిత్రమున స్థిరకల్పకముగ నుండగలవు. అంత స్వల్పకాలమున నంత హెచ్చుచుండిరి సంరక్షించుట నిజముగా నశక్యతను నియే చెప్పవచ్చును. ని ప్రరంగము గు సముద్రమున నా నౌక గంటకు 16 మైళ్ల వంతున ప్రయాణము చేయుచుండగ నౌకకు కొన్ని వందల గజముల దూరమున నౌక బార్బెడో కెప్పుడు ఫించిగా కగపడినది. ఆ ప్రదేశ మసాకు కరమైనదిగాన వారిదవరకే నౌకలొనివారి కందరికిని ప్రాణరక్షిణ కటిబంధముల నిచ్చిరి. పడవలను దింపి సిద్ధముగా నుండిరి.

కెప్టాను వాక్యములు.

అంతయు సర్వసిద్ధముగా నుంచబడినది. కాన ప్రయాణము లేకుండపోయినది. కాని లేకున్నచో మహా దాహము జరిగియుండును. శత్రువు లేమియును హెచ్చరించలేరి అని కెప్టాను పలికెను.

బార్బెడో ప్రేలుటలన నౌకపక్షము నిగిరిపోయినది. నౌక మునిగిపోవునడికి రెండువడముల లెగిరిబడినది. 12 వడముల మాత్రము ను రక్షితముగా తొలగిపోయినది. మొదట స్త్రీలను బాలురను పడవలలోకి దింపుటలో కొంత కలవరము కలిగినది. ఎవరి మట్టునకు వారే తమకన్న బలహీనులును వృద్ధులు నగువారికి లావోపంగి లా మెడ దొలంగుచుండిరి. కెప్టాను నౌకతోగూడ నగాధమునకు నుగాని అంతలోనే మరల తేలుటచే నతనిని కాపాడిరి. యంత్రముల గదిలోని వారందరను గూడ నతి సాహసమున జూపిరి. అచటనున్న 20 మందికిని 20 వి. సి. బిరుదములు నియ్యకవచ్చునని కెప్టాను చెప్పెను. మూవడ ఇంజనీరు లూగరు నౌక మునుగువరకు వచ్చు పనిచేయు నౌకతోపాటు మునిగి ప్రాణముల నర్పించెను.

అమెరికాలో నాగ్రహావేశము.

హెచ్చరింపబడలేని అరబికునౌక బార్బెడోతో కొట్టుబడినది కొందర మెరికావారికి మునిగి చనిపోయినవని హతశేషులగు అమెరికావారు వ్రాసిన లేఖలు అమెరికా దేశయువకు చేరినంతనే అచటివారిక్కా హావేశ మధికమైనది. అరబికునౌక జలాంతర్గామిని కొట్టుటకు ప్రయత్నించినదా లేక దర్శికి తోడ్పడుట కది దాని దప్పినదనుటవలన జలాంతర్గామికపుడు దానిని జూచి శత్రువౌక యని భ్రమ నెనాచు విషయమునే అధికారు లాలోచించుచున్నారు. అమెరికావారు జర్మనీతో స్నేహభావమునుబాదననాతగదా అను విషయము నిపుడు అమెరికాదొరతనమువారు తీవ్రముగా ఆలోచించుచున్నారు.

టసాలసంయుగ పోవుట

అరబికు నౌకలో 2813 టసాలసంయుగలవు వారిలో కొన్నివందల సంయుగ తటస్థదేశములని గూడ గలవు.

కెప్టాను తెలిపిన సమాచారము

కెప్టాను ఫించిగారికి గాయములు తగిలినవి. ఆయన ఫలికా విలేఖరులతో నిలుల చెప్పిరి. పడవలు ప్రేలావ చేయబడెను. సోపానములు నిర్దపకపడెడకు ప్రాణరక్షిణ కటిబంధము లుంబాటుగ పైతట్టున నుంచబడెను లేకున్నచో మహా దాహము జరిగియుండును. నేను వంకెంపొదించుంటి. శత్రువులు వదలిక బార్బెడో 8000 అడుగుల దూరమున నుండగనే నేను చూచితిని. మునిగి పోవు వరకు ను గూడ నౌక స్థిరముగానే నిలిచినది. నేను గూడ నౌకతో మునిగి పోతిని. నేను లేకుంటే కొందరు స్త్రీలును బిడ్డలును నీళ్లలో కొట్టుకొనుచుండిరి. వారి కిద్దరు బొగుపంపాండు సాయము చేయుచుండిరి. నేను సమాచారము వచ్చువరకు వారిని యిగిరి పోకుండ చూచితిని. మూవడ ఇంజనీరు కడవరకు ఇంజను వద్దనే నిలిచి నౌకతోగూడ మునిగిపోయెను. తక్కిన వారందరును వైర్యముతోనే పనిచేసిరి. అమెరికా దొరతనమువారి భావమును ప్రజలాయురతతో తెలియగోరుచున్నారు. అమెరికావారి భావమును గూర్చి ఫలికాభిప్రాయములు

ప్రస్తుత ప్రతిక.

ఆరవిన న్యాయాధ్యక్షుల వైఖ్యమును గూర్చి కాన దానిలో యుద్ధవికరము లున్నవని నొంతుట కనకాశములేదు. లూసి టావియానగూర్చి ఆమెకావారు వ్రాసినప్పుడు సక్రమము ములతో రాయబారులవై సేనుమోపి కల్లగొల్లి వ్రాతలను వ్రాసిన టైపును వ్రాయట జర్మనులకు సాధ్యపడదు.

దెయిలీ టెలిగ్రాఫు.

ఆమెకా దేశముల కెట్టి యపాయమున జరిగిందో జర్మనీవారు తగిన సమాధానము చెప్పవలసిన వారగుదు రని ఆమెకా వారు కొన్ని నెలల క్రిందటనే ప్రకటించిరి. కాని జర్మనీవారు దాని విషయములను తెక్కచేయలేదు.

నౌకాసంఘమువారి లెక్క.

లండను ఆగస్టు 20:— నౌకాదళమువారి వారంతపు లెక్కలనుసరించి చేతలవాదలు పదియవ గాక రెండు బ్రిటిషు స్టీము గడలములనును పదహారవ గాక ఆంగ్లాముల మూల మును ముంచబడెను. ఇవి మొత్తముమీద 22970 టన్నుల బరువును మోయవలసినవి. ఈ వారమునందు ఓడల రాక పోకల మొత్తము 1480.

న్యాయాధ్యక్షుల నిరీయోడలను ముంచుట.

లండను ఆగస్టు 20:—బ్రిటన్ముందే న్యాయాధ్యక్షులకు బోవు "న్యాయాధ్యక్షుల" టిటి"యను టిటిను స్టీమును, స్పెర్స్పా ర్గును నాశ్వేస్త్రమును ముంచివేసిరి.

నాశ్వేస్త్రాల తపాలుయోడను బట్ట

బ్రయత్నించుట.

కొకకొక ఆగస్టు 20:— దెయిలీరన్ను రీపున కుత్తరమునందు ఇర్రామున నాశ్వేస్త్రపాస్టీయను జర్మనీ వారి యంత్రామిముకటి యావెను. అంత్రామిలానివారి హెచ్చరిక ననుసరించి తపాలాస్టీములలోనివారు పడకలనదిపి రి. ఇంతలో నాశ్వేస్త్రాదీప్తామునవచ్చి యంత్రామిలాని వారితో వారు నాశ్వేస్త్రేయ జలప్రదేశములందుండిరి దెలియ వేసిరి. అందుమీద యంత్రామిలానివారు వెళుకకు పోయిరి.

బావిర్క్ యోడ.

లండను ఆగస్టు 21:—వైటుస్ట్రా కంపెనీ వారి బా విర్క్ అను సరకుల యోడ ముంచబడెనని నిన్నున దెలియ వేయబడెను. కాని ఆ యోడ సురక్షితముగ వివరములనుకు రచ్చెను.

మరికొన్ని ఆంగ్ల నౌకలను ముంచుట.

లండను ఆగస్టు 21:— దెయిలీ గ్లాడివిటరు టిట్లక్ను సమాచార - ఆనునాకల ముంచబడినవి. వానిము సురక్షింప బడిరి.

మూడు జర్మను టూప్రెస్ నౌకలు ముంచబడుట.

లండను ఆగస్టు 21:—మందుగడలలన జర్మనుల టూప్రెస్ నౌకలు మూడు ముంచబడినవి దెల్లిముఖ ప్రక టింపబడినది.

రీ స్టీమురులను ముంచుట.

లండను-ఆగస్టు 22:—దరల హెస్టీ - కార్లరుస్వేయ- విండ్లను-లండను-కొలను అను స్టీమురు ముంచబడినవి. నా విటలు రక్షింపబడిరి. విలియండానియ అను స్టీమురు వ్రేల్చి వేయబడినది. రి గురు చనిపోయిరి.

ఇంగ్లాండు

మందుగుండు సామాను తయారు చేయు ఫ్యాక్టరీలు.

లండను ఆగస్టు 19:—మందుగుండు సామాను తయారు చేయు కర్మాగారములు 5000 వోల్యంతువారి స్వాధీనము నందున్నవి లాడుడు బార్లిగారు దెలిపిరి.

బాల్కన్ ద్వారా కొమ్ములు

చర్చిలోనికి వ్రాసినాము.

లండను ఆగస్టు 21 — బాల్కన్ ద్వారా రాకొనుదడు లూయీగారు చర్చిలోనికి వ్రాసినాము నొకదానిని వాగ్తా ప్రకటనాసంఘమువారు ప్రయోజిస్తున్నారు. లూయీ రా కొమరు దిబాబుం దిట్లవ్రాసెను. 1914 వ సంవత్సరమున 2 వేలకి నౌకాదళాధికారమున నేనువు ప్రవేశించిన గార్యము

విషయమున నేను వ్రాసినాము నొకదానిని నాకుదెలుపకయే ప్రతికలందు ముద్రింపించిరి. ఈ బాబు నాధారములేనికొని ముమ్ముల దూపించిరి. ఆసందర్భ సమయమున మనమిద్దరమును పరస్పర ప్రతిరోధన సమీక్షతోడను గార్యముల నడపి యుండుటచే నిది యంతయు నాకు విచారకరముగ నున్నది. జూలై 26 తేదీని చర్చిలోగారు కోమరు ప్రభువుగారి యింటి కద్ద నుడగా వారిద్దరకును టెలిఫోనుద్వారా సంభాషణ జరిగినదియు ఆప్పుడు కాంతి భంగకరముగ వార్త దెలియ వచ్చెననియు తనతో నాలోచించుటకై వేచియుండక కావలసిన కార్యము నడుపువలెనని చర్చిలో గారు చెప్పినట్లును బాటకొన బద్ధుగారు దెలిపిరి. ఆప్పుడు యిదిగరలో తాము నౌకాదళమును గూర్చుల దగి యచ్చిన యుత్తరములు తంతివార్త ద్వారా తిప్పివేసిరి. ఆయన వచ్చినతరువాత చర్చిలోగారి కార్యమున కొప్పికొనిరి. తరువాత దినములవెంబడి యావత్కములను వచ్చిన యుత్తరు లు నిద్దరమేకమై యిచ్చుచుండెదవారము.

ప్రత్తిగోదాము లెగులబడట.

లండను ఆగస్టు 21:—లివరుఫూలు వేల హాసింగు కంపెనీ వారి ప్రత్తిగోదాము, బూటిజలో నున్నది తగుల బడెను. పెక్కుకేల పాడైనట్లు నష్టమయ్యెను.

ప్రత్తియెగుమతి నిరోధింపబడుట.

లండను ఆగస్టు 21:—ప్రత్తి ఎగుమతి చేయకూడదని ఇంగ్లాండుదొరతనమువారు విధించిరి.

హిందూదేశమున మూలుగున్న

ధన రాసులు.

లండను ఆగస్టు 21:—కోకాధికారి యుద్ధము కొరకై మరల సాము జనుచేయవలసివచ్చినపుడు హిందూదేశమున మూలుగున్న ధనరాసుల నాతుకు వారింపగలరు అని ప్రైన్సు ప్రతిక ప్రకటించెను. ప్రభుత్వ రహస్య లేఖలకద్దతి పరిశ్రమించి, ఎంత స్వల్పమొత్తమునైనను నిక్షేపించుటకు తగిన సౌక ర్యముల కలిగించి నియమముల నాకర్షకములుగ నొనరించిన వో ఇది సాధ్యమగును. హిందూదేశ మట్టితరుణమున కెగురు చూచుచున్నది.

సామ్రాజ్య రక్షణ సంఘము.

లండను ఆగస్టు 21:—వైస్రంఘమునకు దెప్పిపెట్టు కర్మలుగారు కార్యనిర్వాహకులుగ నుండకొద్ది కాలమునరకే కర్మము హాకిగారు రావేగమే యాయన యాపనిదలకలెను.

వెసిడెంటు విల్లుగారి యుత్తరపు.

ఆరవిన నాకొని ప్రభు దేశముల నామూలములను పుచ్చుకొనడని ఇంగ్లాండులోనున్న ఆమెకా రాయబారు లకు వెసిడెంటు విల్లుగారు వ్రాసిరి.

చేయదలచిన పనులు

ఆరవిన నాకొనియమున నూడ జర్మనులు తగిన సమా ధాన మిచ్చునో ఆమెకా పౌరసత్వమును బడయకుండ ఆమె రికాలోనున్న వేలకొలది జర్మనులకందరికిని నిర్బంధనాన మే గ్గురుదుటకును, ఆమెకాతేవులలోనున్న జర్మనుపౌకలనన్నిటిని నిలిపివేయుటకును ఆమెకానా రాలోచించిరి. ఆమెకాలో నున్న జర్మనీవారి జనాభాను తీయుట కేర్పాటు చేయబడి గది. వారికి నిర్బంధనానసాము లేర్పరుపబడినది. రాజ ప్రోహమున బోధించుటటి ఆమెకా పౌరసత్వమున బడసిన జరక్కలను ఖయదుచేయుటకును జర్మనప్రతికల వ్రాతల ను బాగుగ గునించుటకునుగూడ ఆమెకావారు నిశ్చయించి రని న్యాయాధ్యక్షుల చెప్పబడుచున్నది.

దూదియెగుమతిని నిషేధించుట.

లండను ఆగస్టు 22:— దూది ఎగుమతిని నిషేధించు టకు గల కారణములను ఆంగ్లాదేశ కార్యాలయమువారు ప్రకటించిరి. పంటప్రత్తి ప్రత్తియెగుమతి యధారంభమైన పిమ్మట వెయకటికన్న హెచ్చుగా నాశ్వేస్త్రేయను ఫలంకు దేశములకు పంపబడిట్లు గత మూడునెలల లెక్కలనను కనబడుటలేదు. కాన మేనెలనుండి ఈ దేశములద్వారా జర్మనీదేశమునకు దూది హెచ్చుగా పంపబడలేదు. కాన ప్రత్తిని నిషేధించుటవలన నాదేశముల ధానికమును మోపియును కలుగబోదు. ఇందుకున ఆమెకా ఈదెవుదేశముల ప్రత్తి వ్యాపారుల సౌకర్యములు కొరతించెదవు.

ఫ్రాన్సు

జర్మనీవారు మరల కందకముల బట్టుట.

పారిసు ఆగస్టు 21:— సేనాముఖమునందనేక ప్రదేశములందు ఫిరంగి యుద్ధములు జరిగెను. గురువారము నాడు జర్మనీవారు మునుముందు తీవ్రముగ ఫిరంగుల బ్రయోగించి మూడుసార్లు ప్రతీకారము లొనర్చి అల్లాయిక ఆగర్ను బాట లో బుధవారమునాడు మనము పట్టుకొనిన కందకములందు జొచ్చి వారికి నష్టము విశేషముగ గలిగెను. అది ప్రకటించ బడెను.

ఆగ్లోనందను మందుగడలలోడి పోరాటము మరుగున పడచుచున్నది.

ఫ్రెంచివారి జయము.

పారిసు ఆగస్టు 22:—అల్టాయిములలో జర్మనీ వారు బలహీనముగ నున్నవెడిరి. కాని మనము వారి నోడించి తిమి. పెద్ద కరగోళములతో కొంతపోరాటము జరిగెను. వాస్తవమునందు సాండ్లూకు శిఖరముమీద జర్మనీవారు పడిరి గాని వారినిపూర్తిగా వెనుకకు గొట్టితిమి. ప్రదేశముతయు వారులైన జర్మనీవారితో నిండియుండెను.

ఆగ్లోనులో ముందుగనము.

లండను ఆగస్టు 21:—పారిసు, అల్టాయిమునకును వాస్తవము ను మధ్య రాత్రికే ఫిరంగులయుద్ధ మధికముగా జరిగినది. ఆగ్లోనులో మందుగడలలో పోరు జరుగుచున్నది. పదాతి దళములపోరు బలహీనముగ నుండెను. వారిని తేలిమివేసిరి. మరేమియు విశేషములేదు.

పరాసుయుద్ధమంత్రుల మార్పు.

లండను ఆగస్టు 21:—రాజ్యాంగకథవారు సమాజేశమై అంచనాలనుచచ్చించిరి. వైద్యకాఖనుగూర్చి చేయుబడిన విమర్శ లకు సమాధానముగా ఎం మిలిరెండు గాంటులచెప్పిరి. యుద్ధారంభమునతగినంత మంది దాక్తరులు లేకపోయిరి. 15000మంది దాక్తరులు కావలసియుండగా 3000మంది మాత్రమే చిక్కిరిగాని అన్ని యిబ్బందులును తొలగిపోయినవి. ఆహార పదార్థములకు ముప్పులకు ఆయుధ సామగ్రులకు గూడ లోపమేమి యును లేదు. అట్టిబరు నెలకండి యుద్ధ మంత్రులలో పెద్దయ్యద్యోగులకు వారిని 2/3 మంది నేను మార్చుటనికచ్చి నది. సంపూర్ణ దేశభక్తిభరితులగు సర్వజనానూతులగు సర్వసేవానికీ యుద్ధమంత్రులకి సేనాభాగముకు గోపన మును చెడకుండ నుండుటకు చాలకఠినవింధన లరసరము. ఇటుల మిలిరెండుగారు చెప్పగా సభ్యులు 4 నిమిషముల వర కును విరామము లేకుండ కరతాళ ధ్వనుల నొనరించిరి. సేనా నాయకుని మార్పున రెనని కొందరు కోరుచున్నారని మిలిరెండుగారు చెప్పగా ఇచ్చట నున్న వారెవరును ఎన్ను డును అట్లు కోరలేదని యొక ప్రతినిధి అరచెను రాజ్యాంగ సభవారి అధికారబల మెన్నటికిని కొరంతకడదు గాని వైని కాధికారులకు కొన్ని అధికారము లివ్వబడవలెను. జనరలు కాఫ్ఫీగారుచెప్పిట్లు యుద్ధసమయమునందందరును ప్రధానో ద్యోగియ్యాభ్యానువర్తలు కావలెను. మన వైశ్యముకు మన మిత్రు లాడించుచుండురు మన వైరుధ్యముకు మన వైరులు కొరుయండురు గాన విజయము కలుగువరకును మన మైకమ త్యము కలిగియుండవలెను ఆరీ ఆయన నడిచిరి.

రహస్య సమాజేశము.

యుద్ధమును గురించిన ప్రకటనమును వినుటకు సభ్యులు రహస్యపదిట రావలెనని అధికారులు ప్రకటించిరి.

పరాసు నకి విజయము.

లండను ఆగస్టు 21:—పరాసువారికి విజయముకలిగినది దెహనా, ఆరాసు, ఆల్జీస్, ఆంగర్ను మార్గములకు కలియు తాత్ర పరాసునానిస్వాధీనమైది. వాస్తవము మరియొక జర్మనుల కందకము వారి స్వాధీనమైది.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను-ఆగస్టు 22:—వేరిన్-కొన్నిచోట్ల ఫిరంగిదళములకు ద్వంద్వయుద్ధము జరిగెను. కందకములలో ఉపయోగించు ఆయుధములతోను, బాంబులు మొదలగు వానితోను చాలాచోట్ల కలహములు చేసెను.

గ్రీసు

గ్రీసు దేశపుయంత్ర వర్గము. లండను ఆగస్టు 22:—గ్రీసుదేశపుయంత్ర వర్గమున వెని జలసు గారు విదేశమంత్రుగా నుండును.

రుష్యా

కొప్పెవద్ద యుద్ధము.

లండను ఆగస్టు 21.— జింగిస్ ట్రిబ్యూను ప్రతికూల ఇన్ సుబ్యూక్ టోనును విలేఖి యిట్లు తెలిపాడు. జర్మనులు 17-వ తేదీ కొప్పె కోటపై తీవ్రముగ స్థిరముగా కాల్చిరి. తరువాత మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు 18 పటాలములతో ముప్పుకాకిరి. సైనికులు అపరిమితముగ చచ్చిరి. పైకుద వరకు రష్యనులు సన్నీలనే ఉపయోగించిరి. మిగిలిన రష్యనులు జర్మని ప్రైవేటులను చీల్చి కొనిగొని తమ ప్రధాన సేతో కలసికొనిరి.

కడచిన 48 గంటలలోను పొందినవస్తువులే గాక కొన్ని దగ్గర యుద్ధమున జర్మనులు అధికమైన వస్తువుల పొందుదరి ఒక విలేఖి తెలియజేసెను.

రుష్యుల సేనల తుదకుట్ట నోడింపలేకపోయిన యెడల పెట్రోగ్రాదుపై దాడికడ నుద్దేశముతో జర్మను లండనును అనుసంజమున పెట్రోగ్రాదు విలేఖులందన ఏకీభవించి యున్నారు. అందులకుగాను బ్రెస్టులిటానిక్కు ముట్టి ప్రధానమైన ప్రారంభవచ్చు అయియున్నది.

ఈ విషయమున బాల్టిక్ సముద్రముపై సర్వాధికారముగూడ జర్మనివారి కావశ్యకము మాన్సింగ్ స్ట్రాట్ల పరీక యొక్క పెట్రోగ్రాదులోనున్న విలేఖి వ్యాసెను. రష్య పారి ముఖ్యపట్టణ మొకటి జర్మనీవారి కాక్రమించుకొన గలిగినను రష్యవారు తమ తుదకుము సంగీకరింపకపోవచ్చును. అట్టి సందర్భమున జర్మని వారి యధీనమున బాల్టిక్ సముద్రముం దిన తమయత్నము కొనసాగకుండినందువలన కలిగిన ప్రత్యేక పాపములు తొలగింప బడును. పెట్రోగ్రాదుకు సుదూరముగా లేదు. మార్గమున అనేక ప్రవాహములున్నవి. మార్గము కడు సన్నముగనుండును. ఇంతేగాక రాక్షాప్రక్కలను వరములు సమానములు అందును. ఇట్టి ప్రతేకముల రష్యను లు అధిక ప్రయాసములేక కాపాడకొన గలరు. రష్య యుద్ధముల పాలెనెవాఫ్ గారు న్యాయాధ్యక్షులైన ప్రతిక కిట్లు తెలిపాడు. మా ప్రైవేటుల బలపరచుట వలన యుద్ధ రంగము కొంత సన్నగిల్తు. ఈ క్రాంతి సైనిక ఏర్పాటులబలము మందుగుండు పరిశ్రమలపై ఆధారపడియుండును. ఇవి క్రాంతి మార్పుల కలగజేయును. అందువలన ముందు ముందు జరుగబోవు యుద్ధ కార్యముల రష్యనులకు విజయము చేకూరవచ్చును.

కోప్పె దుర్గములను జర్మనీవారు పట్టుట.

లండను ఆగస్టు 21.— కోప్పె దుర్గములను జర్మనీ వారు పట్టుకొనిన తరువాత రక్షక భటులలో మిగిలిన వారు ప్రైవేటులనుండి తీరి బోయి కో చేదరి యనుపదానికి పడమర నున్న స్థానమును బ్రవేశించిరి. కోప్పె దుర్గమునందు మన సైనికులకు నీ మెకాకు వెలుపలి భాగమునున్నది. ఇంకొక వారము వాడును బుధ వారమునాడును వారుగ నదుల పైబడినను సీవాను నందు ఆస్పాదిక్కు దగ్గరలకు దక్షిణముననున్న ప్రదేశము నందంకిటను జర్మనీవారు ముగిసినది. వారు దిక్కు దాపలి భాగమున ప్రైవేట్ కోవా గొర్రాట్రోకుట్ట జిల్లాలోను లిక్విట్టి జిల్లాలోను బ్రెస్టులిటానిక్కు ఈ కార్యమునందు 12 మైళ్ల మారముదరకును మన సైనికులు జర్మనీవారి నావులున్నారు. లిక్విట్టి వద్ద మన యాక్టివ్ దళ సహాయమున జర్మనీవారిని వెనుకకు గొట్టితిమి. ఒక నడికి దాపలి యొద్దను ప్రైవేట్ వారు తుంగభాగమున యాక్రమించుకొని గురువారమునాటి యుద్ధమున విజ్ఞి బాధబోవు పాటైవున బ్రయత్నముల నెరపిరి.

నోనోబాల్ విన్స్ సమీపమున వ్రాకానది వెలుపలిగట్టు నాక్రమించుకొని ఆగ్నేయమునందు వ్రాకామెనలు విన్ మ్యాల్దారకును తమ బలమునంతయును సుపయోగించుచున్నారు. ఈ ప్రాంతమునందు తీవ్రముగ ఫిరంగుల బ్రయోగించి ఫిరంగి గుండ్లకు గురిపించుటవలన మన దుర్గములన్నియు నాశనమైనవి. బుధవారమునాడు సాయంకాలమునందు విన్స్లాఫ్ ప్రాంతముననున్న మనకోటను జర్మనీవారు ముట్టించిరి. ఆమీద వెలుపలనున్న జిక్సోచి ప్రాంతముల నున్న స్థానముల మీదికి విశేషమున వచ్చును తమ ప్రైవేటుల నడపిరి. ఈ కారణమువలన మధ్యస్థానమున తమకున్న పాతకోటల వరుస వరకు మనవారు వెనుకకు రావలసినవైనను, మరునాటి కోటలలో రెండవ జర్మనీవారు ధ్వంసముచేసి రక్షప్రవాహములగుట్టుల పారి వాటి నాక్రమించి మధ్యస్థానములముందు బడిరి. వారుగూడ మీదనున్న వంతెనను ధ్వంసముచేసి ఉత్తర ప్రాంతములందలి దుర్గములను విడిచివెట్టితిమి.

బాల్టిక్కు-నందు నౌకాయుద్ధము.

పెట్రోగ్రాదు ఆగస్టు 21.— శత్రువుల లమితనౌకాదళమును గూర్చి కొనిగొని సిండుకాఖును జోచ్చిరి. నౌకా యుద్ధము బరుగుచున్నది. అది ప్రకటించ బడెను.

రుష్యావారి నౌకాదళములు.

లండను ఆగస్టు 21.— బాల్టిక్ సముద్రమున గారు రష్యావారి నౌకాదళములలో ప్రధానమైన నౌకలు రిగాజుల సంధిద్వలేవు. ఈజులసంధిని కొన్ని మంచుగములు, చిన్న యుద్ధ నౌకలు కాచుచున్నవి.

జర్మనులను పడగొట్టుట.

లండను ఆగస్టు 21.— పెట్రోగ్రాదు—లిట్వాకు చేరుచుండిన ఒక జర్మని ప్రైవేటులను ఫిరంగులు కాల్చిరి. అందుచే అది నేలగులెను. 2 ఉద్యోగులు 8 అనుచరులు ఖయిదీలుగ గొనబడిరి. ఈ విషయమున నొకచిట్ట చుఁపిగిలవచ్చి ప్రేలు నవి, తరులబెట్టుచు ఆరు బాంబుల నేకములుగ నుండెను.

ఒక జర్మను క్రూసరును టార్పెడోతో కొట్టుట.

లండను, ఆగస్టు 22.— పెట్రోగ్రాదు. బాల్టిక్ సముద్రమున నొక ఆంగ్ల జలాంతర్గమి ఒక జర్మను క్రూసరును టార్పెడోతో కొట్టినదని రష్యావారు ప్రకటించిరి.

రష్యావారి ప్రకటనము.

లండను ఆగస్టు 21.— పెట్రోగ్రాదు. శత్రువుల నౌకాదళములు రిగాజులసంధిని విడిచివెట్టిరి. రిగా ప్రతేకమునను పశ్చిమమునను జాక్ జిస్టాట్ ద్వీప్ సముద్ర తట్టునను మా ప్రైవేటులు వలెంప కుండనున్నవి.

20-8-15 తేదీకుండి నోనోబాల్ సముద్రముండి వాన్త లేమియు రాలేదుగాని వైమానులు 21-వ తేదీ రాత్రి నానిని జూచిరి. వారు తెలియజేసిన ఆంశములను, ఆరాత్రి కోటపైతి మిక్కిలి చిక్కుగ నున్నట్లును, కోటలోని సైనికులు శత్రువుల నెగురింతురను ఆశ లేనట్లును తెలియవచ్చుచున్నది. యుద్ధరంగము దంతటిలోను సైనికుల స్థానములు మార్పులు చెందినట్లు కానరావచ్చును. 21-8-15 నుండి లిక్విట్ట ప్రతేకములోను, వొడకూడి వీక్షకరులు శత్రువులు విడువక మాట దించిరి గాని మేము వారల నెదిరించితిమి. అందుచే వారలు ముందునకు రాలేకపోయిరి. ఇల్లసముద్రమున 100 వర్తక నౌకలను రష్యావారి టార్పెడో పడవలు ముంచివేసిరి.

ఇటలీ

ఇటలీ, టర్కీ, యుద్ధము.

లండను ఆగస్టు 22.— ఇటలీవారు టర్కీ దేశముతో గూడ యుద్ధమున ప్రకటించిరి

మాంచెస్టరు గాడియను

అమెరికావారు రుపదేరించిన సీనులుగాని వారు యుద్ధమునకు దిగుచుకొనెను అను నుడిచుచుగాని ఎంతవరకు పోవేసి నదియు జర్మనుల దురాగతముల వలన విడిచుకునున్నది ఇది బలూరికయునుగాదు. అవినయము. దీనికి ప్రకృతిధర్మమే తగిన ప్రతికారమును జేయుచున్నది.

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

లండను ఆగస్టు 22.— ఎయిసోవిట్టాలోని విమాన కాలమీద విమానదళము వారు బాంబులను వేసిరి. టర్కీవారి యొడంబడికలను తృణీకరించుటచే టర్కీ దేశముపై యుద్ధమున ప్రకటించింతులకు ఇటలీదేశపు ప్రతికమును ప్రజలునుగూడ చాల సంతోషమున తెలిసిరి.

నోలెంకు

హోలెంకుమీద జెప్పిలినులు తిరుగుట.

లాహోరు ఆగస్టు 21.— కి. మి. గెల్ కిట్టెలికంతి వచ్చెను. లండను ఆగస్టు 19.— ఆగస్టు 18 తేదీ జ్యూడర్ తీ మీద నొకగంట 69 కొకజెప్పిలిం తిరుగుచుండెను దచ్చి వారు ఫిరంగులను తుపాకులను బ్రయోగించిరి కాని ఫలము లేకపోయెను.

ఈ జెప్పిలిను చెక్కు చెదరక యుండుటవలన జిట్టి యాగతమున తీవ్రముగ నాగోచింపుచున్నారని డెయిలీ తెలి గ్రాఫ్ పత్రికకు రాట్లాం విలేఖి వ్రాయుచున్నది. ఒక లకు కట్టట తుదయోగించుట జిక్ జిక్ దహ్యములతో నింప బడి తరువాత నొడ్డున గానయ్యెను.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయా దురంత కార్యము.

లాహోరు ఆగస్టు 21.— లండను ఆగస్టు 21. యుద్ధ భటులు తిప్పించుకొని పారిపోవుటకు గాని లాంగిపోవుటకుగాని ఏమిలేకట్లు తమకంకముల వాస్త్రియా వారు నిర్మించుటచే వారికి మితిలేనివస్తువుకలిగెను. కాగోస్ పీఠభూములందు కటాలములకు పటాలములు నిలబడులై నకం దకములందు పూడ్చబడెను.

టర్కీ

గల్లి పోలీస్ ని కృత్యములు.

లాహోరు ఆగస్టు 19.— అయాన్ హామిల్టన్ గార్డులు దెలుపుచున్నార—గల్లి గాల్గో దక్షిణభాగమునందును ఆంజే వద్దనున్న శత్రుస్థానములపై బతుకుకొక బలవత్తరమును బలగము నొకచానిని నువ్ లాఅభాతమున నొడ్డుజేప్పితిమి. మన మీకవకు నుద్దేశ్యముతో తురుష్కులు నూకన ప్రైవేటుగూర్చి కొనిరని ఖయిదీలవలన డెలియచున్నది. కాని వారికంటె 24 గంటలు ముందుగ మనకు వారివైబడితిమి. ఇంకవలన పోరాటము మిక్కిలి తీవ్రముగ పరిణమించుటే కాక యుర వాగులవారికి నెక్కువ వస్తువు కలిగెను.

నౌకాదళమువారు తుంచుకొన్నట్లు గావించి సుల్తా అభాతపుట్టాడును సైనికులజేప్పిరి. ఆంజే ప్రాంతములందు తురుష్కులు తమ ప్రైవేటులందరి యెక్కువభాగముజేప్పిరి. అయినను నువ్ లా అభాతపుట్టాడున తేనవారు ముందునకు బోలేక పోయిరి. తురుష్కులు తమ మూలబలమునందలి కొన్ని భాగముల వచ్చటికిబంపి మనవారి నాపిరి. మనస్సాధికములైన ప్రదేశముల నన్నిటిని బలపరచితిమి. సైనికుల ప్రైవేటుగనున్నారు.

తురుష్కుల స్త్రీమరును ముంచివేయుట.

పెట్రోగ్రాదు ఆగస్టు 19.— కాన్ స్టాంటి నోపిలునకు 8000 టన్నుల బాగున దీసికొని బోవుచున్న తురుష్కుల వారి స్త్రీమరు నొకచానిని అనలోలియాతీర్వ సమీపమున కన్యా వారి యంతర్గామి యొకటి ముంచివేసెను.

బల్గేరియా

బల్గేరియా మంత్రపర్గమున మార్పు

లండను ఆగస్టు 21.— సాఫీయ— బల్గేరియా యుద్ధ మంత్రి జిరలు ఫిల్ చెఫ్ గారు అనలోగ్యముచేత తమ ఉద్యోగమునకు రాజీనామా యచ్చిరి. వీరికి బదులుగ జనరలు జిక్ వ్ గా రాష్ట్రమున నియమింపబడిరి. సేనాపతిసాలక సంఘమున యాయన ద్వితీయోద్యోగిగనున్నారు. ఈ యనయే అడియా నోపిలున పట్టుకొన్నారు. ఈయన సైనికుడుగాని రాజనీతిగోచితుడుగాడు.

చెన్నపురి

టికెట్టులకరు ఒక ప్రయాణికుని కొట్టుట.

మదుర ఆగస్టు 23.— ముబ్బనానుడను నరకు మూడవ క్లాసు బండిలో బ్రయాణము చేయుచుండెను. ఈ రైలుబండి ఉదయము 9-45 గంటలకు మధుర చేరును తన్ను కొట్టినట్లు ఇత యొక యూరేషియను టికెటు కలెక్టరుపై మేజిస్ట్రేటుగారి యెడట ఫిర్యాదుచేసెను. ఫిర్యాది యిట్లు తెలియజేసెను. 9వ క్లాసు లేనిది రైలు మధుర సేవను వద్ద నిలువగనే నేను దిగి మూడవ తరగతి ప్రయాణికునిపోవు మార్గమున కడ్డముగ నిలిచి కొందరితో టికెట్టు కలెక్టరు గారు మాట్లాడుచుండిరి.

మూడవ తరగతి ప్రయాణికులకు వారి ఒకసంబడి నేను కోరి తిని. మద్రాసు నున్న తిట్టి మెదపట్టుకొని వెంటెను. తన వాట్నాలమున ముద్దాయి, వై అంశముల విరాకరించెను. ఇంతేగాక తానాదిననున చెందవ క్లాసు టునుండి మూడవ క్లాసు ప్రయాణికులు త్రోసికొని రాకుండ కావుదలచేయుచు తాను ఆరట నుండిట్లు ముద్దాయి తెలియజేసెను.

ఈ కేసు 29వ సెప్టెంబరునాటికి నాయవాదముబడెను.

మధుర గోని స్త్రీల పైని సహాయసంఘము.

మధుర ఆగస్టు 23.— వై సంఘము కడచిన సెలలో ఏన్న రుపబడెను. మి. నెన్. ఎ. చేరెట్, మి. నెన్. నెంకటరామయ్య యీ సంఘస్థానమునకు ప్రధానకారకులై యున్నారు. వీరు చందాలను, విరాళములను పోగుచేసి, ముద్దంగములలో సైనికుల నాడుక సమిత్తము కొన్ని కొన్ని యుద్ధములకు గనువుల బంపుదురు. కాగ్యనిర్యాచక సంఘమునందు 20 మంది స్త్రీలున్నారు. ప్రతిమంగళవారమున వీరు సహా సేవై తాము చేయువలసిన పనుల చప్పుతురు. వీరి సొన్నయండిన కార్యముల గూర్చి వీరిని చెప్పపురికొంతవరకు గొనియాడిరి.

దేవస్వామి

ఇ 13 జలాంతర్గామిమీద జర్మనువారు పడుట
కొకకొక ఆగస్టు 22:—నెం యి 13 రు అంత
ర్గామిమీద జర్మనువారు పడినపుడు చూచిన దేవస్వామి వా
నిందమున వానికులు భావనాత్రముగ వర్ణించిరి చెప్పుచు
న్నారు. ప్రతివాడును స్వేచ్ఛను బూని జర్మనీ వారి
కుపాకీ కలుల గర్హించి యంతర్గామిని విడువ నొల్లరైరి.
స్కాండినేవియాదేశము లందరును జర్మనీవారి దిష్టాయురు
వారు మానవహత్య గావించిరి చెప్పుచున్నారు. దేవస్వామి
వారి యుద్ధవృత్తి అందఁగ యంతర్గామి మై ఫిరంగుల ప్ర
యోగించుట తాదృశ్యభంగమున చున్నారు. ఇందులకు జర్మనీ
వారు తుమాపణ కేడవలసి యున్నదనియు వెంటనే జర్మనీ
వారికి దేవస్వామి వారు తమయందున్న దేవులపలసిఁదనియు
వార్తాపత్రికలవల్ల వాయుచున్నది జర్మనీవారి కార్యము తెలిగి
యుండి యుచేసిరి అనుచున్నారు. దాగెన్నమిద్దరనస్వీడక
తేకపుష్పలికారాజునా విషయమున ఈనాత్యమనసారగావిం
చియున్నట్టికొక నాపతక కేసిరియు వ్రాయుచున్నది. దేవస్వా
మివారి టార్పెడో పడవయందున్న వాయువార్తాయంత్రము
నకు చెబ్బుకొనితెలి తెలియుచున్నది. ఒకపురుషుడు వారు
దయ్యెననియు తెలియుచున్నది.

ఇ 13 జలాంతర్గామికి కలిగిన విషత్తు.

లండను ఆగస్టు 21:—ఇ 18 జలాంతర్గామి సాల్బలము
వద్ద మెట్టకెక్కిన. జర్మను యుద్ధ నౌకలు వానిపై ఫిరంగుల
ను కాలిపాగినవి. కాని ఆ జలాంతర్గామిలో గిన్ని రక్తలాల్ప
నుటచే నది ఏమియు చేయలేకపోయెను. సముద్రములో నీరు
లాడుచున్న నావికులై జర్మనులు మరఫిరంగులను కాలిపిరి
అంతలో దేవస్వామి టార్పెడో నౌకలు జలాంత
ర్గామి కేడచొచ్చి జర్మనుల నౌకలను తలచినవి.

నావికుల స్థితి.

రెప్టెనెంటు కమాండరు లేటను రెప్టెనెంటు ఇండియా.
(ఆనాకోగ్యముగ నున్నారు) ఆలెంగు రెప్టెనెంటు గారి యకు
గార్డును మరి 12 గురును కాపాడ బడిరి 14 గురి కనములు
తీసికొని రాబడినవి. ఒకడుకకబటలేను. ఇద్దరికి గాయములు
తగిలినవి. వారిని దేవస్వామి యుద్ధనౌకకొకను వెగనకు తీసు
కొని వెళ్ళిరి. ఆచట వారు వైద్యశాలకు పంపబడిరి. వారిద్దరికిని
కట్టుబట్టు పోవుటచే కంబళ్లను చుట్టచెట్టుకొని యుండిరి.

దక్షిణపు రెప్టెనెంటు ఇ. యు 13 జలాంతర్గామి నాక
నము నేయబడినది జర్మనీ అధికారులు, రెప్టెనెంటు ప్రకటించిరి.

ఆంగ్ల నౌకాదళాధికారుల ప్రకటనము.

ఈ నెల 19 - వ తేదీ వేడవను ఇ. యు 13 జలాం
తర్గామి మెట్ట కెక్కినది. దానిని మరల
తేల్చకలెనని చేసిన ప్రయత్నములు కొనసాగలేదు. అంతలో
కొక దేవస్వామి టార్పెడో నౌక అచటకొచ్చి 24 గంటల
లో నిచటనుండి వెడలి పోవలెనని ఆజ్ఞాపించినది. ఒక జర్మను
యుద్ధనౌక ఇ. యు 13 జలాంతర్గామి సమీపమునకు వచ్చి
తిగిగాని అంతలో మరిరెండు దేవస్వామి టార్పెడో బోట్లు
రమ్ముటచే నది వెడకట పోయినది. ఆ టార్పెడో బోట్లు జలాం
తర్గామి సమీపమున లంగర్లు వేసుకొనెను. ఉదయము 9 గంటలకు
దక్షిణమునుండి రెండు జర్మను యుద్ధనౌకలువచ్చి 800 గజముల
దూరముననుండి టార్పెడోను వదిలినది గాని ఆ టార్పెడో తప్పి
రొయినది. అంతలో మరియొక జర్మను యుద్ధనౌక అన్ని ఫిరం
గులను గురిపెట్టి గుండ్రనబరకెనది. అంతట జలాంతర్గామిలోని
నావికులు దానిని వదిలివేసిరి.

బొంబాయి

బొంబాయి యుద్ధనిధి.

శ్రీలకాభివార్షిక సభ.

బొంబాయి-ఆగస్టు 21:—శ్రీకర్నూరుగారి యాజమా
న్యమున పురమందిరమున నేడు సభ జరిగినది. పురమందిరము
చక్కగా నలంకరింపబడినది. భాగమశ్రీలక్ష్మి, ఏర్పాటులు
చేయబడినవి. శ్రీకర్నూరుగారు తప్ప తక్కిన యువస్వామికు
లందరును శ్రీశ్రీ. ముఖ్యముగా నీసభకు రాగోరియు
కారణాంతరము వలన భోపాటు చేగము
గారును బాన్సిరాజేముగారును, ఆగాభానుగారి భార్యగారు
యను ఈసభకు రావాలకపోయిరి. శ్రీవెల్లింగ్డను ప్రభువుగారు
సభాకార్యముల పోరంభించుచు స్వీనుచితోటి నుపస్థాపించిరి.
ఒకవత్సరము శ్రీ లకాభివార్షిక యాజమాన్యమున నునమిపుర
మందిరమున సమావేశమైతిమి. నేడుమరల సమావేశమైతిమి.
ఈ సంవత్సరమున నీ లకాభివార్షిక చేసిన పని చాల సంకృష్టకర

మొగనున్నది. ఇతరత్రవచ్చిన విరాళములుగాక చందాలవలన
4½ లక్షల రూపాయలు చేరినవి. అట్టివదాన్యాల కందరికిని లకా
భివార్షికవై వారిపక్షమున నేను వందనములనాచరించుచు నీ
సంవత్సరమునగూడ వాటిని సహాయముఁజేయుచు కొలుచు
న్నాను. ఈ లకాభివార్షిక బొంబాయిలోని వాటిని శ్రీవెల్లింగ్డ
కాలలోను, అలెగ్జాండ్రీయాలోని వైద్యశాలలోను కొలాబా
లోని వైద్యశాలలోను నాకాదళ వైద్యశాలలోను కలలాకు
ల కందరికినీ సహాయము చేసిరి. వారు వైద్యసహాయుల విద్యు
చ్ఛక్తులనుగూడ నందించిరి. వీరు లెక్కలేనియెడుపులను
పంపిరి. 8 లక్షల గజముల బట్టలు ఇచ్చునుండి వెళ్ళినవి.
ఇద్దరు వారీయులు లగ్నావ్యయము చేసినవేసిరి. వారిలో నొకరు
పాశ్చాత్యదేశీయురాలు. ఆమె 2000 యువపులను కుట్టి.
రెండవ శ్రీ మహమ్మదీయ శ్రీ. ఆమె 6000 యువ
పులను కుట్టి. యుద్ధరంగము నుండి నే నాను బు వెల్లిం
గుటను శ్రీవెల్లింగ్డ ద్వారా వీరికి పరికరములకు తమయ
త్రాయసాగిరి. ఇటీవల ఏడవ జనరలుయగు మాజుడు
గారు 2 కేల పుచ్చు 1 వర్త్యులు కావలెనని వ్రాసిరి. ఆ తీఖ
సోమవారమందిరి. గురువారము కాదు చొక్కాలు పంపబడి
నవి. శీతకాలపు యువపులకు కట్టుట ప్రారంభించవలెనని
కొలుచు పొంపీకమునుండి సర్ బానువిక్టరు గారునిన్ను కేతలి
నంపిరి ఇంకొక సంవత్సర మిలాఖా వారి తీరుననే పనిచేయవ
లసియున్నది. అందుకు సహకారులయ్యెదరను విశ్వాసము
నాకు గలదు. మెనపామేయియాలోను, ప్రాన్సులోను మై
కుటును నౌకాభివార్షిక పనులను ఇచ్చునలను స్మరించి
కొంతవరకు కృతఃభివార్షిక మొనరించి ఎల్లవారును కరసహ
య మొనరింపబూసవలెను. ఈవరకల నుదితముగ గొనిపో
య నందులకు రయిత్రేకం వెనలవారు వందనీయులు.
ఇటుల గవర్నరు గారు పంపింపించిన పిమ్మట సభలో ఘోషా
లొన్ను ఆరిమ వీరీ గారి పక్షమున వ్యాసువాది మిర్జా
గారు వ్యాసమును చదివిరి. సర్. ఫిరోజీషా మెహతా గా
రస్వస్థితోనన్ను మెహతాపత్ని గారు సభకువచ్చి యుప
స్థాపించిరి. యుద్ధరంగమున మైకులు బాగ్గీగారి చుట్టును సర్
బాను ఫ్రెంచిగారిచుట్టును చేరి పోరుచున్నట్లు మనమం
దరమును వెల్లింగ్డను శ్రీవెల్లింగ్డ గారి ననుసరించి బాధానివారణము
నకు ప్రయత్నింపవలయును అని ఆమె చెప్పిరి. పిమ్మట లారె
న్ను దొరసాని గారు నాలుగనుండువారి పక్షమున బెల్గాములో
చేయబడిన పనిని క్లాసింగుచు నుడివిరి. పిమ్మట సరోజినీదేవి
గారు సామ్రాజ్యమునగూర్చియు ముద్దానంతరమునకలగుచున్న
మార్పును చూర్చియునుడివిరి. పిమ్మట వెల్లింగ్డను శ్రీవెల్లింగ్డ గారు సభకు
వచ్చిన వారికిరందముల నాచరించిమీయధ్యక్షులు (శ్రీవెల్లిం
గుడను ప్రభువుగారు) వందనముల కర్తులేని వారికి వందనము
లను చేయుడన నుడివిరి. ఎల్లవారును హాస్యాక్రీడి నవ్వును
వందనముల నాచరించిరి. సభాంతమున చాల నుండి చందాల
నొసంగిన వారి పేరులును మొత్తములును వివరింపబడినవి. బా
తీయు గీతమును పాడుటతో సభ ముగింప బడినది.

ఆసినినెంటు దొరసానిగారి ఉపన్యాసములు.

బొంబాయి ఆగస్టు 23:—బొంబాయి సాంఘిక సేవా
సంఘమువారి యాజమాన్యమున సార్వజనకొపన్యాసముల
నొసంగుటకు ఆ సినినెంటు దొరసానిగారు 18-9-15 వ బొం
బాయికి వచ్చెదరు. ఈ సందర్భమున సర్ ఫిరోజీషా మెహతా
గారు మున్నగువాతో బిసింటు దొరసానిగారు దేశీయమహా
జనసభావిషయములకు గూడ ప్రస్తావించుకొని లోచుచున్నది.

మహాజన సభాధ్యక్షులు.

బొంబాయి-ఆగస్టు 23:—అధ్యక్షునియోజనము పిరప
కునుటకు మహాజన సభాహాస్యసంఘమువారు ఈనెలాఖరున
సమావేశమయ్యెదరు.

రెక్రూట్ మెంట్, యుద్ధనిధి.

బొంబాయి ఆగస్టు 23:—వైవాటివిషయమున రూపా
యలు 6501-12-0 చందాలు బొంబాయిలోనున్న ఇటలీవారి
కన్యులారికి ముట్టినవి.

విదేశీయుని ఆస్తి, బొంబాయి.

బొంబాయి ఆగస్టు 23:—ఒక కృత్రిక యిట్లు వ్రాసెను
“అహమ వాచామకు పంపబడక పూర్వము ఒక విశేషముడగు.
వర్తకుడు ఒక బాంకిలో విశేష మొగల ఆభరణములను, ఇతర
మైన మొగల వస్తువులను ఉంచినట్లు నమ్మదగిన చోట్లనుండి
మాకు వర్తమానము వచ్చినది. బ్యాంకి రసీదు నతడు, ఆంగ్లదేశ
పౌరసత్వ పడకొని చెప్పకొనదు, ప్రజలచే ఆరీతికే నూడ

బడుచువచ్చిన మరియొక విశేషముని దగ్గర దాచియుంచెను.
ఈ అనుమానకరమైన విషయమును పోలీసువారెట్లొకను
గొనగొనిరి లక్షలకొలదిరూపాయలు ఖరీదుగల ఆస్తిని బయ
టికి దీసిరి. ఈ విషయమంతయు అతిమాత్మ్యముగ పరిశీలంప
బడునని చెప్పుకొనలేదు.

బొంబాయిరాష్ట్రీయ సంఘసంస్కరణసభ.

బొంబాయి ఆగస్టు 22:—క్రిస్చన్ దినములలో బాతీయ
సంఘసభ జరుపబడును. అందుకొరకు ఆహ్వానసంఘము నేర్ప
రుచుటకై బొంబాయిరాష్ట్రీయ సంఘసభవారు ఈ దినమున
హిందూదేశ నేరకసంఘమువారి మందిరమున సమావేశమైరి.
సర్ నాగాయన్ చందవార్గారు గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు
లుగను, నేత్రాంజన్, భాస్కర్, డెల్వి, బెనోయి, మధో
దాస్ డిక్ కాన్సి, బోషి గాన్లు కార్యనిర్వాహకులుగను
ఎన్నుకొనిరి. ఈసభయొక్క కార్యముల నిర్వహించుటకును
శ్రీలసానుభూతిని పడయుటకును సంఘమువారు ప్రత్యేకముగ
ప్రయత్నించెదరు.

బెల్గాములో మిమతలు

బొంబాయి ఆగస్టు 21:—బెల్గాముజిల్లాలోని మిమ
తలు ప్రవేశించి, కంటలకు కొంతవత్తుమును కలగకేయుచున్నది.
వీటిని చంపుటకు బెల్గాములో స్థలసామర్యమున మార్గముల
కొరకు వెనకుచున్నాడు.

పంజాబు

ఒక హత్య.

లాహోరు ఆగస్టు 20:—ఈమధ్య కొందరు రైలుబం
డిని కమ్ములవైపుండి రప్పించవలయునను ఉద్దేశముతో కమ్ము
లవై వెళ్ళియో వెట్టుచుండగా ఆదమిల్లానవద్ద ఒకజమాదారు
చూచెను. ఇతడు సాక్ష్య మిచ్చుట కేర్పరుపబడినదియును.
ఇతడు చంపబడియుండెను. ఈ పంజాబు ఆపరాధాన్యవక
కాఖవారి విషయమునుగూర్చి దర్యాప్తు చేయుచున్నాడు.

సాయు కృపరగణాలు

గౌరవనీయులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు.

నాగపూరు ఆగస్టు 23:—సోమవారమునాడు బొంబాయి
మొయలువై వి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు నాగపూరు
నకు వత్తురు. 24 వ తేదీని పురమందిరమున ఉపస్థాపింతురు.
గౌరవనీయులగు సర్ గంగాధర్ చిట్టాచిన్ గారు రధ్యక్షుక
వహింతురు.

మధ్యపరగణాలు

వ్యభిచారికియగు భార్య.

లక్నో ఆగస్టు 21:—కైజర్ బాగ్ లో ఒకడు నడి
బిధిలో తన భార్య ముక్కును కొరికివేసెను. ఈమె మరియొక
నితో పారిపోయి, వానివద్ద కొన్ని దినములు ఆక్రమముగ ప్ర
త్తిం చేసినయి, అంతవలన ఇతడు ఆమెకు తెడకి, కనుపడగనే
ఇట్లు చేసెననియు తెలియవచ్చినది.

సిమ్లా

శ్రీ రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతివార్తలు

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతివార్త.

సిమ్లా ఆగస్టు 22:—21 వ తేదీని ఇండియా మంత్రి
గారు ఇటులతంతివార్త నంపిరి.

రమ్యరంగము

జర్మనులు నోవో బార్సినిచుగ్కును పట్టుకొనిరి. బ్రెస్టులితో
విన్ను గును ముట్టడించుచున్నారు. జర్మను నౌ
కాదళము రీగా జలసంధిలో ప్రవేశించినది
ఆచట జర్మనీవారికిని రష్యువారి నౌకాదళమునకును
పోరు జరుగుచున్నది. రీగాకు కల్పిత ప్రాంతమున బిల్గాకు
దక్షిణభాగమువరకును ముఖ్యము మామ్రేమియునులేను. జ
ర్మనులు కొవ్వొకోటల నాక్రమించుకొనగనే ఆ కోటలోను
న్న రష్యునేర కొవ్వొట్ల తూర్పున 25 మైళ్ళ దూరమున
బానో నుండి కొచ్చెక్కి వెళ్ళు ఇరుప దారికి పడమట
నున్న రష్యు సేనతో కలసి పోయినది. కొవ్వొట్ల దక్షిణ
మున రష్యువారు నీమెకుట పడమటనే యున్నారు. ఓసోవిగు
నుండి దక్షిణముగా నారూపుగు నదుల ప్రాంతముం
దంతను జగ్మకలు తీవ్రముగ పోరిరి. బిలు స్టారు బిల్గానుగ్
రేఖయందును బ్రెస్టులిలో పిమ్మట వాయువ్యమున 12 మైళ్ళ
దూరమున నన్ను లిప్పీ టాబాయెద్దును రష్యువారు జర్మనులను
నిలవరించుచున్నారు. నోవోబార్సినిచుగ్కుయొద్ద జర్మనులు

పూర్వది పదమూడవవరకు వాక్రమించి వాక్ర వాయువ్యభాగమున కుత్తులూరిరకును సేతువు నిర్మింపి. మరియు విరామములేకుండభిరంగులగు లిక్వి యెవ్వారోటలకు ధ్వంసముచేసిరి. 18వ తేది సాయంత్రమున జర్మనీవారు కోటకు ముట్టడించిరి. జర్మన సేలో చాలవంది హతులను వాగు మందుకడ వెళ్లికవ్వారి మధ్యప్రదేశమున శత్రువుగానున్న ప్రాంతకోటలకును తరిమిరి. మరియు జర్మనవానిలో రెండు కోటలను నాశముచేసి ఆధిపతులలో ప్రవేశించిరి. పిమ్మట రష్యావారు వా రూ న ది మీ ది వం తె నను కూర్చి వేసితిర భాగము నం దలి కోటలకు దగలి పోయిరి. బగునది తూర్పునకు ప్రెస్టెలిటోవస్కు దక్షిణమున పిల్వోడవారు తూర్పున 1) ప్రెల్ల దూరమునకున్న పినుచెవా ప్రాంతమున జర్మనీవారు చేరిరి.

ప్రావృత్తము.

అల్బయనునుండి ఆంగ్లమున వెళ్లుమున బుధవారమునాడు వరాహ వాక్రమించుకొనిన కందకముల యొద్ద జర్మనులు తీవ్రముగ పోరాడి ఎడముకలిగించుకొనిరి.

ఒక ఆంగ్లజలాంతరము

వారిటకు సముద్రమునకు వెళ్లుమున యొక ఆంగ్ల జలాంతరము. డెక్కాగ్ల దేశమునకు చేరిన సాల్లలము దీనియొద్ద మెరకచేరినది.

సింలా ఆగస్టు 20:— 20వ తేదీని ఇండియా మంత్రిగారి కద్దనుండి శ్రీరాజప్రతినిధిగారి కీర్తిదిశంతివార్తవచ్చెను. కొన్ని పురము జర్మనుల పాలనైనది. విడువక పోరాడుచు, రష్యనులు తూర్పుముఖు లైచరిరి.

జర్మనులయొక్క నాకాదళము అధికముగ నుండుట వలన రిగాజలసంధి ముఖద్వారమును గాయమండి రష్యా యొద్ద నాకలు ఒకదాని చెంత కింకొకటి చేరుకొనిన వికొన్సోవు ఈకాన్యమున రిగానండి జానోవకు ఉండునట్టి యొద్దరంగమున ప్రధానముగా మార్పు లేదు. కలుగలేదు. కొన్నికద్ద జర్మనులుజరుచుండి, తరువాత ప్రయత్నములు నడపిరి. ఇట్లుగాను వాక్రమించుకొనిరి. ముందుకుపోయి నీమెక్ విల్సాలకు మధ్యమునన్న ప్రదేశమున స్వాధీనపరచుకొనిరి. 17వ తేది రాత్రి అస్సావీస్ మొదలు ప్రెస్టెలిటోవస్కు వరకుండిన ప్రదేశమున జర్మనులు ముట్టడి సలిపిరి. కాని తరిమివేయ బడిరి. దక్షిణమున మరి కొంత దూరమున పట్టుదలతో యొద్దము పోగుచున్నది.

జర్మనీవాల్కుట్రోటనమొనర్చికోన్సోవు మేముపట్టుకొనుటచే, విమోచిత్రావనండి ప్రెస్టెలిటోవస్కువరకు వికొన్సోవును సులభమునకున్న హ్యోల్క్లద్ద స్థానముల రష్యను సేనలు విడిచిపెట్టుచున్నది. జానోవ అన్నయమున పోకియెక కోటకు సమీపమునన్న యెవ్వారి స్థానములలోనికి ప్రెస్టెలిటోవస్కుగ్లదొక్క జర్మనైక్యులు చొప్పుకొనగలిగినవి. అందుచే బగ్ నది తూర్పునకున్న వ్లోడోవా ప్రాంతముల నుండి రష్యను సేనలు లేచిపోయినవి. నవ్నో బార్గనుగద్ద జర్మనులు కుత్తులూ వారు ల కద్ద నున్న కోటల పై ముట్టడి సలుపుచున్నది. ముట్టడి తీవ్రముగ నానాటి కధికరుగుచున్నది. ఇరుతెగలవారు చలింపని మనస్సులతో పోరాడుచుండిరి. ఆయనకు. జర్మనీవారి ఫిరంగిదళము తమకత్తి సంతయు వినియోగపరచి రష్యావారి ఫిరంగిదళముల అణచివేసి, వరాహవారులధ్యమున కున్నకోటల ధ్వంసము చేసెను. అట్లుతరువాత రష్యావారు వరా తూర్పుగట్టునకు పోయిరి.

శ్రీరాజప్రతినిధిగారి కామంత్రణోపన్యాసము
సింలా ఆగస్టు 20:— శ్రీరాజప్రతినిధిగారు పర్యటనమునకై సింలానువిడుచుటకు పూర్వము ఆంధ్రప్రదేశ్ న్యాయము సులభించుటకు సింలా పురపాలక సంఘమువారు నిశ్చయించిరి. ఎనెండో మందిరమున నొకపదద్దనముజరుపబడును. శ్రీవారు అధికారో కిరగారములతో సింలాను విడుతు రని అను కొనుచున్నారు.

వైజాముగారు సిమ్లాకు వెళ్లుట.

సిమ్లా ఆగస్టు 23:— సేదు సాయంకాలము డిజిల్ నిమిషములకు వైజాముగారు సిమ్లాకు వచ్చెదరు. రాజప్రతినిధిగారి మంజురముననే ఆతిథ్యము గ్రహింతురు.

బాప్రాగో యువజన క్రైస్తవ సంఘము.

సిమ్లా ఆగస్టు 23:— బాప్రాకు ఎల్. ఏ. డిక్కునగారు వచ్చిరి యువజన క్రైస్తవ సంఘ మేల్పరచబడినది. ధనమును బట్టి ఇతరసలములతోగూడ కాభాసంఘము నేర్పరచబడును.

గ్రీను మంత్రివర్గము.

లండను ఆగస్టు 22:— ఏభ్యవైబలముగాన రాజుగారితో సంభాషించి వారిరువురు నేకాభిప్రాయులైరి. రాజుగారి విశజనుగారిని క్లాఫిందరి నేటిరాత్రిమంత్రివర్గములోనుండువారి పేరులను వైబలముగాన రాజుగారికి తెలిపెదరు.

రీగాజలసంధిలో జర్మనునాకాదళమునకు

చాలనప్రము కలుగుట

లండను ఆగస్టు 23:— వెట్ట్రాగ్లకు. ఇటీవల రీగాజలసంధిలో జరిగిన యొద్దమున. జర్మను నాకాదళమునకు చాలనప్రము కలిగినదని విశ్వసించ దగినవార్త తెలియవచ్చినది.

ఒక నైనిక నౌక ముంచబడుట.

లండను ఆగస్టు 23:— పారిసు. మార్కో గానముద్రమున నొక ఆంగ్ల నాకావిమానము ఒక నైనికనౌకపై బాంబులను వేసి ముంచి వేసినదని టెంపుప్రతికట తంతివార్త వచ్చినది.

రష్యారంగమున విశ్రాంతి.

వెట్ట్రాగ్లకు, ఆగస్టు 23:— బాల్టిక్ పరకణాలలో రష్యావారు జర్మనులకు నిరోధించుచునే యున్నారు. కొక వాలో వారి నావికేరి. బీలిస్కుల్లో శత్రువులకుచాలనప్రము కలిగింపబడినది ఇట్లు జర్మనులకు రష్యాలో ఆవుదల కలిగినది.

జర్మనీవారి యుద్ధదుణుము.

ఆమ్స్టర్డము, ఆగస్టు 23:— జర్మను రాజ్యాంగ సభలో కాన్వెన్షన్ ఇట్లు నడిచెను. పరాసు జర్మను యుద్ధమున కంతకును ఆమధ్యమునకున్న ఈ యుద్ధమునం దొకనెల కైన వ్యయము 1/3వరకు హెచ్చుగానున్నది. అయిననుకొత్త పన్నులను విధించుటకు నేనంగీకరింపకు ఈ యుద్ధకారకులగు దేశములే ఈ పట్లకొలది సాయము శత్రువులకు పోదుగు ననుభవించెదరు. ఈముఖమునకు తగినంతధనముపోగుపడుటకు గొప్పవిధాన మూలించింపబడుచుగాని ఆంగ్లేయులకలె సంక్షోభకరములగు ప్రకటనల మూలమున గాదు.

జర్మనుల విజయోత్సవములు

ఆమ్స్టర్డము ఆగస్టు 23:— డాక్టరు వానరెకును హా రె గు గారి పు సంగమును గూర్చి పోడి ల్ను బాదుపత్రిక ఇట్లు ల ప్రకటిం చినది. జర్మనీవారి విజయోత్సవములను అట్టి విజయమున బడయుటకు వారవలంబించు నీతివిధానములను హేలంతువారెరును తటస్థభావముతో వినబాలరు. ఇవి హేలంతుదేశమునకు కేరలము హేరికరముగా నున్నవి. ఇకముందు రణ మతిదారులుగా చాలకాలము జరుగు ననుట ని స్సంశయము. ఆంగ్ల పరాసుసేనలు చాల బలీయములైన వారి తెలియచున్నది. ఆంగ్ల పరాసు దేశముల నైక్యులను పూర్తిగా ననింపచేయువరకును వారు సాధికరింపరు. అట్లు నాశనము చేయుట సాధ్యమని మాటతోచును.

న్యూయూ, వానడరు పత్రిక డాక్టరు వానరెకును హా రె గు గారి ప్రకటనలను జర్మను రాజ్యాంగసభవారి యొప్పుకొలుచు పరిహసించుచుంటులవానినది. ఇంగ్లాండుదేశము జయింపబడినదేశములవారిని బాధించుచున్నవ్యవసరాలగుగాని ప్రెస్టు లుంట్టబగ్గుదేశములలో జర్మనీవారు ప్రజలపట్ల కష్టములను బ్రెస్టుల ఒకసంవత్సరమున కాకుండ మేమింక మీదవిన్న దేశములను బాధింపరా చెప్పట సేమన వలెనో తెలియకున్నది

నిస్పృహ.

నీ. ఇరపాన్యములను గా పరంట్లు రానిపో నాగ్లెన్సేచ్చగా నిడగరాదు అబలాబావా నోముచివర మొట్ట జిన్సా జ పిరుచే భుజింపల ను మలమూతనగ్లెన్సేచ్చ సలపుతావునుండ నిద్ర కూసరములో నెరపలయు అనుదినంబును నువాసనయని తలదాసి దుర్విమోచినకుమార్ చొలగబోవు మనసుబలించితలకు జిస్కా, పనువునుక్క, బ్రతుకుటొకచావు, పూర్వహుంబునోవు, గలదెభేదంబు ఖయదు లోపలనీండు లోగులకును, కాసీరకలోగులకును.

ఆంగ్లమున మొగుని మెయోబాటియులు:—

ఆంగ్లేయుల అధినితే రాజ్యమును ఆస్ట్రేలియా రాజ్యమునకు సమీపమున న్యూజీలాండు అను ద్వీపముకలదు. ఈదేశము నందలి ప్రాచీనజాతియులకు మెయోబాటియే. వీరికి ఆంగ్లన మన్న నేమా తెలియదట. అట్టి యాచారమే యచటలేదట. ఇక్కడ మిత్ర లాకరనొకరు కలుసుకొనినపుడు నమస్కారాది యాచారములకు బదులు ఒకరి ముక్కును నొకరుతొకి రాసికొందురట. ఈ వింత యాచారము పురుషులలోను స్త్రీలలోనుగూడ కలదట. వానికా తాడనమునదగు నీయాచారము వారి సమావేశం దెల్లడ గనుపడుచుండును. మరణావసరమున గూడ నిట్లులే వారులందరు గుమికూడి ఒకరిముక్కు మఱి మొకరి ముక్కునకు దగులుట్లు ముఖములదేర్చి ఘంటల కొలది యేడ్చుచుండుట.

కర్నూలు మ్యూనిసిపాలిటీ.

కర్నూలు మ్యూనిసిపల్ సంఘములో (కౌన్సిల్) చు-రా-శ్రీ, కే. నుబ్బారాయుడు పంతులుగారు గతించుట వలన యొకప్రతినిధి (మొబరు) స్థానము భారీపడి యుంట్లున్నది. గడరు ప్రతినిధి కర్నూలు పేట తూర్పుభాగమునందు నివసిండు వోబర్లు ఎక్కు కొనుటకు గాను ఈనెల 30వ తేదీ నియమింపబడియున్నది. గడరు ప్రతినిధికి ఇద్దరు పురవాసులు దరఖాస్తులుఇచ్చివున్నాడు. ఒకరు ఈ గ్రామ శేషయశ్వేశ్వరీగారు మరియొకరు యెక్. రంగస్వామి అయ్యగారు అగ్గరు. వీరి యిద్దరిలో పేటతూర్పుభాగమునకు ఈతరుణమున నెరిగి ప్రతినిధిగా నియమింబు యొక్క గానుండునో తర్వాతమున నివసిండువోబర్లు, చెప్పకుమాటలువిక, చక్కగా వారస్యబుద్ధితో వాలోచించి వారసునకును సరిపోయినవాని నియమించుచురని వేడుచున్నాము. అయితే సడరు ప్రతినిధి నియమించుటలో వాలోచింపబడిన విషయములకొన్ని మేమువిన్నవించుచున్నాము. పేట తూర్పుభాగమునకు నియమింపబడు ప్రతినిధి ఆభాగములో నివసిండువారు నుండుట మంచిదా లేక యొక మైలుదూరమునకుండు కొలకొనుండువారు యుండుట యొక్కమా? ఎరరు పేటతూర్పుభాగమునందు నివసిండు జనులను తిరుయగ మాయు వారి కష్టదుఃఖములను విచారింతుర? పేట తూర్పుభాగములో నివసిండువారు చాలమట్టుకు వైక్యుంగను కొంతమంది చుహుద్దీ ముఖుల నుంట్లున్న వారికి తెలియునది ఆంధ్రభాష. కావున కర్నూలు స్వగ్రామముగానుండి ఆంధ్రభాష మాతృభాషగా గలిగియుండి కర్నూలులో భూస్థితి కలిగియున్న వర్తకులు తగిన ప్రతినిధి యా లేక అరవదేశమునుండి కొన్ని కంకర్నరములకొందరు ధనావక కొరకు వచ్చి యెప్పుడు స్వదేశముచేదమని చింతించుచు ఈ యూరియందు నొక స్వంత గృహమునైన కలిగియుండరి అరవదేశమును యొక్క మెనవాడని చెప్పరమ్మనా? మరియు కర్నూలు మ్యూనిసిపల్ సంఘములో ప్రస్తుతము రిచుడి వక్కిళ్లుకు ఇద్దరుమూత్రమెక్కిరకరకులు ఉంట్లున్నాడు. కావున ఇంతకుముందే రిచుడి వక్కిళ్లుండగా మరి రిచ వారిని నియమించ దగునా లేక వర్తకులు తక్కుర క్కింకుటకబట్టి వర్తకుని ప్రతినిధిగా నియమింపబయునా? వై చెప్పర విషయములన్ని పట్టి చూచిన ప్రస్తుతము పేటతూర్పుభాగమునకు మ॥ రా॥ శ్రీ, ఈ గ్రామ శేషయశ్వేశ్వరీ ప్రతినిధిగా నియమించుట యొక్కమని తోచుచున్నది జనుల శ్రేయస్సులు కొందరు మ॥ రా॥ శ్రీ రంగస్వామి అయ్యగారు ఇగ్గి ఘోగ ప్రవీణులు కావున వారు తగిన ప్రతినిధి యు చెప్పరమ్మను. మ॥ రా॥ శ్రీ, మేరేం వెంకయశ్వేశ్వరీగారు ఇగ్గి ఘో చక్కగా తెలియకపోయినను డిస్టిప్రబోధ మొబరుగాను పరిచేయుట లేదా? మ॥ రా॥ శ్రీ, అప్పల సాపేయగారు ఇగ్గి ఘోగ పండితులు కాకపోయినను ఎక్కువలోనే ప్రతినిధిగా ఏర్పాటు కాబడి యుంట్లున్నాడు. అట్లుయిన వారు ప్రతినిధిని రవలు కొరలనడకదా? కావున ఈ ఉద్యమముల్నియు నెమ్మదిగా నాలోచించి తగిన ప్రతినిధిని ఏర్పాటుచేయుమన వేడుచున్నాము.

కర్నూలు పురవాసి.

రోమవారి

డబ్బీ 1-కి అ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0
ఈ ధన్యమును నీటిగో గట్టిగా కలిపి పట్టించి రోమములు రెండు నిమిషములలో మొవలంబు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కును. ముంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.
అమృతాంజనము డిపా, మదరాసు.

TELEGRAMS.

GREAT BRITAIN.

The American Exchange.

English Envoys in New York.

LONDON, August 21.

The Committee of Clearing House Bankers has resolved to request Sir Edward Holden to proceed to New York to deal as their representative with the adverse American Exchange. Two other envoys accompany him.

Five Steamers Sunk.

LONDON, August 22.

The steamers "Daghestan" "Carterswell" "Windor" "London" and "Cober" have been sunk. The crews were saved. The steamer "William Dawson" has been blown up and five lives lost.

Cotton As Contraband.

LONDON, August 23.

The British Foreign Office has issued a statement regarding the declaration of cotton as contraband and giving figures of imports of raw and waste cotton into Scandinavia and Holland for the last three months as compared with the normal average importation for those three months. Figures show that during those months the importation of cotton has not been substantially greater than in the times of peace and it may therefore be safely deduced that apart from any other measures that have been taken Germany has not since May received any considerable supply of cotton through those countries. It is not to be anticipated that owing to declaration of cotton as contraband there will be any great difference in importation of cotton into countries concerned and there is no reason to suppose that American or Egyptian exporters of cotton will in future be in less advantageous positions than they have been during last three months.

A Transport Sunk.

by a British Seaplane.

LONDON, August 23.

PARIS.—A telegram to the Temps states that a British seaplane has bombarded and sunk a transport in the sea off Antwerp.

FRANCE.

French War Ministry Changes.

CONFIDENCE IN GENERAL JOFFRE.

War Minister on the Situation.

LONDON, August 21.

PARIS.—The Chamber has reassembled and debated the estimates. There were new Under-Secretaries of War. Replying to criticisms of the medical service, M. Millerand admitted that it was incomplete at the beginning of the war when only a fifth of the necessary fifteen thousand surgeons was available, but all difficulties had been surmounted. No fears need be entertained as regards ammunition, clothing and food. M. Millerand said that since October he had been forced to change two-thirds of the high officials of the Ministry of War, but rigorous measures were necessary if confidential and cordial relations were to continue between the Minister of War and the Commander-in-Chief, a man of absolute loyalty who enjoyed the confidence of the country and the army.

Here the members cheered frantically for four minutes. When M. Millerand mentioned that he had been asked to change the command of the army, a Deputy shouted "Nobody here ever made such a demand."

M. Millerand concluded by saying that Parliamentary control had never been interfered with, but power must be given to the military authorities. As General Joffre said, in war time everyone must be subordinated to the Chief. M. Millerand added: "our allies rely on our wisdom and our enemies hope for dissensions among us. Let us remain united till victory has been achieved."

France and the War.

Secret Cabinet Session.

LONDON, August 21.

PARIS.—It is officially announced that the Government has summoned the chamber to meet in secret session to hear a statement regarding the war.

Heavy Night Cannonade.

Mine Fighting in Argonne.

LONDON, August 21.

PARIS.—The communique is featureless except for the mention of a heavy night cannonade between Artois and the Vosges. Mine fighting continues in Argonne and feeble infantry attacks have been repulsed.

SECRETARY OF STATE'S MESSAGE.

A Successful Attack.

SIMLA, August 21.

The French report a successful attack which made them master of the Junction of Bethuna, Arras and Ablain Angres Road and in the Vosges they have carried another German trench.

Many Artillery Duels.

Partial Success of Enemy Counter-Attacks.

LONDON, August 20.

PARIS.—A communique says there was an artillery duel at many points on the front. The enemy in the Artois region after a violent artillery action and three counter-attacks on Thursday night succeeded in regaining a footing in the trenches which we captured on Wednesday on the Ablain-Angres road. He suffered appreciable loss.

TELEGRAMS.

Active mine fighting continues in Argonne.

French Success in Vosges.

PARIS, August 22.

Feeble German attacks were defeated in Artois. There was also some fighting with large grenades. The Germans in Vosges attacked the crest of Sondernach but were completely thrown back. The ground was strewn with German dead.

Latest Paris Bulletin.

LONDON, August 23.

PARIS.—The Communique says that there were lively artillery duels and conflicts with trench weapons, bombs and grenades at different points of the front.

RUSSIA.

DEADLY FIGHTING IN POLAND.

Russians Evacuate Kovno.

PIERCE STRUGGLE FOR NOVNO GEORGIEVSK.

Forts Reduced to Ruins.

LONDON, August 21.

PETROGRAD.—A communique says that after the Germans had occupied the fortifications of Kovno, the remainder of the garrison rejoined the field troops occupying positions west of the Janowo-Kochedary Railway. Our troops south of Kovno are still on the left of the Niemen.

The Germans on Tuesday and Wednesday delivered a strong attack from Ossowicz southwards along the whole Narew-Bug front, while on the right of the Narew in the district of Strevkona-Goura-Breisk and Lipnitsa to twelve miles north-west of Bréstitovsk our troops continue to hold the enemy attacks. Great forces of our cavalry aided in repulsing a German attack near Lipnitsa. The enemy having occupied the right Bank of the Bug east of Vlodova on Thursday morning directed their subsequent efforts along the road towards Dichticha.

Near Novo Georgevsk the Germans after occupying the left bank of the Wkra concentrated their efforts against the north-west Wkra to the Vistula. A ceaseless bombardment with hurricanes of shells destroyed our fortifications in this sector. The Germans on Wednesday evening surrounded the fort in the region of Vymyslof and then directed their columns, notwithstanding enormous losses, on the positions behind the Zakrotechim sector. This compelled our troops to retreat on Thursday to the line of the old forts in front of the central defence. The Germans next day destroyed two of these forts and then by a series of sanguinary assaults occupied their ruins finally directing their fire on the central defence.

We exploded the bridge on the Narew and then abandoned the forts in the northern section.

The Fighting at Kovno.

A Detailed Report.

LONDON, August 20.

The Geneva "Tribune's" Innsbruck correspondent telegraphs that at four in the afternoon of the 17th, after an unprecedented bombardment of the Kovno forts, the Germans launched an attack with thirteen divisions. Terrible butchery followed and lasted several hours. The Russians fought with the bayonet to the end; then the remainder cut a way through the Germans and joined the main army.

A correspondent states that the German loss before Kovno excluding the last forty-eight hours was 1,20,000.

The Petrograd correspondents agree that the Germans probably intend, failing a crushing defeat of the Russian armies, to advance upon Petrograd. The capture of Bréstit-Litovsk is an essential preliminary thereto.

The "Morning Post's" Petrograd correspondent adds the full command of the Baltic is also essential. The possession of a sea base would save the Germans the most disastrous results of failure when she found Russia refusing to acquiesce in defeat, even should one of her capitals be occupied. The route to Petrograd is mostly roadless, is broken with innumerable streams. Clusters of lakes separate narrow defiles strongly favouring defence.

M. Polevanoff, the Russian War Minister telegraphed to the "New York World" stating that a strengthening of our forces has resulted from the shortening of the front. The strength of the new line organisation in the near future lies in the industries for the manufacture of munitions which create new conditions auguring a fortunate rebound for Russia in future operations.—(Pioneer Special cable.)

Latest Russian Communique.

LONDON, August 23.

PETROGRAD.—The communique says that the enemy's fleet has left the Gulf of Riga.

On our land front the armies stand firm in the region of Riga and in the direction of Jacobstadt and Dvinsk towards the west.

There has been no direct news from Novogeorgiewk since August 20 but the latest information furnished by aviators shows that the situation of the fortress at nightfall of the 20th, was so difficult that there was no reason to hope that the garrison was offering further resistance.

The positions of our troops are generally stationary along the whole front. The enemy since the 20th attacked obstinately in the Region of Brisk and from Vlodova to Pichta but was held by our counter-attacks.

A Hundred Sailing Ships Sunk.

The Russian torpedo boats have sunk a hundred sailing ships in the Black Sea.

Great Loss to German Fleet Caused.

LONDON, August 23.

PETROGRAD.—News from private but entirely trustworthy sources shows that the German fleet in the recent operations in the gulf of Riga suffered very great losses.

TELEGRAMS.

A Pause in the East.

PETROGRAD, August 23.

A pause in fighting on the Eastern Front is indicated in the communique. The Russians are still holding back the Germans in the Baltic Provinces and have checked the enemy's offensive in the region of Kovno. The Russians repulsed particularly fierce attacks in the region of Bielsk which cost the enemy enormous losses.

SECRETARY OF STATE'S MESSAGE.

The Capture of Kovno.

German Success Before Brest-Litovsk.

SIMLA, August 21.

The following telegram, dated the 20th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State for India.

The town of Kovno has been captured by the Germans the Russians retiring eastwards fighting stubbornly.

The Russian warships protecting the entrance of Riga have drawn closer in owing to the great superiority of the German fleets.

On the whole front from Riga to Janow, (Grodno,) north-east of Kovno, there has been no essential change. At Kovno the enemy continued to develop vigorously the previous success and have occupied the town, and advancing further, has established himself in the adjoining district forming an isthmus between the Neimen and Vilna. At Ossowicz, during the night of the 17th instant, the German attacks were repulsed on the front from Ossowicz to Brest-Litovsk, and further south fighting continues and is extremely tenacious.

A German communique says that under the pressure of the captured of Kovno the Russians are evacuating the positions opposite to Shwalki, north of the Bielsk railway from Bialystok to Brest-Litovsk. Before Brest-Litovsk the Germans have penetrated the advanced positions of the fortress near Pokitno, south-east of Janow, and under their pressure the Russians have evacuated the east Bank of the Bug below and above Valodava. At Nuvno-Georgiesk the Germans are attacking the fortifications on the right bank of the Vistula and on the Narew with increasing vigour, and fighting is most determined. Nevertheless the German Artillery developed the maximum intensity, silenced the Russian guns and demolished the fortifications between the Wkra and the Narew, after which the Russians fell back to the right bank of the Wkra.

The Russian Fleet.

The principal units of the Russian Baltic Fleet are not in the gulf of Riga, which is protected by minor warships and mines.

A Zeppelin Brought Down.

LONDON, August 23.

PETROGRAD.—Russian fire brought down a Zeppelin approaching Vilna. Two officers and a crew of eight were captured. The airship contained a small machine gun and a quantity of explosive and incendiary bombs.

Naval Battle in the Gulf of Riga.

Germans Break Through.

LONDON, August 20.

PETROGRAD.—A communique says that great forces of the enemy fleet have penetrated the Gulf of Riga. A naval battle continues.

TURKEY.

Recent Fighting in Gallipoli.

TURKISH ATTACK FORESTALLED.

The Suvla Bay Landing.

LONDON, August 19.

General Sir Ian Hamilton reports that the recent operations in Gallipoli consisted in attacks on the enemy positions along the Southern and Anzac lines including a fresh landing in strong force at Suvla Bay. He says there is evidence from prisoners' statements that the Turks were considerably reinforced with a view to attacking us and our attack forestalled them by 24 hours. Consequently the fighting was very severe on both sides and casualties were very heavy.

The landing in Suvla Bay was well planned and carried out by the Navy, but in spite of the fact that the Turks had developed their greatest strength in the Anzac zone, our troops in Suvla Bay were unable to make very satisfactory progress before the enemy was able to move up considerable forces from their reserves and bring our further advance here to a standstill. All points won have been consolidated. The spirit of the troops is excellent.

Turkish Coal Steamer Sunk.

LONDON, August 19.

PETROGRAD.—A Russian submarine has sunk the Turkish steamer laden with 8,000 tons of coal for Constantinople off the Anatolian coast.

ITALY.

Italy and Turkey.

War Declared.

LONDON, August 22.

Italy has declared war on Turkey.

Italian Communique

LONDON, August 23.

The Italian Communique reports further progress with air raids, bombs having been dropped causing havoc in an aerodrome at Aisovitz.

The entire Italian People and Press enthusiastically endorse the declaration of war on Turkey particularly on account of Turkey's flagrant violations of treaties.

TELEGRAMS.

BULGARIA.

Bulgarian Cabinet Crisis.

New Minister of War.

LONDON, August 21.

SOFIA.—The Bulgarian Minister of War General Fitchet, has resigned owing to bad health; and General Jacopp has been appointed his successor. The latter has been Second in Command of the General Staff and was the captor of Adrianople. He is essentially soldier and not a politician.

GERMANY.

German Naval Losses.

Torpedo Boats Mined.

LONDON, August 21.

The Berlin communique admits that three German torpedo boats have been mined.

Cruiser Torpedoed.

PETROGRAD.—It is officially announced that a British Submarine in the Baltic has torpedoed a German Cruiser.

The New German War Loan.

Speech by the Secretary to the Treasury.

AMSTERDAM, August 21.

Speaking in the Reichstag, the Secretary to the Treasury admitted that the war expenditure was exceeding the estimate. One month's war expenditure was greater by one-third than the whole cost of the Franco-Prussian War. He announced that he did not intend to increase the burden on the people by new taxation. The heavy burden of thousands of millions of marks would be borne through decades by the instigators of the war, and not only by Germany. A great propaganda would be conducted to support the new War Loan, but not by the sensational English advertising methods.

The Reichstag passed the War Loan on the second reading.

THE GERMAN IDEAS OF VICTORY.

Discussing the speech of Dr von Bethmann Hollweg the "Handelsblad" says:—"No Dutchman can regard with unconcern the German ideas of victory and the ethics of its attainment. These are directly opposed to Dutch interests. It is now certain that the war will be more bitter and more prolonged than anybody feared. All reports indicate that the British and French Armies have become very strong. They must undoubtedly be annihilated before England and France will consent to peace. We do not believe in such a possibility."

The "Nieuws van den Dag" scoffs at Dr. von Bethmann Hollweg's speech and the docility of the Reichstag, and says:—"It cannot be said that England oppressed conquered peoples, but to hear von Bethmann-Hollweg say that Germany does not threaten small nations a year after the worst political crimes in history were committed in Belgium and Luxemburg—well, that is the limit."

NORWAY.

Norwegian Mail Boat Held up.

By German Submarine.

LONDON, August 20.

COPENHAGEN.—A German submarine stopped the Norwegian mail packet "Irma" northward of Jæterens Reef. The mail boat swung out her boats in accordance with the Germans warning shots. Meanwhile a Norwegian Destroyer arrived on the scene and informed the submarine that she was in Norwegian territorial waters. The submarine retired.

EGYPT.

Education in Egypt.

Making Rapid Progress.

ALLAHABAD, August 21.

According to the Pioneer's Cairo Correspondent education is making vast strides in Egypt. By some the development is regarded as being too rapid and in the wrong direction. It is true and a glance at the statistics reveals a most remarkable record of progress. Whereas in 1890 the public instruction budget stood at but £81,000, last year it had reached £5,25,000. In the former year the number of pupils who attended the Government School was under 10,000, but a quarter of a century's application to the task of popularising the acquisition of knowledge has resulted in the state not only owning 198 schools of every description but also supervising and controlling 4,500 privately run schools. The attendance at all these schools to-day has risen to just short of 3,00,000 of whom be it noted 10 per. cent are girls.

GREECE.

The Greek Cabinet.

Statement of the British Foreign Office.

LONDON, August 23.

M. Venezelos will take the Portfolio of Foreign Affairs in the Greek Cabinet.

A Momentous Move.

IN BALKAN SITUATION.

LONDON, August 22.

LATER.—A momentous move took place in the Balkan situation to-day when M. Venezelos accepted the Premiership. He had an audience of the King and a perfect understanding was reached. His Majesty congratulated the new Premier. The latter will present a list of the Cabinet appointments to the King to-night. Athens is en-fete.

INDIAN TELEGRAMS.

(NEWS BUREAU.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, August 20.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 21st August:—

The Russian Theatre.

The Germans have captured Novo Georgievsk and are closing in on Brest-Litovsk. The German fleet has also penetrated the Gulf of Riga where fight between the Russian and the German fleet continues. A Russian communique says on the whole front west of Riga as far as the lower Vistula, there is no important change. After the occupation by the Germans of the fortifications of Kovno the remainder of the garrison joined the Russian field troops occupying positions west of the railway from Janow to Kochedary, 25 miles north-east and east of Kovno. South of Kovno the Russians are still on the left of Niemen. From Osowice southward along the whole front near the upper Narew and the Bug, the Germans made strong attacks. Along the line between Bielsok and Bielsok and onto Tipnitaza 12 miles north-west of Brest-Litovsk the Russians continue to hold the enemy. At Novo Georgievsk the Germans after the occupation of the left bank of the Wkra concentrated all their efforts against the north-west of Wkra as far as the Vistula and by uninterrupted bombardment and discharging hurricanes of projectiles they practically destroyed the Russian fortifications. In the evening of the 11th August the Germans surrounded the fort and directed their columns in spite of enormous losses upon the position behind it obliging the Russians to withdraw to the line of the old fort in front of the central position. Having subsequently destroyed two of these forts the following day, the Germans by a series of sanguinary assaults occupied their ruins. The Russians then blew up the bridge on the Narew and abandoned the forts in the northern section. The German communique says the Germans have reached the region of Piszcz 10 miles east of VI Zodava, that is, on the east bank of the Bug below Brest-Litovsk.

The Western Front.

From the West the French report the Germans after a violent artillery action and three fresh counter-attacks have succeeded in regaining a footing in the trenches which the French captured on Wednesday on the road from Ablain to Angress.

A British submarine on the way to the Baltic ground-odion the Danish Inland off Lalthalmain the Sound.

Copies of Co-Operative Committee's Report.

SIMLA, August 23.

Copies of the Report of Sir Edward MacLagan's Committee on Co-operative Credit will be available within the next few days.

Farewell Address to Lord Hardinge.

SIMLA, August 21.

The Simla Municipal Committee decided to present a farewell address to His Excellency the Viceroy before his departure on autumn tour. His Excellency will also receive a farewell fete at Anandale. It is expected that His Excellency's departure from Simla will be public.

The Nizam Goes to Simla.

His Popularity.

SIMLA, August 23.

H. H. the Nizam of Hyderabad will arrive here at 6-15 this evening and stop at the Viceregal Lodge as the guest of His Excellency. His Highness will reach Kalka by midday and presumably travel in a special motor trolley and alight at Summer Hill where he will be received by the A. D. C. in waiting and a representative of the Foreign Office. The Nizam is very popular at Simla and he will be cordially welcomed everywhere more so this year in view of his great services since the outbreak of war.

Y. M. C. A. Work at Basra Commenced.

SIMLA, August 23.

Letters just received from Basra report the arrival of Mr. L. A. Dixon and the beginning of the army Y. M. C. A. work for the British troops in Mesopotamia with the active co-operation of Officers and men. A well equipped soldiers club has been established in Basra. The extension of the work to other centres is a question of men and money. If funds are forthcoming the National Council in India hopes to send several additional secretaries at an early date.

CALCUTTA.

Bengal Recommend's Sir Sinha's Name.

A Protest Recorded.

CALCUTTA, August 23.

The Bengal Provincial Congress Committee has recommended the election of Hon'ble Sir S. P. Sinha as President of the next session of the Indian National Congress. The Committee has further recorded a protest against the proposal of the Joint Secretaries to convene meetings of the All-India Congress committee and the Constitution Committee at Bombay contrary to the established practice of holding all such meetings at Allahabad which is a central place.

The Finances of the Calcutta University.

No Anxiety as to the Future.

CALCUTTA, August 21.

At to-day's meeting of the Senate of the Calcutta University the Budget estimate for 1915-16 was considered. Sir

TELEGRAMS.

Asutosh Mookerjee, President of Board of Accounts, in moving that Budget be passed said that their opening balance this year was Rs. 6631 and closing balance on 30th June was expected to be Rs. 39,305. There was no reason to be anxious about the finances of the University. In the conclusion of his speech referring to the Government of India grant to the University he said that Government had been very generous in the past but of late they were not receiving what they expected from Government. The University had become much wiser than five years ago and they must not look for financial assistance elsewhere. Sir Asutosh was followed by several speakers some of whom dissatisfied themselves with the remark made by Sir Asutosh about the Government of India. Sir Asutosh in reply said that he did not attack the Government. What he said was that they had expected more from Government but they did not get enough. In conclusion he said that in 1904 when the University Act was passed the University was purely an examining body. In 1915 that University is the only teaching University in India. It was not as good as he wanted it to be. The motion was then carried unanimously.

UNITED PROVINCES.

A False Wife.

Husband Bites Nose in Vengeance.

LUCKNOW, August 21.

At Kaiserbagh a woman's nose has been bitten off by her husband in an open thoroughfare. The cause of biting, it is understood, is this. The wife eloped with another man and she misbehaved with him for many days. The husband traced her out and in violent rage wrecked vengeance for playing him false by biting off her nose.

BOMBAY.

Bombay Women's Work & War.

An Historic Meeting.

BOMBAY, August 21.

An historic and memorable meeting to mark the anniversary of the inauguration of Women's work of the war in the Bombay Presidency was held at the Town-Hall this evening. A large and distinguished gathering representative of all castes and creeds was present. H. B. Lord Willingdon was in the chair.

A True Imperial Spirit.

A true imperial spirit prevailed at the meeting which was demonstrative of what women could do to alleviate the sufferings and hardships of those soldiers fighting for justice and liberty. The Town-Hall was beautifully decorated for the occasion with Union Jacks and the National Emblems of the Allies. Special arrangements were made for Purdah Ladies. All the speakers excepting His Excellency were ladies. Among those who had expressed their desire to be present at the meeting but were unavoidably absent were the Begum of Bhopal, The Begum of Janjira and Lady Aga Khan.

The Governor's Speech.

Lord Willingdon in opening the proceedings said:—"Exactly a year ago we met in this Hall under the auspices of the Woman's Branch of the War Relief Fund to speed it on its arduous labours in affording relief for the comfort of our troops in the field. To-day we have met after a year to enquire into that work, to take stock of its work, to enquire if that work is worth continuing and if our answer is in the affirmative to urge with greater effort for its convenience in future. Outward appearances to-day are not in any way nearer to the ultimate and victorious issue of this stupendous struggle."

Satisfactory Work.

Continuing His Excellency said that the result of last year's work was satisfactory and encouraging. The organisation had received 4½ lakhs of Rupees in subscription besides certain amount of voluntary gifts from time to time. His Excellency had been asked to thank them all for the generous gifts they had sent and he sincerely hoped that they might be inclined to subscribe, again as liberally as they had done during last year. The Women's Branch materially assisted in the equipment not only of Lady Hardinge Hospital in Bombay and the Hospital in Alexandria but also in equipping an Hospital at Colaba and the Marine Lines. Further they had rendered material help in equipping ambulance trains which carry wounded troops. What had specially impressed His Excellency was the large amount of clothing that had been presented.

Two Indefatigable Workers.

It was something like 3 lakhs of yards which had passed through the Bombay Depot. Two ladies had done extraordinary work: One was European who had made 2,000 garments herself, the other was a Muhammadan who had made 1,000. The Generals in the field had been so much impressed by the work done by the Bombay women that they were continually applying for more comforts through Lady Willingdon. Only recently General Younghusband, Commanding Aden, telegraphed for two thousand thin shirts. The order was received on Monday and the garments were despatched on Thursday. Yesterday Lady Willingdon received a wire from Sir John Nixon, Commanding in Persian Gulf, urging her to begin work for warm clothes for the approaching cold weather.

Continue to Work.

After dwelling on various other works done by the Branch and expressing his sincere appreciation of the work done Lord Willingdon said that they should continue to work for one more year. He was sure of the co-operation of all in this. He pictured the hardships soldiers in Mesopotamia and France were undergoing and of the sailors and wanted all to forego a little bit of comfort in alleviating their sufferings.

Railway Companies Thawed.

In conclusion Lord Willingdon thanked the Railway Companies for the generous concession in carrying the gift parcels free and supplying transport corps and embarkation staff for the help they have rendered.

TELEGRAMS.

Lady Ali Shah's Address Read.

Mr. Mirza, Solicitor, read the address of Lady Ali Shah, who was present in Purdah during the meeting. After picturing the horrors of war and the position we would have been in but for those brave soldiers Her Ladyship stated:—"We cannot do better than follow the footsteps of Lord and Lady Willingdon."

Lady Mehta's Speech.

Lady Mehta, who in spite of her husband's indisposition was present was the next speaker. She said that they could also organise themselves into companies and regiments for the purpose of continuing the work of relief while the war continued. The Women's Branch of the War Fund had done splendid work but still more remained to be done. For this purpose they had Marshall Joffre and Sir John French in Lady Willingdon and they should gather round her in the great task as soldiers of Europe had gathered round their Generals. They could not fight and shed their blood, but they could work as women in their own humble way and whether they could personally work or not they could contribute their mites regularly and systematically, even a few rupees a month, so that the work could be carried without break. The women of Bombay would not be wanting in the discharge of their duties for the cause they all had so much at heart.

Mrs. Lawrence.

Mrs. Lawrence wife of the Commissioner, Southern Division, then addressed the meeting on behalf of the mofussil branch. She spoke of the excellent work that had been done in Belgaum.

Mrs. Sarojini Naidu.

Mrs. Sarojini Naidu, the celebrated Indian poetess, who is now in Bombay, was the next speaker. She said she came there as an outsider from Hyderabad and it would be impertinent of her part to make any remarks. She spoke about the excellent work that was being done by women in England and paid a tribute to the work done by women in the premier presidency in India (Bombay). She spoke at length about the Empire Movement and said that conditions would change after the war.

Lady Willingdon's Thanks.

Lady Willingdon then thanked the meeting for kindly responding to her invitation to attend and also wanted them to pass a vote of thanks to the Chairman (her husband) if he really deserved it (cheers and laughter.)

At the conclusion of the proceedings several subscriptions were announced by his Excellency.

The proceedings terminated with the singing of the National Anthem.

The Begum of Bhopal's Telegram.

The Begum of Bhopal in a telegram which Her Highness sent to H. E. the Governor after expressing her regret stated that although she was not present there in body she was there in spirit. She was convinced that the womanhood of India would rise to the occasion and do all that lay in their power in response to the call of the Empire which was engaged in a vast stupendous conflict in the history of the world.

A Fancy Fair in Aid of War in Poona.

Hindu Ladies to Assist.

POONA, August 23.

Miss Newland, Principal of the Training College for women in Poona, is busy organising a fancy fair in aid of the War Relief Fund. She has already secured the hearty co-operation of prominent Hindu ladies in the city and it is understood that Mrs. Apte, Mrs. Paranjpye, Mrs. Anjaneekar and many others have consented to keep a stall each. No effort is spared to make the fair a success which will be held in the Council Hall on the 7th of September.

Mrs. Besant's Proposed Lectures in Bombay.

BOMBAY, August 23.

Mrs. Besant is coming to Bombay to deliver public lectures under the auspices of the Bombay Social Service League on the 13th September (Monday). It is likely that she may take advantage of her visit to Bombay to see Sir Pherozshah Mehta and other leading congressmen to discuss congress matters.

President of Congress.

The Final Selection Meeting.

BOMBAY, August 23.

The Reception Committee of the Indian National Congress will meet at the end of this month to make the final selection of the President for the ensuing congress.

Subscription for Italian Relief Funds.

BOMBAY, August 23.

Subscriptions amounting to Rs. 6501-12-0 have been received by the Italian Counsel in Bombay towards the Italian Red Cross and War Relief Fund.

A GERMAN'S PROPERTY IN BOMBAY.

Entrusted to a Naturalised Subject.

Police Investigations.

BOMBAY, August 23.

A local newspaper writes:—"It has been brought to our notice from reliable sources that an alien trader prior to his deportation to Ahmednagar invested or deposited in one of the local banks large and varied collection of jewellery and other valuables and having done so entrusted the receipt to another foreigner who claimed to be and is passed off as a naturalised British subject. The Police having received some clue regarding this suspicious transaction have, we hear, been able to pursue the matter successfully with the result that they have now unearthed property worth lakhs of rupees. There is little doubt that the whole matter will be vigorously pursued and all parties brought to book."

TELEGRAMS.

The B. P. S. R. Association.

Arrangements to Hold the Social Conference.

BOMBAY, August 22.

A meeting of the Bombay Presidency Social Reform Association was held to-day in the Servants of India Society's Home to constitute the Reception Committee for the ensuing Indian National Social Conference to be held in Christmas week. Sir Narayan Chandravarkar was elected Chairman of the Reception Committee and Messrs. Natrajan, Bhaskar, Deivi, Talroi, Madhadas Kulkarni and Joshi as Secretaries. The Committee will make special efforts this year to enlist the sympathy of ladies in the work of the conference.

Locusts in Belgaum.

BOMBAY, August 21.

Locusts have appeared in the Belgaum district and are doing some damage to the crops. The Agricultural Association at Belgaum is devising means to kill them.

The Rajput Sabha

A Resolution on War and Loyalty.

BOMBAY, August 23.

The following resolution was passed by the Rajputs of Central India at a meeting of the Central India Rajputa Hitkarini Sabha recently held at Indore. It was proposed by His Highness Raja Saheb of Sailana. "The terrible war which is going on in Europe at present may fitly be called Mahabharat. It is unique in the annals of modern history as its name sake was in the ancient world. In this war the Government of His Majesty the King Emperor George V is taking the most important and prominent part to protect the human race and its liberty from the iniquities of the so called German culture which is bent on destroying the very basis of international morality and the independence of all countries. At this critical time it is the bounden duty of all Indians and especially of all the thirty-six Royal races of Rajputs to serve Government right loyally and faithfully in the true sense of the words i. e., by their all in alibody, mind and pecuniary resources."

The Haj Pilgrims & Return Tickets.

A Meeting of Protest in Bombay.

BOMBAY, August 23.

A public meeting of the Mahomedans of Bombay convened by the Anjuman-I-Islam was held in the hall of the Anjuman to protest against the action of Messrs. Turner Morrison & Co. in selling only return tickets to Mecca pilgrims. Mr. Haji Ismail president of the Anjuman, presided. The Chairman in explaining object of meeting said:—Messrs. Turner, Morrison & Co. Company two years ago wanted the monopoly of the pilgrim traffic. The Mussalman community of India having disapproved of the proposal the Local and Imperial Governments very kindly withheld their sanction thereof. Amongst the proposals made by Messrs. Turner-Morrison & Co., compulsory purchase of return tickets was one of the chief points. Within two years the company have secured the agency of the Arab Company and got rid of that company. Partly for that and partly for scarcity of other steamers on account of the war they have practically no rival in competition and are in a position to have their own way in the matter. They have notified their intention of running several steamers and issuing only return tickets at the rate of Rs. 125. Now it is for us to see whether their compulsory return ticket is beneficial to Hajis. So far as we can see it is far from being at all beneficial to them. Of course, the company have given assurance that return tickets will be available for two years and pilgrims not returning by sea will be entitled to a refund of the difference between the return fare and the equivalent single fare less 10 per cent on application and in the event of death of the Haji after reaching Jeddah money due to the deceased Haji for the unused return half of his ticket will be refunded on fact of his death being attested by the Company's agents at Jeddah and forwarded in the usual manner to the Commissioner of Police who will take the necessary steps to recover the amount on production of the unused half. Both these ways are full of difficulties. The meeting resolved that Mahomedans of Bombay strongly disapprove the action of Messrs. Turner Morrison & Co. in selling only return tickets to Hajis going to Mecca this year and not giving Hajis option of having single tickets as many pilgrims do not return to India and others are seriously inconvenienced by compulsory return tickets. This meeting begs Government of India in the interest of pilgrims to kindly intervene and give relief to pilgrims as prayed for. A committee was appointed to take further steps in the matter. It was pointed out that the action of the company in dispensing with the services of licensed brokers was fraught with greatest injury to Hajis.

CENTRAL PROVINCES

The C. P. Council.

List of Important Interpellations.

BOMBAY, August 21.

At the meeting of the Legislative Council on the 25th instant the Hon'ble Bishundutt Shukul will ask what steps Government have taken to improve rural matter supply and constitute village for circle unions and also village Panchayats in accordance with the Government of India Resolutions of 23rd May, 1914 and 28th April, 1915. He will also ask whether any scheme has been prepared for the education of girls on popular lines and for a tabular statement to be laid on the Council table showing the percentage of provincial income exclusive of Imperial grants spent on various administrative departments. The Hon'ble Sethnathmal and Raja Jawahir Singh will both ask whether Government will introduce legislation to declare the impartiality and inalienability of Zemindari estates. The Hon'ble Raja Jawahir Singh will also ask a number of questions relating to forest grievances. Hon'ble Rajabhadur Raghojira,

TELEGRAMS.

Bhonsle will ask whether the time has not arrived for extending the duration of settlements in selected areas to thirty years in accordance with the Government of India's intentions and whether Government will issue the instructions to Settlement Officers to confine themselves to the consideration of the real assets in fixing rents and rental values. Both Hon'ble Rajabhadur and Hon'ble Mr. Dixit will ask a series of questions about the insufficiency of accommodation in colleges and what Government's intentions are to remedy this defect. Mr. Dixit will also ask about the desirability of nominating a representative of independent medical profession to the Council when the Medical Registration Bill comes up for consideration and if that be impracticable at present as there is already an expert on the Council to postpone the consideration of the Bill until it is practicable.

Mr. Sastriar's Engagements in Nagpur.

NAGPUR, August 23.

The Hon'ble Mr. Srinivasa Sastry will arrive in Nagpur by the Bombay Mail on Monday. He will deliver a public address on the 24th at the Town Hall on "organisation in public life." Hon'ble Sir Gangadhar Chitnavis will preside.

A Jemadar's Death.

LAHORE, August 21.

The Punjab C. I. D., is now investigating a case of murder of a Railway Jemadar at Adampur station near Hoshdarpur. This jemadar recently detected some persons in the act of placing material on the line with intent to derail a train. On the day on which the Jemadar was to have given evidence he was found murdered.

SOUTH INDIA.

Charge of Assault.

Against A Ticket Collector.

MADURA, August 23.

Mr. Monteen a Eurasian Head Ticket Examiner S. I. Railway, Madura stands charged before the Town Magistrate with offences, under Sections 504 and 352 of the Indian Penal Code. The prosecution case is that Subba Naidu a labour agent at Tirumangalam was a third class passenger travelling in a shuttle train which reached Madura at 9-45 A. M. on the 9th June last. On arrival at the station he wanted to go out by the third class gate way where the accused was posted and was talking to somebody obstructing the passage. When Subba Naidu asked him to make way for third class passengers the accused insulted him in an abusive language and assaulted him by pushing by the neck. The accused in his statement denies the allegation and contends that on the day in question he was at the second class entrance preventing the third class passengers from passing through the gate. The case stands adjourned to the 29th September.

Madura Ladies War Relief Work.

MADURA, August 23.

The Ladies War Depot at Madura which was started only last month has been doing some excellent work on which Mrs. A. Barret and Mrs. W. L. Venkataramayya, the prime movers, should be congratulated. The Depot collects subscriptions and donations which now amount to Rs. 200 and prepares a variety of things useful and necessary to the Indian soldiers at the front. The working committee of the depot which consists of about twenty influential ladies of the place meet every Tuesday in a member's house in rotation and take stock of their week's work and arrange for the work of the coming week. The following extract taken from a letter received by Mrs. Barret from the Government House, Madras speaks for the work that has been done and remains to be done by the Madura Ladies War depot. "Your box received this morning contains a splendid assortment of things everyone most useful and we should be glad of any number of handkerchiefs, dusters and towels. We have to collect 1000, dusters, 750 towels and 1000 handkerchiefs for each month so anything you can send is of real value."

Weather Report.

SIMLA, August 22.

To-day's all India weather message indicates that showers have been more numerous in the south Peninsula and rainfall has increased in the central parts of the country, the United Provinces, North-east India and Burma. Some local rain fall in Bengal, west of United Provinces, Mysore and Southeast Madras and a few falls have also occurred in North Punjab, Bombay Deccan and Malabar. The Principal amounts are:—Darjeeling, Saur, and Cuddalore 3 inches each; Agra, Jubbulpore, Pachmarhi, Negapatam and Kodaikanal one each.

An extension of rainfall in Northwest India is forecasted.

LAHORE, August 23.

LONDON, August 21st.—The "Daily Telegraph's" Rome correspondent says:—"I have reason to believe that the recall of the Italian Ambassador at Constantinople is imminent."

The correspondent of the "Echo de Paris" at Roux says:—"There is good reason to believe that Prince Von Below will shortly displace Dr. Von Bethmann-Holloweg as Imperial Chancellor. The Kaiser realising that the Powers will never negotiate with the man who described treaties as scraps of paper."

Router's correspondent at Athens mentions as official report by Djemal Pasha that assistance cannot be expected from the Arabs many of whom are openly hostile to the Government to the Government and are seeking independence.

THE GREAT WAR.

Naval Battle in Gulf of Riga.

THE 'ARABIC' OUTRAGE: GREAT INDIGNATION.

The Disaster to E 13: Further Details.

A GERMAN CRUISER TORPEDOED.

GERMAN ADVANCE ON PETROGRAD DISCUSSED.

ITALY DECLARES WAR ON TURKEY.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

The "Arabic" Outrage. Magnificent Rescue Work.

LONDON, August 20. The magnificent bravery shown on the "Arabic" constitutes another glorious record in the history of the sea. That such an enormous number should have been saved in a few minutes is little short of miraculous. The vessel was steaming serenely at sixteen knots over a flat blue sea when Captain Finch saw the wake of a torpedo a few hundred yards from his own ship. Fortunately the boat had been already swung out and everyone had a lifebelt as this was the danger zone.

Captain's Remark.

The Captain drily remarks. "It is well that every thing was in readiness otherwise the consequences would have been lamentable. There was absolutely no warning."

The explosion shattered one lifeboat, but twelve boats got safely away though the other two capsized as the liner foundered. No panic existed. There was some excitement in getting women and children into the boats first. There were numberless cases of people giving up their seats to others older or more frail. An amazing sight was presented by the "Arabic" when she stood straight on end before taking the final plunge stern first. The Captain was sucked under as in a maelstrom but soon came to the surface and was eventually picked up. Every man of the engine room staff was a hero. The Captain says that engineer room was worth twenty Victoria Crosses. The third engineer, Lugon, perished in the engine room fulfilling his duties till the last.

American Officials and the Outrage.

WASHINGTON.—The tension throughout America has been increased on the receipt of affidavits from American survivors that the "Arabic" was sunk without warning and some Americans were drowned. Officials are raising only one point, namely, as to whether possibly the "Arabic" attempted to ram the submarine or after changing her course to assist the "Dunsee" was mistaken by the commander of a submarine for a hostile vessel. The general opinion is that the Government has reached a point at which America must decide whether or not to sever diplomatic relations with Germany.

Mail Bags Lost.

There were 2313 mail bags on board the "Arabic," of which some hundreds were from neutral countries.

Captain's Story of the Disaster.

The London correspondent of the "Pioneer" wires on the 20th August:—Capt. Finch, who was in command of the "Arabic" was injured. Interviewed by the Press Association Capt. Finch said that the lifeboats were swung out, rafts were in readiness and lifebelts were in prominent places on the deck. Otherwise the consequences would have been lamentable. He was on the bridge, and he first noticed the torpedo's track when it was 3,000 feet away, coming at right angles to the vessel's course. It struck the ship on the starboard side 100 feet from the stern. He was amazed at the way the ship remained erect until the final plunge. He was carried down in the maelstrom and when he reascended he saw a few women and children in the water assisted by two firemen. He kept them afloat until they were picked up. The third Engineer named London went down in the ship standing by the engines. Others were equally brave. Indications of the official American attitude are awaited with the greatest interest.

Press and American Attitude.

The "Times" points out that it is impossible to pretend the "Arabic" was carrying ammunition as she was bound for New York. That fact wipes out the whole web of falsehood and sophistry whereby the Wilhelmstrasse sought to darken counsel in the impudent and mendacious reply to America's protest regarding the "Lusitania." The "Daily Telegraph" says that month's ago America announced that Germany would be held to the strictest accountability for injuries to American subjects and Germany has treated the words with contempt.

The "Manchester Guardian" regards Germany's action as evidence of how little she is abashed by America's moral censures or awed by any possibility of her acting. This is not strength, but insolence that, by a just law of nature, always brought retribution.

American Opinion on the Outrage.

WASHINGTON.—President Wilson has instructed the American representatives in England to take the affidavits of the American passengers on the "Arabic."

Strong Measures Contemplated.

It is stated in New York that in the event of a diplomatic rupture over the "Arabic" two immediate steps are contemplated the internment of tens of thousands who

are not naturalised, and the attachment of all German ships in American ports. Steps were recently taken to secure census of fallen Germans, and arrangements for concentration camps made. Another contemplated measure is the arrest of German-Americans continuing to preach sedition and a rigorous censorship of German newspapers.

Vehement Press Comments.

NEW YORK.—The sinking of the "Arabic" has shocked the entire American Nation. The Officials hoped that after the last American Note there would be no further aggravation of an already tense situation. President Wilson is greatly worried and is anxiously awaiting official details.

The comments of American papers are extremely vehement. They ask whether the "Arabic" is Germany's reply to the American Note and recall the terms thereof. They express the opinion that the Government cannot endure the humiliation of further flouting. The Attorney-General has promised to investigate the charges made by the "New York World" against German agents. President Wilson and Mr. Lansing will probably shortly discuss the situation arising from the mention of the names of the members of the German Embassy Staff in connection with these matters.

Official Figures of Ministry.

Official figures issued to-night in connection with the sinking of the "Arabic" show that five passengers and twenty-five of the crew are missing.

The Dominions are filled with anger, at the outrage which is characterised as another foul blot which can never be removed from the German escutcheon.

American Action.

The American ambassador in Berlin is asking explanations of the "Arabic" incident. Meanwhile the Government is ascertaining facts fully. Some days are likely to elapse before the decision of the United States is taken. Undoubtedly the matter is viewed with extreme gravity. Officials frankly do not desire to break with Germany if it can be avoided with honour. It is understood that the Government is willing to consider any explanation or apology Germany is disposed to give although the diplomats are not hopeful that such will be submitted.

The Disaster to E 13.

Germans Fire on Escaping Crew.

LONDON, August 21. The Admiralty says that German destroyers attacked E 13 at Saltholm. The submarine was unable to reply being aground and on fire. The Germans fired machine guns and shrapnel at the men in the water. Danish torpedo boats steamed between the submarine and the Germans and this forced the latter to cease fire and withdraw.

Further Details.

COPENHAGEN.—Lieutenant Commander Layton and acting Lieut. Garriock, and twelve men have been saved from E 13. Fourteen dead have been landed and one is missing. Two men were wounded and were brought by a Danish cruiser to Copenhagen, where they were taken to hospital. Both had lost their clothes and were wrapped in blankets.

A Berlin official statement says that E 13 was destroyed in the Southern outlet.

The Official Account.

The Admiralty says that E 13 grounded at dawn on August 19th and efforts to refloat her were unavailing. A Danish torpedo boat arrived on the scene and gave the submarine 24 hours to get off. A German destroyer arrived close to the submarine, but withdrew on the arrival of two more Danish torpedo boats, which anchored close to E 13. Two German destroyers approached from the south at nine in the morning and fired a torpedo at a distance of three hundred yards. The torpedo missed. At the same moment a German destroyer opened fire with all guns and the submarine was abandoned.

ATTACK ON E. 13.

Scandinavian Opinion.

The Danes who witnessed the attack on E 13 say the crew behaved with unexampled bravery. Everyman was calm, regarded German shooting with contempt, and refused to leave the submarine. The whole Scandinavian people accuse the German destroyer of manslaughter and of the violation of neutrality by firing in the presence of the Danish warships. The newspapers demand that a protest be made to Germany who must apologise. Opinion is unanimously expressed that the Germans must know what they were doing. Sweden's leading journal "Dagens Nyheter" declares that it was wilful murder and was prompted by an uncontrollable desire to kill. It is reported that the wireless apparatus of the Danish torpedo boat was damaged and one man wounded by a German shot.

TELEGRAMS.

British and Neutral Vessels Sunk.

LONDON August 20. The British steamer "New York City" Bristol for New York and the Norwegian steamer "Sveresborg" have been sunk.

A Week's Total.

According to the British Admiralty's weekly return out of a total of 1,480 sailings and arrivals, two British steamers were mined and eleven submarined of a gross tonnage of 22,910 besides ten small fishing vessels.

"Bovic" Arrives Safe.

LONDON, August 21. It was reported last night that the White Star freight steamer "Bovic" has been sunk, but she has now arrived safely at Liverpool.

Progress of Munitions Campaign.

LONDON, August 19. Mr. Lloyd George announces that there are now 535 controlled munition establishments.

Prince Louis and Mr. Churchill.

LONDON, August 21. The Press Bureau has published a letter from Prince Louis of Battenberg to Mr. Churchill in which he says:—I have noticed in newspapers an unauthorised publication of a private note of mine concerning my action when in charge of the Admiralty on July 26th 1914. It has been made the basis for strictures on you.

I greatly regret this since you and I acted during the critical time in perfect harmony and absolute mutual trust. Prince Battenberg refers to the telephone conversation with Mr. Churchill who was at Cromer on the morning on July 26th regarding disquieting news from abroad in which Mr. Churchill told Prince Battenberg to act without waiting to consult himself. Prince Battenberg after that cancelled by telegraph the demobilisation of the fleet at Portland. He says that Mr. Churchill fully approved when he returned and we then in perfect accord decided on further orders as they became necessary daily.

"The Hoarded Wealth of India."

Required for Next War Loan.

LONDON, August 21. The "Times" publishes an article expressing the hope that when the Chancellor of the Exchequer has to raise fresh funds, he will make efforts to tap the hoarded wealth of India. This could be done if the conditions of the loan were sufficiently attractive, if full and easy facilities were given to the smallest investors, and if red tape was eliminated India, the paper says, is waiting to be asked.

Imperial Defence Committee.

The Secretaryship.

LONDON, August 21. The appointment of Lieut. Colonel Swinton as Secretary of the Imperial Defence Committee is only a temporary one. He will act during the absence of Colonel Hankey.

Cotton Declared Contraband.

LONDON, August 21. The Government has declared cotton absolute contraband.

A Fire at Bootle.

Cotton Warehouse Destroyed.

LONDON, August 21. The cotton warehouse of the Liverpool Warehousing Company at Bootle has been gutted by fire. The damage amounts to several thousand pounds in value.

Obituary.

LONDON, August 21. Ehrlich, the inventor of Salvarsan has died suddenly in his laboratory at Hamburg.

A Zeppelin over Holland.

Dutch Opinion on the Intrusion.

LABORE, August 21. The "Civil and Military Gazette" Cable.—London 19th August:—A Zeppelin remained for an hour over the Zuder Zee on the 18th August, the Dutch guns and rifles firing vainly at it.

The "Daily Telegraph's" Rotterdam correspondent states that the intrusion is regarded seriously, the Zeppelin appearing to be under perfect control. An object resembling a ship's buoy containing a hermetically sealed tube filled with dynamite was afterwards found on the shore.

Austria's Foolish and Inhuman Conduct.

Soldiers Buried in Trenches.

LABORE, August 21. LONDON, August 20.—The "Daily Telegraph's" Rome correspondent states that Austria has suffered colossal casualties through the foolish and inhuman practice of so constructing trenches that soldiers are unable either to escape or to surrender. Entire units on the Carso have been buried under the ruins of trenches.

More British Steamers Sunk.

LONDON, August 21. Two British three thousand ton cargo steamers, the "Ben Vrackie" and the "Gladiator," and the steamers "Bittern" and "Samara" have been sunk. The "Ben Vrackie" and "Gladiator" were saved.

క్రిడా వార్తలు

ఎమ్. సి. ఏ. అసోసియేషన్ క్రికెటు.

రాజధానికళాశాల - వ్యాఘ్రకళాశాల.

(1) కడపిశివాము రాజధానికళాశాల క్రిడా భూమియందు, వైజేష్విక రెండవతరగతి ఒక స్వాగత్యమైన మ్యాచ్ జరిగెను. మొదట వ్యాఘ్రకళాశాలవారు కొట్టుటకు పూనుటయందు రాజధానివారుకోర, వారిలో రామచంద్రుడును, అనంతరాముడును ప్రవేశించి తృప్తికరముగ నాడుదుండిరి. అయితే రామచంద్రుడు 16 పరులను చేసేప్పుడు అతనిని పంపిణీసిరి. ఈసమయమున రాజేంద్రుడు అనంతరామునితో కూడెను. పరులను తృప్తియగు నెక్కువగాను. మిగిలినవారు పెక్కుపరులను చేయలేకపోయిన అదనము బొటుమునప్పుడు వారికి 168 పరులయి యుండెను. వీటిలో అనంతరాముడు 56 ను రాజేంద్రుడు 24 పరులు 22 చేసిరి. రామస్వామి బోలింగు వారుగనుండెను. 88 పరులకు 5 వికెట్లు అతను తీసెను. వీరి ఆట యియుటకు 4 ఘంటలాయెను. పెక్కుపరులను చేసి కుండిరి. రాజధానివారు ప్రవేశించిరి. 16 పరులకు 2 వికెట్లు వడెను. ఇట్లుండ రాజధానివారు మిగుల ఆకురదమందుండిరి. కాని రామస్వామి ప్రవేశించి అతిక్రిముగ పరులను చేసి వారివ్యాధులత మాన్పెను. శ్రీమములో 171 పరులయెను. ఇట్లు రాజధానివారు జయము నొందిరి.

వాస్తుకళాశాల - వైక్లికళాశాల.

(2) ఈరెండు కళాశాలలను, వాస్తుకళాశాల క్రిడా భూమియందు ఆడుటచేరి. ఆట చాలవరకు సమానముగనుండెను. కాని కడపట వాస్తుకళాశాలవారే జయమునొందిరి. మొదట వాస్తుకళాశాలవారే కొట్టుటకు ప్రారంభించిరి. వారు మొత్తముగా 74 పరులతో చేయవారిరి. వాటిలో ఓబ్బవార గారు 18 చేసిరి. బాలయ్యయొక్కయు, తీరప్రసాదయొక్కయు బోలింగు సార్థకముగ నుండెను. వారు 5, 3 వికెట్లు 41, 81 క్రయముగా 41, 81 పరులను తీసిరి.

తనవంతరము వైక్లికళాశాలవారు ప్రవేశించిరి. కందగోపాలుడు బంతిని మిక్కిలి సామర్థ్యముతో చేయుచుండ వారేమియు చేయజాలకపోయిరి. ఇట్లు వారందఱును బొటుము పోగా 61 పరులతో ఆయుయుండెను. కావున వాస్తుకళాశాల వారే జయము నొందిరి.

పచ్చయప్ప కళాశాల - వైద్యకళాశాల.

(3) కనివారమునాడే ఈకళాశాలలవారుకూడ వైద్యకళాశాల క్రిడాభూమియందు ఒక మ్యాచ్ జరిగెను. ప్రారంభమున వైద్యకళాశాలవారే 252 పరులను చేసిరి. వీరిలో విలియమ్స్ వారుగనాడు 74 పరులను చేసెను. రాఘవుడు 30 పరులను చేసెను. పచ్చయప్పవారు బోలింగు ఏమాత్రము తృప్తికరముగ నుండలేదు. వారు పెక్కు పరులను నిచ్చిరి.

వీరప పచ్చయప్పవారు ఆడుటకు పూనిరి. మొదటి ఆట కొంచెము తృప్తికరముగ నుండినను శ్రీమముగ వారందఱును బొటుముపోయిరి. 95 పరులను మాత్రమే చేసియుండినందున వైద్యకళాశాలవారే జయము నొందిరి.

ఎమ్. యు. సి. క్రికెటు ఆటలు.

ఎమ్. యు. సి. నుంగంబాకం క్లబ్.

(4) ఈరెండు కక్షలకును కనివారము ఎమ్. యు. సి. క్రిడాభూమియందు ఒక మ్యాచ్ జరిగెను ఎమ్. యు. సి. వారు మొదటప్రవేశించి మొత్తముగా 101 పరులనుచేసిరి. వీరి ఆగ్రగణ్యుడగు రాజారామ్ 34 పరులను చేసెను. నుంగంబాకం వారిలో మత్తుశెట్టి వారుగ బంతిని చేయుచు 41 పరులకు 6 వికెట్లుతీసెను. పడవడి నుంగంబాకమువారు కొట్టుటకుదిగిరి. కా. ఎమ్. యు. సి. బోలింగు ముదల ఆగతీక శ్రీమములో మరలిరి. పరులను 38 మాత్రమే చేయవారిరి. కావున ఎమ్. యు. సి. వారు ఆటవారిరి.

ఎమ్. యు. సి. మలమూళం ఎల్ వెన్.

(5) నిన్నటిదినము వైజేష్విక కక్షలు ఎమ్. యు. సి. క్రిడాభూమియందు ఆడుటకు చేరి. మలయూళమువారు మొదట కొట్టుటకు పూని మొత్తముగా 159 పరులను చేసిరి. ఆగ్రగణ్యుడు రాఘవుడు 42 పరులను చేసెను. ఎమ్. యు. సి. వారిలో మలయూళంశెట్టి వారుగ గోల్డెన్ ముందుండెను. 37 పరులకు 4 వికెట్లు తీసెను. మూడు 4 ఘంటలకు ఎ. యు. సి. వారు ప్రవేశించి వారిలో కందనాథుడు, కలశ్శేఖరుడు వారుగ నాడుచు 55, 62 పరులను చేసిరి. కాని శ్రీమములో ఆటయగిసెను. కావున ఇరకక్షలకు సమానముగనే ఇంటికి మరలిరి.

క్రాంతి రీతిని అనుసరించి చేయబడినది, కామినియా ఆయిర్.

రిజిస్టరు

ఏ స్త్రీలకు తమ మెంటుకలు సుందరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుటనువారలెనిన, బజారులో దొరకకు నూనెలనువాడమాడదు. ఎరుకనిన మెంటుకలు యేకాకణము కల్లు రావినోవుచున్నవో అది తెలియజూపి తయారుచేయుచున్నాను. ఈ పరిగతి స్త్రీలు అజ్ఞానించవలయును. ఈ కామినియా నూనె మూలకలనుండి నూనె సంగోధనకారణము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె మెంటుకలనురాబ్బు పురుగులను నశింపజేయును. దాని కలక మెంటుకలు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె మెంటుకలను పట్టుకొని చేసి మెడకును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యాధులకు ఒక వరరూపమైయున్నది. ఊరు పేక తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికైనా కామినియా తెలకలు తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కఁడయినలేదు. అది మెంటుకలను నిగనిగలాడుకట్టి సహజమున కల్లని మెంతులు కలిగించి శిరస్సునకు చూపవలెనని మెడటికి క్రాంతిసాధురూపు మిక్కిలి యింపయు నువాదమిచ్చుచుగాగలిగి యుండును. ఇది అన్నిటికంటె ఎక్కువనుగుటయట్టి మెంతులగుండు ఒక బంగారుపరికమును, అలహాబాదు నన్ను ప్రకర్యమున ఒక మోగ్యతా పుస్తకమును పొందగలమున్నాను. మతము మేముకోరకయే మేలకొని యోగ్యతా సాక్ష్యమును నూనె నన్నుచున్నది. కామినియా తెలకలు మెంట్ల గుణమును దీక్షించుటకు ఆరణ్యసాధురూపము ఒకసాక్షి. ఉపయోగపడగలంతమాత్రము ఒక బట్టి తెలుసు ఇలా ఉగా మరలకును.

మెల సీసా 1-కి గూ 1-0-0 మునుసి పాటకు 2-1-0 ని. సి. ఖర్చుల వేస (ప్రతి బిల్లరము కాగితములో వారమును.) సోల్ దీక్షంటు:- అల్లర్లొ ధొడి. రుక్ ద్రగ్ అల్లర్లొ తెలుకల్ కుమెరి, నెం. 153 జూమాయసీరు, బొంబాయి, మద్రాసు ఏజెంట్:- మేనా పురదోక్తమున్నా, నెం. 21, వై. గంగారోడ్ లాబరరీవరము, మద్రాస్.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

కాటోల్ పాదరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమటలు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టికె 1-కి ఆ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును.

240 కక్షలుగల పెట్టె 1-కి ఆ 12

హి ఆ నరపరాక్రములకు చీమలును పడకటి, డ్డమును కల్లులును, దోమలును, పుస్తక చేటికలను చిమటలనుండి కాపాడును. పేరు, ప్రెఫెరెన్సుడే మతేయూకోగములు గావండ్ కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అనేక నిమిషముల నుండే నేరను. అనేక వస్తుప్రకర్యములయందు అనేక బంగారుపరికములకు గొప్ప బాహుదములకు పొందినవి. అజ్ఞుని అంతు కంపెని, ఒకసారి, జపాన్ వారిచే తయారు చేయబడినది. పాదరూపములు మాదిరియగుటకు గారు కోరకపోవలయును.

పల్లెటూళ్లకుండి వాగ్గియు కాన తమ దిం గూ, పోస్టు, జిల్లా, విడి విడిగా వాగ్గియించవలయును.

సోయ ఎజెంట్లు:- టి. హర అంతు కో, 16/236 వై. రాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

మనుష్యులకు వరప్రసాదము దోమలు, నల్లులు, చిమటలు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధల నుండి తొలగింపబడుదురు. ప్రపంచ ప్రసిద్ధిపడిన జపాను వారిచే తయారు చేయబడినది.

సాకుంథాల హైరాయి

38 విధముల బహుమతులతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1 కి గూ 1-0-0 తపాల ఖర్చులు 0-3-0

రిజిస్టరు చేయబడిన "శకుంతలా" వెండుకలు పెరుగు సుగంధకైలము.

ఇందలి రమణీయమగు వాసన చెప్పవలసిగాదు. తలకు చుట్టి చుట్టకొనిన ఇరుగు పొరుగు యిండ్లకు కూడా వాసన యును. యెందున వెంట్రుకలను వెరుగ నిచ్చును. మెడకునకు చుట్టవ జేయును. కండ్లకు చల్లు దనము నిచ్చును. కొండ్రు ప్రాప్త్యాన పరచింపున ఈచమయము స్పృహలోగా నుకోవారమును వాసన ద్రవ్యముల చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది డబ్బీలు విక్రయించి యోగ్యతా పత్రములు పొందియున్నాము.

88 బహుమతుల వివరం:- స్త్రీలుతములలో ధరించు కొప్పుపుచ్చ 1, దంతపురుష్క 1, ముఖమునామ అద్దము 1, జగ్గురు కాటుకబరణ 1, వాసనసోపుబిల్లి 1,

తాంబూలపూటలు 22, కొండచిరుకలు 6, కోర్ నేషన్ బ్రూచి 1, పురుగుడల్లి 1, అత్తరబిల్లి 1, పెంకి 88 బహుమతులు త్వరచేయు!

కొన్ని ప్రతులే గలవు!

మంచిసమయము!

విరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

(మొదటిభాగము సిగ్గమొదలి.) ధన రి ఆకాలు మాత్రమే. పోస్టేజీ సహా 0.10-0. ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ తెలియజేయుటలభ్యతైలిని చేయవలెను. ప్రాముఖ్యమున్నది. మా ప్రకటన కలతలే భేదములేక ప్రకటించుకొనుచు, ఆంధ్రపత్రికల ప్రతిబింబరూపముగ ముద్రించిన పుస్తకమిదికాదు. ఇరులు ప్రపంచముగానుమరి భాగములను గూనర్తు యుద్ధముని విక్రయించు అంధగంధులకాదు "జయముగా విరోపాఖండమున" జర్మిని మొదలగు వాటి గూనరు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధకారణములను ఆంద్రులకుగా తెలియజేయుట జర్మిని రాబట్టి మొదలిప్పుటికప్పుడు జరిగినవిషయములను దున్నవి. విరోపాయుద్ధము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెలుగుగొనునాను ఈ మొదటి భాగమునందు దెలుపబడి యీ ప్రకరణముల ప్రధానజీవితకలెను. జగ్గురి, (ప్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా మాంగోల నిర్మాణము గతకతాబ్దమున విరోపాఖా గలిగిన మార్పులు. జగ్గురి యేకాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీ యొకయత్నమునదిని వింత ఆస్ట్రీయా వికాసోగ్యమును మానునాను జగ్గురి యేకాధిపత్యము ఉచ్చదశకుండు అధికారివిస్తాభిని, రాజులమధ్య గ్రేము లింక జగ్గురియుచేసిన పోటాపోటీలు బొల్కె-టర్కియుద్ధముల ఫలితములు విరోపా సామ్రాజ్యముల యుద్ధప్రవృత్తములు ఆస్ట్రీయా యురూపాజులంబులకు వెనుక సామ్రాజ్యముల యుద్ధప్రవృత్తములు సామ్రాజ్యములంబులందు మహా యుద్ధవిస్తాభములు గలవు. విరోపా చరిత్రము నింకవిపులుగుగా విజకారణ సహితముగా నెరగును నిరసరకు వ్రానులేదని నొక్కి చెప్పగలము. పుస్తకమును దీసి చదివినవారి కీ విషయము సహృదయమును తెలియగు ఇందులో 80 పాపెటో వితరణములును, 60 పూగోళములును, 120 పుటల విషయము నున్నది. ఈ పుస్తకమును కోరవారికి వి. సి. మార్కమునబంధించుట. మెంటు మెంటు సే తిలిస్తూ భాగములు వెలువడుచుండును. ఇందులో అర్థ సేపరు ముద్రించిన చక్కనిచిత్రములకులవు. ఇవ్వబడును. చిరునామా:- సువీరియర్ నావ్ కంపెని, పోస్టు బాక్సు నెం 167, మద్రాసు. ఇ.

వనోదధి సారస్వరిణి

ఇది వనోదధి సారస్వరిణి అనే పుస్తకమును వ్రాసినది. ఇది చాలా ముఖ్యమైనది. ఇది చాలా ముఖ్యమైనది. ఇది చాలా ముఖ్యమైనది.

ఇది చాలా ముఖ్యమైనది. ఇది చాలా ముఖ్యమైనది. ఇది చాలా ముఖ్యమైనది.

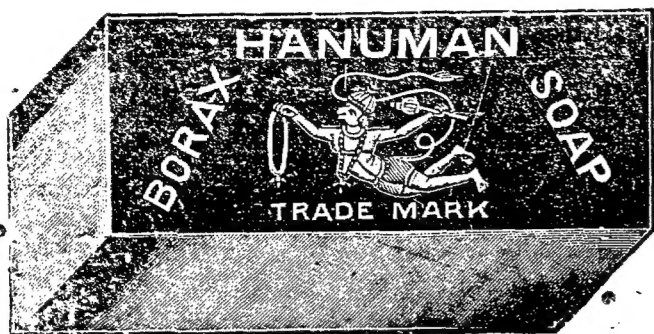
ఇది చాలా ముఖ్యమైనది. ఇది చాలా ముఖ్యమైనది. ఇది చాలా ముఖ్యమైనది.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనస్వాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay

హనుమాన్

చర్మమునకు
నాశ్యమును
సౌదులయు
నిచ్చును.

బోరక్సునబ్బు.

ముఖమును
యీసబ్బుతో ప్రతి
దినము శుభ్రము
చేయుచుండిన
సౌందర్యము తప్పక
కలుగజేయును.

ఎస్. రంగనాథం సెట్టి అను బ్రహ్మ, మదరాసు.

టూనికులకురాణి.

మదనమంజరి మాత్రము.

ఇది రక్తమును శుద్ధిచేయుటయందును కర్మములకు
యందును నష్టమునకును సుఖమును మొదలగు
వాటియందును పోగుటయందును నడవిన నరములకు బలము
నిచ్చుటయందును సాటిలేనిది.

40 మాత్రముల ద్రవ్యము రూ. 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
20 చీవాబాద్ కోడు మదరాసు.

గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయు
టకును తగినవిధమున నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చునో యేమేమిటాగునో యేమేమిటాగునో అని చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యీ పాఠశాల
వెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్
కొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
గవర్నమెంటువారిపరీక్షయందు తై నెన్న యిప్పించి పంపబడును.
యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

క్లాసు ఆగస్టు రెండవ వారమున ప్రారంభించబడును.
రాజులవారి విద్యార్థులు ఆగస్టునెల 31 తేదీ లోపల 10 రూపా
యలు అడ్వాన్సుగా పంపుకొని తన కొరకట్టాను నిజపుకొన
వలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరికచే నవసించుటకు తా
లొసంగబడును. ఈ క్రింది పదవారియవారికి ప్రాసీకొనడు.

గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co, 149, Broadway, Madras

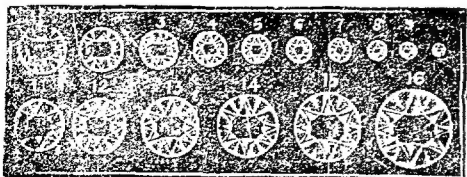
ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

మద్రాసు వర్తకులు, మదరాసు ఉమ్మడి.

తండ్రి పిల్లలను: "ఉమ్మడియార్"

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతర ప్రాంతాన్ని
బర్మానైజులకు తగుమైనట్లు ఇమిలీషన్ కంపు
లున్ను నైకాంతములు వగైరా కమలములున్ను
బేడకాసులు అణకాసులున్ను బాగాంపు నగలు
న్ను ప్రైవేటుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును
కావలసినవాడు మా కాటలాగులను పిప్పించుకొని
ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుమరని
ప్రార్థించుచున్నాము.

ప్రపంచచరిత్ర.

ఇది రెండు సంవత్సరములు కలుగజేసింది.

ఇది దన్ని దేశముల చరిత్రయు నులభముగా
భాషలో తగినవలె లాభో కథలవలె వర్ణితము
గును. చందాపద్ధతి సంతృప్తమునకు రమారము
600 పుటలు 6 సంవత్సరములు, చందా రూ. 2-0-0.
(పోస్టేజీతో సహా) ప్రవేశ దుసుము లేదు. సంత
తురముచుచు మానుగ స్వీకరింపబడును.

మదరాసు: - గా. హరినర్సయ్య తమరావు, ఎం. పి.
సింధుడిపేట, మదరాసు అనిప్రచురము.

మద్రాసు న స్వము.

మేలైన మద్రాసు	మ. అ.	మ. అ.
కళ్యాణం శేష 1-కి 0-12	మ. అ.	మ. అ.
నీకే (తులములు 120) 8-4	మ. అ.	మ. అ.
వ్యాపారాలకు మాత్రం 8-0	మ. అ.	మ. అ.
అవినీతి అందరికి 1-10	మ. అ.	మ. అ.
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.	మ. అ.	మ. అ.

యక. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ.

తపాలపెట్టె నెం 188 రు, మద్రాసు.

సమీపనాటకము

రసవంతము.

సంగీత విరసేన సజయము.

ఇది నవరసభరితమై, శృంగార, శోక, రస
ప్రధానముగా నాలుగంకముల చక్కని నాటికము.
ఇదిపండిత పానుల కెల్లరకును విశదముగనటుల
నులభిలైవి ప్రాయబడినది

వలయువా రీదిగువ అడ్వాన్సులకు ప్రాసీ
కొనవచ్చును. వి. పి. ఖర్చులు కొను
వారే భరించవలయును. 12 పుస్తకములు ఒకే
దఫాను కొనువారేకి ఒక పుస్తకము బహుమతిగా
నయ్యబడును. దీని వెల రూ. 0-2-0 లు

ఆకుల పాపారావునాయుడు,

బ్రిష్టర్ రాజమృడి.

Or

పిల్లల శిక్షణ లక్ష్మీవతిరావునాయుడు,

జనరల్ మర్చెంటు, కాకినాడ.

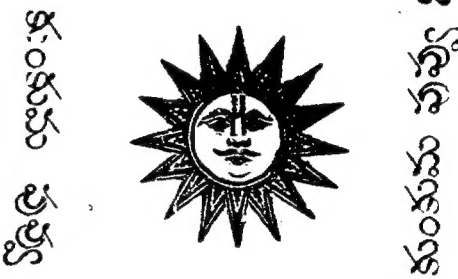
స్టెర్న్స్ వైన్ ఆఫ్
కాడ్డివరువేక్ స్ట్రాక్టు

లోహముతో గూడినది. పాలి
పోయివట్టి యొక బలమైన
యు జనులకు యధా బలమైన
గలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహ
మును గలిగించును. మండు యెండ
లలో సయితము తృప్తికరముగ బని
జేయుగలదు.

సస్పత్తుక, పాండు, శుష్క
ధీమలుకు వాగోనర్పగల చక్కని
యోషధుడు.

అన్ని మందుల మాపులలో
విక్రయించబడును.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
ర్కును గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును: -

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
21, హమ్మింగ్విధి, బొంబాయి.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సందికి, జ్వాలింతకు
రోగములకు, వాతములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు,
పుష్టికి కస్తూరి యపయోగమైన మందని సర్వత్ర
తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న
ప్రియమగుటచేతను, నవరస సమయములందు
దొరకుట దుస్సము. మా డిపోయెంట్ల కస్తూరి
యందీతర పదార్థము లేవియును జేర్చబడవు. ఇంత
వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము
తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన
నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలితి కస్తూ
రిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ. 30-0-0
అన్యుతాంజనం డిపో, 7, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

ఇశాం! ఇండియానుహిమ. ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విస్తృత
విశేషములను అనేక శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోక
తేమను గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ
ములో జన్మించిన ప్రతిమనస్సుయైన అవశ్యముగా జీవ
వలయును. ఈ పుస్తకమును వెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు.
- వైద్యశాస్త్ర ము: శేంకర్ గోవింద్,
ఆతంకనిగ్రహ బోషధాలయము, 157 బ్రాడ్వే,
96 హాంటుకోడు, మదరాసు.

నూతన రోమసంహార. బేగంసాహిబ్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట
వలన దేహమందలి యే
భాగమునయుండు రోమము
ను చెడుపులేక శుభ్రముగా
గుండును. చర్మము యొక్క
స్వభావమైదరంగునుకాంతిని
పోగొట్టక చేయు (పోప్)
ఇది ఒకేటే. కల రిబిల్లెం పె
ట్టె 181-0-0 వి. పి. ఖర్చులేదు.

ఎస్. పి. పండిట్ అండ్ కంపెనీ రి, బందరువీధి, మదరాసు.